

ATHENS voice

**Η Art Athina
Virtual 2021
και η Art Athina Pop Up
έβαλαν μπρος!**

Του Στέφανου Τσιτσόπουλου

Αναγνωστικό Ημερολόγιο
30 νέα μυθιστορήματα
για να διαβάσεις τον Νοέμβριο
Του Κυριάκου Αθανασιάδη

**62ο Φεστιβάλ
Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης**

Ο Ορέστης Ανδρεαδάκης
και τα ελληνικά highlights
Του Κωνσταντίνου Καϊμάκη

**Αττικόν και Απόλλωνας,
λίγο πριν το άνοιγμα**
Ο Αντώνης Βογιατζής μάς ξεναγεί
Της Έλενας Ντάκουλα

Κωνσταντίνος Δέδες
Ο πρόεδρος της Τεχνόπολης
μιλά στην Α.Υ.
Του Δημήτρη Αθανασιάδη

ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΟΙ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

CANCER
SUPPORT
BY LA ROCHE-POSAY

80%
ΤΩΝ ΑΣΘΙΝΩΝ
ΒΙΩΝΟΥΝ
ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΩΝ ΣΤΟ
ΔΕΡΜΑ ΤΟΥΣ*

Ο καρκίνος σε οποιαδήποτε μορφή και στάδιο είναι μια μεγάλη δοκιμασία για τους ασθενείς. Αφού γίνει η διάγνωση, ο θεράπων ιατρός δημιουργεί εξειδικευμένα πρωτόκολλα που περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες θεραπείες, όπως η χειρουργική επέμβαση, η χημειοθεραπεία, οι ακτινοβολίες ή η φαρμακευτική αγωγή. Δοκιμασία αποτελούν όμως και οι επιπτώσεις αυτών των θεραπειών. Τα στατιστικά είναι σκληρά, το 80% των ασθενών που ακολουθούν αγωγές κατά του καρκίνου βιώνουν ανεπιθύμητες ενέργειες στο δέρμα τους. Πολλοί από αυτούς φτάνουν στο σημείο να επιβραδύνουν ή να δια-

κόπουν τη θεραπεία εξαιτίας της δυσφορίας που νιώθουν με το δέρμα τους. Όλοι τους θεωρούν την υποστηρικτική φροντίδα εξίσου σημαντική με τη θεραπεία. Η κατάλληλη φροντίδα άλλωστε μπορεί να ανακουφίσει τον ασθενή και να του δώσει δύναμη και αυτοπεποίθηση να συνεχίσει να αγωνίζεται. Πώς μπορεί να αλλάξει αυτό;

Η **La Roche-Posay** θεωρώντας χρέος της να προσφέρει λύσεις και να βελτιώσει την άνεση στο δέρμα ανθρώπων με καρκίνο δημιούργησε ένα συμβουλευτικό οδηγό. Ο οδηγός βοηθά τόσο τον ίδιο τον ασθενή, όσο και εκείνους που τον φροντί-

ζουν, να προλάβουν τις σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες στο δέρμα, το τριχωτό της κεφαλής, το νύχιο, τα χέρια και τα πόδια μέσω από την καθημερινή υγιεινή και φροντίδα. Από το 2019, η εταιρεία υποστηρίζει τον **Όμιλο Εθελοντών κατά του καρκίνου «Αγκαλιόζω»** με μια σειρά δράσεων: δερματολογικές εκδημιές και webinars ενημέρωσης ασθενών, νοσηλευτικού προσωπικού και συγγενών, δράσεις ενημέρωσης φροντίδας και αμορφιάς, διάθεση προϊόντων και ενημερωτικού υλικού σε 5 νοσοκομεία και σε περισσότερους από 6500 ασθενείς.

Μάθε περισσότερα στο larocheposay.gr

*CHARLES C. ET AL. MAPRACT 2013. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΤΙΑ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΗΣ ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ, ΠΟΥ ΕΚΦΑΝΤΙΣΤΗΚΑΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΜΕΤΕΤΕΛΕΙΟΝ ΔΙΑΚΟΜΙΚΗΣ ΔΕ ΡΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΜΕ ΛΕΥΜΕΙΣ ΣΥΛΛΕΓΙΜΟΥ (CANCER), VOL. 100 (NO 6)

ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ, Η LA ROCHE-POSAY ΕΙΝΑΙ ΔΙΠΛΑ ΣΑΣ.

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΛΟΓΟΥΣ
ΒΡΑΤΙΣΤΙΚΩΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΩΜΕ ΤΩΝ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ
ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΑΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ

ANTINOOS ALMPANIS

Πρέσβευτής αυτής της προσπάθειας για ολοκληρωμένη και σωστή ενημέρωση από τη **La Roche-Posay** είναι ο **Αντίνοος Αλμπάνης**, ο γνωστός Έλληνας ηθοποιός που έχει προσωπική εμπειρία με τον καρκίνο. «Θα ήθελα να πω στους ασθενείς ότι η ζωή είναι ένα πολύτιμο αγαθό που πρέπει να εκτιμήσουμε και πως η διαδικασία που περνούν είναι επίπονη αλλά υπάρχει φως στην άκρη του δρόμου. Θα πρέπει να ακούνε προσεκτικά τους γιατρούς τους, να ακολουθούν τις συμβουλές τους και να χρησιμοποιούν προϊόντα που σί' αλήθεια μπορούν να καλυτερεύσουν την ποιότητα της ζωής τους. Σαφώς υπάρχει φόβος όταν μαθαίνεις ότι είσαι άρρωστος. Όμως ο φόβος γίνεται πείσμα και το πείσμα ελπίδα. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες από τις θεραπείες ήταν πολλές. Αρκετές ήταν και δερματικές οι οποίες ήταν επίπονες σωματικά και ψυχολογικά. Με τη **La Roche-Posay** μοιραζόμαστε ένα κοινό όραμα. Την ενημέρωση του κοινού για την αντιμετώπιση των αλλαγών στο δέρμα και το να σταθούμε δίπλα σε ανθρώπους που νοσούν», δηλώνει ο Αντίνοος Αλμπάνης.

Μάθε περισσότερα στο larocheposay.gr

«Όταν νόσπασα με κορωνοϊό, έτρωγα για μέρες σκόρδο για να μην εξελιχθεί»

(Ιλντα Κρόνι, πρώην παίκτης GNTM)

Κορίτσι περπατάει με βλέμμα χαμηλωμένο. Την πλησιάζει αγόρι προφανώς γνωστό της:

«Δεν γίνεται μια κουκλάρα να έχει το κεφάλι της σκυμμένο! Σήκωσέ το προς τον ουρανό, γλυκιά μου!»

(Σκουφά, Δευτέρα πρωί)

«Αυτή ερχόταν στη σχολή κάθε μέρα με άλλα παπούτσια, και της λέω, καλά τα κλέβεις; Και μου λέει, άσε έχω πρόβλημα, όταν πάω σε σπίτι φίλων κλέβω και ένα ζευγάρι»

(Παρέα αγόρια - κορίτσια σε thai εστιατόριο, Αιόλου, Παρασκευή βράδυ)

«Μόλις βλέπαμε κάποιον να καπνίζει τον παίρναμε από πίσω. Και μόλις πέταγε τη γόπα, την αρπάζαμε»

(Παπούδια λιάζονται και θυμούνται, σε καφενείο στο Θησείο, Πέμπτη μεσημέρι)

«Άσε, πήγα σε ένα νέο μπιστρό και πώς ήταν; Χάλια ρε, άγευστα όλα λες και είχα κορωνοϊό ήταν»

(Δύο κορίτσια στην Ομόνοια, Κυριακή πρωί)

«Αχ Θε μου, πού πάω η τρελή χωρίς μάσκα»

(Κυρία μονολογεί και κάνει επιτόπου στροφή. Χαριλάου Τρικούπη, Δευτέρα πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

ΦΕΥΤΕΡΗ ΜΟΥΣΑΚΙΝΗ

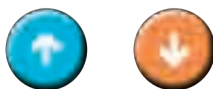
Και οι Δευτέρες έχουν τη χάρη τους.
(Μετρό Σύνταγμα, Δευτέρα πρωί)

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή τη βδομάδα το σχεδιάζει η **Άννα Αμπαριώτου**. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Ξεκίνησε από τη «ΒΑΚΑΛΟ» με ειδίκευση στην εσωτερική διακόσμηση. Ολοκλήρωσε τις σπουδές της στη ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με επιπλέον μαθήματα γλυπτικής και πολυμέσων. Αποφοίτησε το 2004. Έχει παρουσιάσει δύο ατομικές εκθέσεις ζωγραφικής στην Gallery Genesis του Γιώργου Τζάνερη και τον Ιανουάριο του 2022 θα παρουσιάσει τη νέα της δουλειά στον ίδιο χώρο στο Κολωνάκι. Έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις. Με το έργο του εξωφύλλου συμμετέχει στη φετινή Art Athina.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

Η ΓΕΥΣΗ ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Να ευωδιάζει όλο το σπίτι φρεσκοψημένη γλυκιά μπλόπιτα και κανέλα.

Η ΚΑΛΗ ΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μετά από 7 χρόνια ο Γυάλινος Δρομέας του Βαρώτσου πλύθηκε και λαμποκοπάει τώρα στα φώτα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ - ΣΠΗΛΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μοντέρνοι, έξυπνοι, διαβασμένοι, με εξαιρετικό χιούμορ. Ακούστε τους καθημερινά 8-10 το πρωί στο νέο πρόγραμμα του Athens Voice 102,5.

«ΑΤΥΧΕΣ ΠΗΔΗΜΑ Ή ΠΑΛΑΒΟ ΠΟΡΝΟ»

Ο καλύτερος τίτλος της σεζόν, της ταινίας-έκπληξη που είδαμε στους κινηματογράφους.

ΧΑΡΗΣ ΜΕΛΙΤΑΣ

Ρεύμα
«Στην αγκαλιά μου ανοίγεις σαν βεντάλια Φυσάει πάθος»

(Λατρεύω τα χαϊκού αυτού του τρυφερού ποιητή, αρχιτέκτονα και μπαμπά της Τζέννης [«Μίλα μου βρόμκα»] και χαιρόμαι που η Ακαδημία Αθηνών φέτος τον ξεχώρισε και τον βράβευσε)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

-Κοιμάσαι;
-Έχω κλείσει τα μάτια και ταξιδύω.
-Αφού ροχαλίζεις.
-Ταξιδύω με τρακτέρ.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΡΙΓΕΣ

Κάθετες διαφωνίες.

Η ΜΟΥΣΤΑΡΔΙ ΒΡΩΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ

Μια και πλύνανε τον Δρομέα, δεν περνάνε ένα χέρι σφουγγάρισμα και τον ποδηλατόδρομο της Πανεπιστημίου;

ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ ΠΑΝΤΟΥ

Ανθρωποι προβληματικοί, σαλεμένοι, απρόσεκτοι, επικίνδυνοι με όπλα στο χέρι μέσα στους δρόμους, τις γειτονιές, τους χώρους εργασίας.

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΣΟΥ ΜΕ ΥΠΕΡΧΑΡΟΥΜΕΝΟΥΣ

Πονέσανε τα μάτια μας.

ΤΟ «ΜΕΤΑ» ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΝ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗ

Και το χελιδόνη-λογότυπο του Μέρα25 στον παλιό Ταχυδρόμο.

ΠΡΩΙΝΑΔΙΚΑ

«Η μεταφυσική εμπειρία του Γιώργου Γερολυμάτου: Πήγα σε στοιχειωμένη βίλα και άκουγα συροίσματα».

ΠΕΡΝΑΜΕ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΑ

Οι Έλληνες ξεδεύουν πάνω από το μισό τους εισόδημα για στέγαση.

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Σύμβουλος Διοίκησης
Νικόλας Γαλανόπουλος

Art Director Φώτης Πεκληβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντισιμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρουκ

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτης Γιάννης Τσάκαλος

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελντζάς, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαβαρέλα, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωναίος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριανόγλου, Γ. Νένες, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσσάκη, Α. Σκαράκη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψυχάς

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertorial Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έρην Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής,

μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα:
210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

Με περισσότερες κληρώσεις
για περισσότερα ενδιάμεσα κέρδη!

ο αριθμός
του σπιτιού μου

τα ρολόγια
που έχω

το νούμερο του
παπουτσιού μου

Και στην 3^η Έκδοση του 2021, με 4 μόνο ανανεώσεις,
ο προσωπικός αριθμός σου διεκδικεί **100 ενδιάμεσα έπαθλα**
ανά κλήρωση (500€, 1.000€, 2.000€, 5.000€, 10.000€, 20.000€,
και 100.000€) στο δρόμο για τη μεγάλη κλήρωση του 1.000.000€.

1^η κλήρωση: **9.11.2021**

Κέρδη 1^{ου} λαχνού: **1.000.000€**

ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΔΙΑΡΚΩΣ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΗΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΔΩΡΕΑΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΗΡΩΣΕΩΝ

ΑΝ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΣΩ SMS ΣΤΟ ΚΙΝΗΤΟ Ή ΜΕ Ε-MAIL, ΑΚΑΘΙΣΤΕ ΤΑ ΣΤΟ:

☎ **800 800 5000**
(γράμμα χωρίς χρέωση)

📱 **210 579 8500**
(από κινητό)

🌐 **www.ethniko.gr**
(μέσω internet)

ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ: ΕΣΕΠ - Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΟΝΕΣ ΙΔΕΕΣ

Παρανοειδής μανία καταδιώξεως από την πλευρά των Ισραηλινών, ψυχολογία θύματος από την πλευρά των Παλαιστινίων, γενικευμένη άγνοια και ακατανόηση της ισραηλινο-παλαιστινιακής σύγκρουσης
Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Στη φαντασία της χριστιανικής Δύσης, οι Εβραίοι εμφανίζονται επί δύο χιλιετίες με διάφορα πρόσωπα: φιλάργυροι και μίζεροι, θύματα εξευτελισμών και διωγμών, αλλά και πανίσχυροι, συνωμότες και δαιμόνιοι. Άλλοτε αρχι-καπιταλιστές, άλλοτε αρχι-επαναστάτες, στο συλλογικό φανταστικό όπου μπορεί να βρει τη θέση του ο αντισημιτισμός, αντιπροσωπεύουν σύμβολα και κινδύνους για την κοινωνική τάξη, ακόμα και για την παγκόσμια τάξη. Κάπως έτσι απεικονίζεται και το Ισραήλ ως χώρα στην οποία ζει ένα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου εβραϊκού πληθυσμού: το Ισραήλ είναι μια έμμονη ιδέα και μια αφαίρεση, ακριβώς όπως ήταν επί δυο χιλιάδες χρόνια οι διεσπαρμένοι Εβραίοι. Το Ισραήλ έχει δύο θεμελιώδεις ιδιαιτερότητες: υπήρχε ως ιδέα προτού υπάρξει ως έθνος-κράτος και τα σύνορά του δεν είναι διεθνώς αναγνωρισμένα, μολονότι η εθνική κυριαρχία απαιτεί σύνορα που να μην αμφισβητούνται. Επιπλέον, επί δεκαετίες, στα κατεχόμενα εδάφη στερεί τους Παλαιστινίους από τα δικαιώματά τους. Συχνά, αυτή η διαπίστωση εκλαμβάνεται ως αντισημιτισμός εκ μέρους όσων Εβραίων και Ισραηλιτών αρνούνται να δουν τι συνέβη στην περιοχή από τον πόλεμο των Εξι Ημερών το 1967. Ωστόσο, η ισραηλινή αριστερά, μέρος της οποίας αυτοχαρακτηρίζεται σιωνιστική, επικρίνει δριμύτητα την ισραηλινή κατοχή στα αραβικά εδάφη χωρίς να είναι λογικό να κατηγορηθεί για αντισημιτισμό.

Η ταύτιση της αντι-ισραηλινής πολιτικής με τον αντισημιτισμό είναι ένα από τα στοιχεία του εβραϊκού φανταστικού: για τους περισσότερους Εβραίους στον κόσμο, η λογική είναι μανιχαϊστική — είτε στηρίζεις το Ισραήλ και έχεις δίκιο, είτε στηρίζεις τους Παλαιστινίους και είσαι αντισημίτης. Η ανάλυση της πραγματικότητας δεν φαίνεται να έχει σημασία: όποιος δεν είναι μαζί μας είναι εναντίον μας. Η στάση αυτή, αν και λανθασμένη, έχει ρίζες στο παρελθόν: ακόμα και ο Καρλ Μαρξ, στο δοκίμιό του για το «εβραϊκό ζήτημα» κάνει λόγο για τη χειραφέτηση της ανθρωπότητας από τον ιουδαϊσμό — τον οποίον ταυτίζει με το μεγάλο κεφάλαιο. Με λίγα λόγια, στο πέρασμα του χρόνου, μια ολόκληρη εθνότητα τείνει να ταυτίζεται με μια απο-ανθρωποποιημένη ιδέα η οποία ακολουθεί το Ισραήλ σε όλες του τις πτυχές μέχρι σήμερα. Το αποτέλεσμα είναι να συγχέεται ο σιωνισμός με τον ισραηλινό εθνικισμό, η ισραηλινή αριστερά τόσο με τον σιωνισμό όσο και με τον αντι-σιωνισμό, και η φανατική εβραϊκή ορθοδοξία με τον αντι-σιωνισμό. Η Χάννα Άρεντ προέβλεψε σωστά ότι η πολιτική του Μπεν Γκουριόν θα οδηγούσε σε μόνιμη σύγκρουση με τους Άραβες κι ότι η οικοδόμηση έθνους-κράτους για τους Εβραίους θα κατέληγε σε αποικιοκρατική επιχείρηση, αλλά οι προβλέψεις της για τον ισραηλινό ολοκληρωτισμό απεδείχθησαν λανθασμένες. Θέλω να πω ότι η εβραϊκή αριστερά διέβλεπε τον κίνδυνο της ισραηλινής επιθετικότητας αλλά δεν καταλάβαινε γρυ από την αραβική πολιτική στην οποία απευθυνόταν η εν λόγω επιθετικότητα. Έτσι, από τη μία πλευρά ακούγονταν ιδέες σαν εκείνες της Χάννα Άρεντ, που προειδοποιούσε για

την ισραηλινή απομόνωση ή την προσχώρηση στο τότε σοβιετικό μπλοκ (ε, όχι...) και από την άλλη πλευρά ιδέες σαν του Άρθουρ Κέσλερ ο οποίος στην αρχή φαινόταν θαμπωμένος από τον μιλιταριστικό αναθεωρητικό σιωνισμό αλλά αργότερα άλλαξε γνώμη: κατέληξε να πιστεύει ότι η ίδρυση κράτους θα απομόνωνε το Ισραήλ από τον ευρωπαϊκό πολιτισμό το οποίο θα εξελισσόταν σε αυταρχική μεσανατολική χώρα. Ούτε αυτό συνέβη.

Στη δεκαετία του 1960 και στις αρχές του 1970 η ισραηλινή αντι-σιωνιστική αριστερά (για ακόμα πιο περίπλοκη εκδοχή της ισραηλινής αριστεράς) προωθούσε την ιδέα της στενής συμβίωσης Εβραίων και Αράβων στη βάση της προαιώνιας φυλετικής τους συγγένειας. Κοντολογίς, ονειρευόταν όντως τη μη-ευρωπαϊκή προοπτική που φοβόταν ο Κέσλερ, αλλά το πρόβλημα ήταν ακόμα βαθύτερο: εκτός από την προαιώνια φυλετική συγγένεια, υπήρχε προαιώνιο φυλετικό μίσος, μια ιδιότητα που η αριστερά τείνει να ξεχνάει λόγω των ευσεβών της πόθων. Οι Εβραίοι που ζούσαν σε μουσουλμανικές χώρες είχαν αναγκαστεί να πάρουν των ομμάτων τους: σήμερα, εξαιτίας αυτού του οδυνηρού παρελθόντος, οι Μιζραχίτες, ή Εβραίοι της Ανατολής, συγκροτούν μεγάλο μέρος της βάσης της ισραηλινής δεξιάς που μισεί τους Άραβες. Οι Εβραίοι δεν ξεχνούν, διατηρούν τη μνήμη ζωντανή· κι αυτό δεν είναι απαραίτητως μια από τις μεγαλύτερες αρετές τους.

Η νίκη του Ισραήλ το 1967, ακόμα και προτού υλοποιηθεί η κατοχή και ο εποικισμός των παλαιστινιακών εδαφών, προκάλεσε βίαιες αντι-

δράσεις εκ μέρους της διεθνούς αριστεράς. Κατά κάποιον τρόπο, η διεθνής αριστερά, μαζί και η εβραϊκή, ευθυγραμμιζόταν με τους Παλαιστινίους οι οποίοι είχαν ήδη υποκύψει στον πειρασμό της τρομοκρατίας. Σε όλη τη δεκαετία του 1970, χαρακτήριζε την πολιτική του Ισραήλ «φασιστική», «γενοκτονική» και «διάδοχο του Τρίτου Ράιχ»: υποτίθεται ότι θα θύματα του ναζισμού είχαν μεταμορφωθεί στους θύτες τους. Στη συνέχεια, αυτοί οι χαρακτηρισμοί αντικαταστάθηκαν από τον όρο «ισραηλινή επεκτατικότητα», ενώ το Ισραήλ συνέχισε να εμφανίζεται με μια ποικιλία από πρόσωπα: ως πολιτικό σχέδιο, ως οικονομικό και κοινωνικό θαύμα, ως αραβικός εφιάλτης και ως χώρα του απαρτχάιντ παρόμοια με τη Νότια Αφρική πριν από το 1994. Καθεμιά από αυτές τις εικόνες απαιτούσε και απαιτεί διαφορετική πολιτική: αν βλέπουμε το Ισραήλ ως Νότια Αφρική μάλλον χρειάζεται παγκόσμιο μποϊκοτάζ.

Πώς στο συλλογικό φανταστικό οι κατατρεγμένοι Εβραίοι μεταμορφώθηκαν σε ρατσιστές και ιμπεριαλιστές που κλέβουν τη γη των Αράβων χωρικών; Οι ίδιοι οι Ισραηλινοί, αν και όχι, όπως είπα, οι αριστεροί Ισραηλινοί, αποδίδουν αυτές τις κατηγορίες στον υποκείμενο, παραδοσιακό αντισημιτισμό. Εν μέρει έχουν δίκιο: πρόκειται για πλήρη ακατανόηση της ισραηλινής κοινωνίας η οποία λόγω των ιδιαιτεροτήτων της παρεξηγείται ξανά και ξανά. Εν μέρει έχουν άδικο: ο αντισημιτισμός είναι εβραϊκή έμμονη ιδέα, παρανοειδής υποψία καταδιώξεως η οποία οδηγεί τα άτομα και τις κοινότητες σε επιθετικο-αμυντική στάση έναντι οποιασδήποτε διαφωνίας με την ισραηλινή πολιτική.

ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΕΜΜΟΝΗ ΙΔΕΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΦΑΙΡΕΣΗ, ΑΚΡΙΒΩΣ ΟΠΩΣ ΗΤΑΝ ΕΠΙ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΟΙ ΔΙΕΣΠΑΡΜΕΝΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

Το Ισραήλ επιδέχεται πολλαπλές αναγνώσεις. Για παράδειγμα, ο σύγχρονος σιωνισμός έχει τις ρίζες του στα εθνικοαπελευθερωτικά και σοσιαλιστικά κινήματα του ύστερου 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού. Τα κιμπούτς, που η διεθνής αριστερά θεωρούσε μορφή ελευθεριακού κομμουνισμού, για άλλους ήταν η άρνηση του

σοσιαλισμού και το πρότυπο του «εθνικού διαχωρισμού» που απέκλεισε οποιαδήποτε μείξη με τους Άραβες. Όσο για την πολυμορφία του Ισραήλ —μαρξιστές και καπιταλιστές, ειρηνόφιλοι και милитарιστές, κοσμικοί και θρησκευόμενοι, ανθρωπιστές και ρατσιστές— ανθίσταται σε οποιαδήποτε γενίκευση. Κι όμως οι γενικεύσεις είναι συνηθισμένες: γίνεται λόγος για την ενδογενή βία της ισραηλινής κοινωνίας —κάτι σαν το γερμανικό Volkgeist— ενώ, αντιθέτως, δεν γίνεται λόγος για ενδογενή βία των Παλαιστινίων. Όχι ότι οι Παλαιστίνιοι παρουσιάζονται σε όλη τους την πολυπλοκότητα: τα δυτικά ΜΜΕ αποκρύπτουν το ότι ένα υπολογίσιμο μέρος τους δεν παίζει με ρουκέτες κι ότι ενδιαφέρεται για μια βιώσιμη λύση δύο κρατών. Κι όμως, η ταύτιση των Παλαιστινίων με τους απανταχού αδικημένους και τα απανταχού θύματα του ρατσισμού κερδίζει έδαφος: τον τελευταίο καιρό, το κίνημα Black Lives Matter έχει μεταφερθεί στην Παλαιστίνη με σύνθημα Palestinian Lives Matter και με αναφορές στο χρώμα του δέρματος (ποιο χρώμα άραγε): η σύγχρονη αμερικανική έμμονη ιδέα μεταμφυτεύεται στη Μέση Ανατολή προσφέροντας πολύ κακές υπηρεσίες στους Παλαιστίνιους.

Οι Παλαιστίνιοι ζουν σε συνθήκες μικράτους, διαφθοράς, ανικανότητας και ισλαμιστικού φανατισμού ιδιαίτερα από τότε που η Παλαιστινιακή Αρχή αποδυναμώθηκε και οι τζιχαντιστές της Χαμάς απέκτησαν τον έλεγχο στην απομονωμένη Λωρίδα της Γάζας. Αυτό δεν τους καθιστά θύματα ρατσισμού και σίγουρα δεν έχει καμιά ιστορική ομοιότητα με το δουλεμπόριο, τη δουλοκτησία και τις διακρίσεις χρώματος: στο Ισραήλ και στα αραβικά εδάφη υπάρχει, εκ των πραγμάτων, ποικιλομορφία που περιλαμβάνει Εβραίους από το Κέρας της Αφρικής και Εβραίους από τη Σκανδιναβία. Εξάλλου, η πλειονότητα των Εβραίων μοιάζει, στα εξωτερικά χαρακτηριστικά, με την πλειονότητα των Αράβων· η γλώσσα της πολιτικής ορθότητας, αν και έχει αποδεσμευτεί τερατωδώς από την πραγματικότητα, επηρεάζει σταθερά την πραγματικότητα.

Οι Παλαιστίνιοι ζουν σε συνθήκες μικράτους, διαφθοράς, ανικανότητας και ισλαμιστικού φανατισμού ιδιαίτερα από τότε που η Παλαιστινιακή Αρχή αποδυναμώθηκε και οι τζιχαντιστές της Χαμάς απέκτησαν τον έλεγχο στην απομονωμένη Λωρίδα της Γάζας. Αυτό δεν τους καθιστά θύματα ρατσισμού και σίγουρα δεν έχει καμιά ιστορική ομοιότητα με το δουλεμπόριο, τη δουλοκτησία και τις διακρίσεις χρώματος: στο Ισραήλ και στα αραβικά εδάφη υπάρχει, εκ των πραγμάτων, ποικιλομορφία που περιλαμβάνει Εβραίους από το Κέρας της Αφρικής και Εβραίους από τη Σκανδιναβία. Εξάλλου, η πλειονότητα των Εβραίων μοιάζει, στα εξωτερικά χαρακτηριστικά, με την πλειονότητα των Αράβων· η γλώσσα της πολιτικής ορθότητας, αν και έχει αποδεσμευτεί τερατωδώς από την πραγματικότητα, επηρεάζει σταθερά την πραγματικότητα.

Το πρόβλημα μεταξύ Ισραήλ-Παλαιστίνης είναι ότι το Ισραήλ επιμένει στην επέκταση του ισραηλινού κράτους και στην ενσωμάτωση των παλαιστινιακών εδαφών. Αν χρησιμοποιήσουμε μια λογική what if, πιθανότατα οι Παλαιστίνιοι να κέρδιζαν

από αυτή τη λύση: με την ενσωμάτωσή τους σε ένα σύγχρονο, οργανωμένο κράτος, οι προοπτικές τους θα ήταν καλύτερες από κάθε άποψη, υπό τον όρον φυσικά να μην υφίστανται διακρίσεις. Αλλά είναι πολύ αργά: ένα μέρος των Παλαιστινίων έχει κινηθεί προς τον μαχητικό ισλαμισμό και ένα μέρος των Ισραηλινών έχει παγιδευτεί στην επιθετικο-αμυντική στάση φοβούμενο ότι οι Άραβες εχθροί θέλουν και μπορούν, με τη βοήθεια του διεθνούς αντισημιτισμού —αληθινού ή φαντασιακού— να καταστρέψουν το Ισραήλ.

Ο πόλεμος των λέξεων —ρατσισμός, αντισημιτισμός, ιμπεριαλισμός, αποικιοκρατία, απαρτχάιντ, γενοκτονία— καθρεφτίζει τη φτώχεια των ερμηνειών και των ιδεών. Οι υπεραπλουστευτικοί χαρακτηρισμοί προκαλούν, αντί για κριτική σκέψη, παβλοφικά αντανάκλαστα απέχθειας και εξέγερσης μπροστά στην αδικία. Αυτό που χρειάζεται και που δεν συμβαίνει θα ήταν μια προσέγγιση που θα έπαιρνε υπόψη την εβραϊκή ιστορία του αποκλεισμού μαζί με το γεγονός ότι το Ισραήλ είναι σήμερα απείρως ισχυρότερο από τους Παλαιστίνιους αλλά ότι συγχρόνως απειλείται από ισχυρούς εχθρούς: το Ιράν, τη Χεζμπολάχ, τη Χαμάς. Το πρόβλημα εθνικής ασφάλειας, που οφείλεται λιγότερο στην κακή του πολιτική έναντι των Παλαιστινίων και περισσότερο σε ένα μακρύ παρελθόν θρησκευτικής και εθνικής διαφοροποίησης από τους Άραβες, παίρνει, εσφαλμένα, υπαρξιακές διαστάσεις. Έτσι, το Ισραήλ γίνεται ένας τόπος πολύ διαφορετικός από την υπέροχη ουτοπία της φιλο-ισραηλινής δεξιάς. Από την άλλη πλευρά, η αντι-ισραηλινή αριστερά θα γινόταν ελαφρώς πιο αξιόπιστη και λιγότερο ύποπτη για αντισημιτισμό αν έπαυε να εξιδανικεύει τη Χαμάς και τις συναφείς παλαιστινιακές οργανώσεις οι οποίες τρέφουν ισλαμιστικά οράματα και μίσος προς το Ισραήλ.

Το πρόβλημα για τον εξωτερικό παρατηρητή στην ισραηλινο-παλαιστινιακή σύγκρουση είναι ότι η αλληλεγγύη στους καλούς σκοπούς έχει γίνει εξαιρετικά περίπλοκη: ήταν ευκολότερη όταν τους Παλαιστίνιους εκπροσωπούσε μια μετριοπαθής αρχή κι όταν το κίνημα της πολιτικής ορθότητας δεν είχε διαχωρίσει με αυταρχικούς όρους τους Καλούς από τους Κακούς. Σήμερα, ο υστερικός δημόσιος διάλογος ο οποίος εμπλέκει κατηγορίες ρατσισμού από τη μία πλευρά και αντισημιτισμού από την άλλη δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την επίλυση μιας εξίσωσης με πολλούς αγνώστους παράγοντες. Ένα ακόμα στοιχείο που έχει προστεθεί σ' αυτόν τον δίθετο διάλογο είναι η όλο και βαθύτερη άγνοια των συμμετεχόντων για τα διεθνή ζητήματα η οποία επισύρει σχηματικές, οκνηρές και ασπρόμαυρες εκτιμήσεις και προτάσεις.

Με λίγα λόγια, η Παλαιστίνη δεν είναι η Μινεάπολη, το Ισραήλ δεν είναι η Νότια Αφρική και ο σιωνισμός δεν είναι η λευκή πατριαρχική εξουσία. Όπως έγραφε ο Χάννα Αρεντ, η σκέψη, που αποτελεί τη βάση της πολιτικής, ξεκινάει από την παραδοχή ότι το Α δεν είναι το Β. **Α**

THE NEW INFINITY ATHENS ONASSIS CULTURE

ΠΡΟΒΟΛΕΣ FULL DOME ΚΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΣΤΟ ΝΕΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ

ΕΝΑ ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

04 — 06.11.21
17:30 — 22:30

→ onassis.org

JAN KOUNEN • AGNIESZKA POLSKA
ROBERT LIPPOK • LUCAS GUTIERREZ
THEO TRIANTAFYLIDIS • SUN ARAW
DAVID OREILLY • FATIMA AL QADIRI
TRANSFORMA • ACTRESS
ACTUAL OBJECTS • DEVIKA
ILIOS • PANOS ALEXIADIS

THE NEW INFINITY ATHENS

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

70th Berliner Festspiele
The NEW INFINITY

ΣΕ ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ 7^{ης} ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ECLIPSE

QR CODE

FACEBOOK 2004-2021 Το timeline που άλλαξε τον κόσμο

Ο Μαρκ Ζάκερμπεργκ μετονόμασε τη μητρική εταιρία σε Meta, στρέφοντας το ενδιαφέρον στην εικονική πραγματικότητα

Του ΑΓΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μετά από δεκαπέντε χρόνια ψηφιακής κυριαρχίας, αλλά και επανειλημμένης διατάραξης της σχέσης του με τους χρήστες, το Facebook άλλαξε όνομα. Ο Μαρκ Ζάκερμπεργκ ουσιαστικά προχώρησε σε ένα soft reboot, μετονομάζοντας τη μητρική εταιρία του Facebook σε Meta, στρέφοντας σταδιακά το ενδιαφέρον της στην εικονική πραγματικότητα. Από τη μία, αυτή η απόφαση μοιάζει αυτονόητη, καθώς ένας από τους μεγαλύτερους παίχτες του Big Data δεν θα μπορούσε να απουσιάζει από την προφανή επόμενη μέρα των κοινωνικών δικτύων.

Από άλλη, όμως, από το 2003 μέχρι και σήμερα, τόσο το Facebook όσο και προσωπικά ο Ζάκερμπεργκ βρέθηκαν αντιμέτωποι με αμέτρητα σκάνδαλα και κατηγορίες, οι οποίες για πρώτη φορά μοιάζουν να άφησαν σημάδι. Κοιτάζοντας σχεδόν είκοσι χρόνια πίσω, είναι πλέον ξεκάθαρο πόσο άλλαξε ο κόσμος μαζί με το Facebook, αλλά και πόση ευθύνη έχει το κοινωνικό δίκτυο απέναντι στους χρήστες του – ακόμα και αν ο ιδρυτής του δεν ζήτησε ποτέ να την αναλάβει.

Το ξεκίνημα: από το Facemash στο The Facebook

Το ξεκίνημα του Facebook έχει κάτι το μυθικό. Τον Οκτώβριο του 2003, κατά τη διάρκεια μιας ημιμεθυμένης νύκτας στον κοιτώνα του στο Χάρβαρντ, ο Ζάκερμπεργκ έστειλε μέσα σε λίγες ώρες το Facemash, μια πλατφόρμα στην οποία οι συμμετοχτές του μπορούσαν να συγκρίνουν φωτογραφίες φοιτητών του πανεπιστημίου, επιλέγοντας ποιος ή ποια είναι περισσότερο "hot". Οι αρχές του πανεπιστημίου σύντομα το κατέβασαν ως απαράδεκτο, όμως το Facemash – και ο ίδιος ο Ζάκερμπεργκ – είχαν κάνει τόσο θόρυβο, ώστε οι δίδυμοι Τάιλερ και Κάμερον Γουίνκελμπος, μαζί με τον συμφοιτητή τους, Νβίντια Ναρέντα, του ζήτησαν να συμβάλει στη δημιουργία της πλατφόρμας Harvard Connection.com η οποία αποσκοπούσε στη δημιουργία μιας ψηφιακής ενδοπανεπιστημιακής κοινότητας. Ο Ζάκερμπεργκ αρχικά δέχτηκε, όμως σύντομα αφοσιώθηκε στο δικό του πλάνο. Τον Φεβρουάριο του 2004, το προσωπικό του δημοσίωρημα, **The Facebook**, ήταν ζωντανό στο διαδίκτυο. Οι Γουίνκελμπος και ο Ναρέντα σύντομα μήνυσαν τον πρώην συνεργάτη τους, κερδίζοντας μια εξωδικαστική αποζημίωση μερικά χρόνια αργότερα.

Όπως το Facemash, έτσι και το The Facebook είχαν άμεση επιτυχία. Μέσα σε μόλις μία μέρα, περισσότεροι από χίλιοι πεντακόσιοι φοιτητές είχαν δημιουργήσει λογαριασμό, ενώ τον επόμενο μήνα η πλατφόρμα έκανε άνοιγμα στους φοιτητές άλλων πανεπιστημίων της Νέας Αγγλίας, περνώντας σύντομα τα Καναδικά σύνορα. Το καλοκαίρι του 2004, ο Ζάκερμπεργκ μετακόμισε το The Facebook στο Πάλο Άλτο της Καλιφόρνια και ξεκίνησε τη συνεργασία του με τον ιδρυτή της Napster, Σον Πάρκερ, καθώς και με τον συνιδρυτή του Pay Pal, Πίτερ Τίλ, ο οποίος επένδυσε στο κοινωνικό δίκτυο περίπου 500.000 δολάρια. Το 2005, το The Facebook έριξε το "the" από το όνομά του, ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2006 άνοιξε τις διαδικτυακές του πύλες για όλους, με μόνο κριτήριο εγγραφής τη χρησιμοποίηση προσωπικού email. Το 2007, το Facebook είχε πλέον ξεπεράσει τα έξι εκατομμύρια ενεργών χρηστών.

Αξίζει να σημειωθεί πως στα πρώτα του χρόνια ως επιχειρηματίας, ο Ζάκερμπεργκ και οι συμμετοχτές του διακτέχονταν από ένα εντυπωσιακό πανκ-ροκ ήθος. Πέρα από το γεγονός πως στα θεμέλια του Facebook βρισκόταν

–και παραμένει– ο φοιτητικός παλιμπαιδισμός του αμετανόητου φλερτ του Facemash, το καλοκαίρι του 2004, ο εικοσάχρονος Ζάκερμπεργκ αγνόησε επιδεικτικά μια προσφορά ύψους δέκα εκατομμυρίων δολαρίων ώστε να πουλήσει την εταιρία του, ενώ από τη στιγμή που μετακόμισε στην Καλιφόρνια δήλωσε ανοιχτά πως θα γυρνούσε στη Βοστώνη μόνο αν το Facebook αποτύχανε. Ο προηγούμενος εικοσάχρονος που είχε κάνει την ίδια ακριβώς δήλωση σχεδόν είκοσι χρόνια νωρίτερα ήταν ο Μπιλ Γκέιτς: τελικά, κανείς από τους δύο δεν επέστρεψε.

Κατακτώντας τον κόσμο

Ο ίδιος ο Γκέιτς ήταν από τους πρώτους που αναγνώρισαν τις προοπτικές αυτού του κοινωνικού δικτύου. Το 2007 – και αφότου η προσφορά εξαγοράς της Yahoo ύψους ενός δις απορρίφθηκε και εκείνη η Microsoft απέκτησε το 1.4% του Facebook για περίπου 250 εκατομμύρια δολάρια, εκτινάσσοντας την τεκμαρτή αξία του περίπου στα 15 δις. Την ίδια χρονιά, ο Ζάκερμπεργκ εισήγαγε το **Facebook Marketplace**, στο οποίο οι χρήστες μπορούσαν για πρώτη φορά να ανεβάσουν τις δικές τους αγγελίες, ενώ το Facebook έγινε πλέον διαθέσιμο και σε κινητές συσκευές. Μία εξίσου μεγάλη αναβάθμιση ήρθε το 2008, όταν η εταιρία παρουσίασε το **Facebook Chat**, το οποίο μετονομάστηκε σε **Messenger** το 2010, και έγινε διαθέσιμο ως αυτόνομη εφαρμογή. Η εισαγωγή και η μετατροπή του chat του Facebook ήταν σε μεγάλο βαθμό και εκείνη που οδήγησε στη ραγδαία μείωση των χρηστών του – κραταιού στα 00's – MSN messenger. Ωστόσο, η πιο καθοριστική τομή στην ιστορία του κοινωνικού δικτύου ήρθε το 2009, όταν το Facebook παρουσίασε τη λειτουργία που σύντομα θα μετατρεπόταν στο πιο σκληρό νόμισμα της σύγχρονης ιστορίας: το Like.

Αναπόφευκτα, οι αρχές των 10s βρήκαν το κοινωνικό δίκτυο στην κορυφή του κόσμου. Το 2010 το Facebook αποτελούσε την τρίτη σε επισκεψιμότητα ιστοσελίδα των ΗΠΑ, πίσω από την **Google** και την **Amazon**, ενώ το 2011 ανέβηκε στη δεύτερη θέση έχοντας παράλληλα εισροή 500 εκατομμυρίων δολαρίων σε επενδύσεις, ανεβάζοντας τη συνολική του αξία στα 50 δις. Το μομέντουμ συνεχίστηκε αμείωτο: το 2012 – όταν και η πλατφόρμα έφτασε το ένα δισεκατομμύριο χρήστες – το Facebook μπήκε στο χρηματιστήριο, εξαγοράζοντας το **Instagram** για περίπου ένα δις, ενώ το 2013 συμπεριλήφθηκε στις πεντακόσιες μεγαλύτερες επιχειρήσεις των ΗΠΑ (Fortune 500).

Το 2014 το Facebook εξαγόρασε το **Whats App** για 16 δις, ενώ την ίδια χρονιά εξαγόρασε και την πλατφόρμα ψηφιακής πραγματικότητας **Oculus** για 2.3 δις, στις λειτουργίες της οποίας αναμένεται να επενδύσει ακόμα περισσότερο στην εποχή της Meta. Ως αποτέλεσμα των αλληπάλληλων επενδύσεων του, το 2015 η αξία του Facebook έφτασε στα 200 δις, ενώ σήμερα αποτιμάται περίπου στα 720 δις. Σε ό,τι αφορά τον αριθμό των χρηστών του, το Facebook ξεκίνησε τα 2010's με περίπου 500 εκατομμύρια χρήστες, ενώ πέρασε στην επόμενη δεκαετία με παραπάνω από 2.6 δις – από το 2014, ο Ζάκερμπεργκ αμείβεται με τον συμβολικό μισθό του ενός δολαρίου.

Το Facebook ως πολιτικό εργαλείο

Καθόλου απροσδόκτα, το Facebook δεν θα μπορούσε ποτέ να αποκολληθεί από την πολιτική λόγω της απήχσής του. Ο πρώτος που αντιλήφθηκε τη χρησιμότητά του, ήταν ο τότε άγνωστος Γερουσιαστής από το Ιλινόι, Μπαράκ Ομπάμα: πίσω στο 2008, η προεκλογική

καμπάνια του Ομπάμα αξιοποίησε σε μέγιστο βαθμό το Facebook ώστε να ενισχύσει τη grassroots φιλοσοφία της, στα πλαίσια της οποίας οι προσωπικές σχέσεις μεταξύ των ψηφοφόρων και των κατά τόπους υπευθύνων της εκστρατείας ήταν απολύτως απαραίτητες.

Η για πολλούς λόγους άνετη νίκη του Ομπάμα έκρυψε τα οφέλη της αξιοποίησης του Facebook, όμως οι εκλογές του 2008 είχαν θέσει ένα προηγούμενο: το πολιτικό παιχνίδι δε θα παιζόταν πλέον στις τηλεοράσεις και τις εφημερίδες, αλλά και στα κοινωνικά δίκτυα – μέχρι να μετακινηθεί κυρίως εκεί. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως από το 2009, το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα απαγόρευσε διά παντός τη λειτουργία του Facebook, σε μια κίνηση που έχουν μιμηθεί και άλλες αυταρχικές κυβερνήσεις ανά την υφήλιο, όπως εκείνες της Συρίας, του Ιράν και του Πακιστάν, ενώ η πρόσβαση έχει κατά καιρούς απαγορευτεί και σε Ρωσία, Τουρκία, Ινδία, και Μπαγκλαντές, μεταξύ άλλων.

Ο πολιτικός χρόνος στον οποίο το Facebook έγινε για πρώτη φορά παγκοσμίως αντιληπτό ως πολιτικό εργαλείο ήταν εκείνος της Αραβικής Άνοιξης το 2011. Οι εκτεταμένες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις που ξεκίνησαν σε Τυνησία, Λιβύη, Αίγυπτο, Υεμένη, Συρία, και Μπαχρέιν, στηρίχθηκαν σε τεράστιο βαθμό στην κινητοποίηση των πολιτών μέσω του Facebook. Όμως, η αρχική αισιοδοξία της συμβολής του ως όπλο απέναντι στον αυταρχισμό σταδιακά ξηλώθηκε από την παράλληλη αξιοποίησή του ως φορέα ψευδών ειδήσεων προς τα μέσα των 10s.

Η επιδημία των fake news

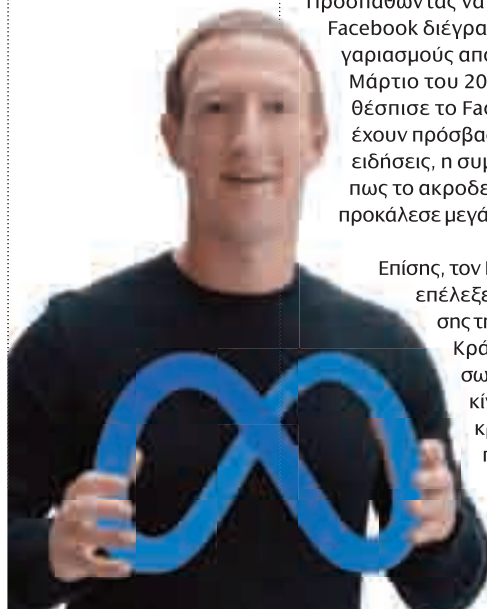
Τόσο ο όρος, όσο και η παγκόσμια επιδημία των fake news, γεννήθηκαν και θέριασαν στις σελίδες, τα προφίλ, και τα σχόλια των χρηστών που αναγνώρισαν στο Facebook – συνειδητά ή υποσυνειδητά – τη δυνατότητα να ενώνει φωνές συχνά πέρα από τα όρια του λούμπεν, που χωρίς τα κοινωνικά δίκτυα πιθανότατα θα παρέμεναν στο περιθώριο. Ο Ντόναλντ Τραμπ από το 2012 μέχρι και το 2016 – σαν σκοτεινό alter ego του Ομπάμα – τελειοποίησε τις τεχνικές του αντιπάλου του, παρέχοντας μέσω του Facebook μια εναλλακτική πραγματικότητα στους ψηφοφόρους του, συσπειρώνοντάς τους σε βαθμό που κανείς δεν θα μπορούσε να προβλέψει. Αξίζει να σημειωθεί πως το 2016, εταιρίες Ρωσικών συμφερόντων επένδυσαν περίπου 100.000 δολάρια σε διαφημίσεις υπέρ του Τραμπ στο Facebook.

Στον απόηχο εκείνων των εκλογών, το Facebook προσπάθησε σε έναν βαθμό να αντιδράσει. Αρχικά, το 2017 θέσπισε το **Facebook Journalism Project** ώστε να εμβαθύνει τη σχέση του με αξιόπιστους φορείς ενημέρωσης, ενώ έμφαση δόθηκε στην αξιοποίηση fact-checkers (ειδικών, δηλαδή, στην αναγνώριση ψευδών ειδήσεων): ο ίδιος ο Ζάκερμπεργκ είχε δηλώσει πως το Facebook είναι σε πόλεμο με τα fake news, τη στιγμή που οι πρώτες μετακλογικές αναλύσεις γνωστοποίησαν πως το 62% των Αμερικάνων ενημερώνονται πλέον κυρίως από τα κοινωνικά δίκτυα. Όμως το 2018, το Facebook χρησιμοποιήθηκε με τον ίδιο τρόπο στην καμπάνια του Ζάιρ Μπολσονάρο, ενός ακόμα συντηρητικού λαϊκιστή – και δηλωμένου υμνητή του Τραμπ – του οποίου οι οπαδοί, χωρίς καμία υπερβολή, τραγουδούσαν συνθήματα υπέρ της πλατφόρμας μετά τη νίκη στις εκλογές της ίδιας χρονιάς.

Προσπαθώντας να ανταποκριθεί στις προσδοκίες, το Facebook διέγραψε δισεκατομμύρια ψεύτικους λογαριασμούς από τον Οκτώβριο του 2017 μέχρι τον Μάρτιο του 2018. Παράλληλα, το 2019 η εταιρία θέσπισε το Facebook News, ώστε οι χρήστες να έχουν πρόσβαση σε θεωρητικά υψηλού επιπέδου ειδήσεις, η συμπερίληψη όμως alt-right μέσων όπως το ακροδεξιό και συνομμοσιολογικό Breitbart προκάλεσε μεγάλες αντιδράσεις.

Επίσης, τον Μάρτιο του 2019, ο Μπρέντον Τραντ επέλεξε το Facebook ως μέσω αναμετάδοσης της φωνικής του επίθεσης σε τζαμί στο Κράιστσερτς της Νέας Ζηλανδίας: αμέσως μετά την επίθεση, η πλατφόρμα ξεκίνησε μια εκτεταμένη εκκαθάριση ακροδεξιών σελίδων και λογαριασμών που προωθούσαν τη φυλετική και θρησκευτική βία, ενώ το 2020 η εται-

Η ΠΙΟ ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗ ΤΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΗΡΘΕ ΤΟ 2009, ΟΤΑΝ ΤΟ FACEBOOK ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΤΟΜΑ ΘΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΤΑΝ ΣΤΟ ΠΙΟ ΣΚΛΗΡΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: ΤΟ LIKE.

ρία αποφάσισε να μπλοκάρει λογαριασμούς που αρνούνται το Ολοκαύτωμα. Το 2020 ουσιαστικά αποτέλεσε το μεγαλύτερο τεστ για το κοινωνικό δίκτυο, όταν κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας αλλά και της παράλληλης προεκλογικής καμπάνιας των Αμερικανικών εκλογών του Νοεμβρίου, το Facebook τροποποίησε τον αλγόριθμό του έτσι ώστε οι χρήστες να προειδοποιούνται σχετικά με τις ειδήσεις που πιθανότατα αναμετέδιδαν ανακρίβειες.

Και στις δύο περιπτώσεις, οι προσδοκίες που είχαν καλλιεργηθεί σε μεγάλο βαθμό διαψεύστηκαν. Από τη μία αμέτρητες συνωμοσίες και fake news αναμεταδόθηκαν σχετικά με την πανδημία, ενώ οι προειδοποιήσεις της πλατφόρμας σε πολλές από τις διαφημίσεις του Τραμπ δεν απέδωσαν ιδιαίτερα, καθώς η διάδοσή τους ανάμεσα στους οπαδούς του συνεχίστηκε αμείωτη. Αξίζει πάντως να σημειωθεί, πως μετά την επίθεση των οπαδών του Τραμπ στο Καπιτώλιο στις 6 του περασμένου Ιανουαρίου, το Facebook έθεσε σε αναστολή κάθε λογαριασμό του πρώην πλέον Ρεπουμπλικάνου Προέδρου μέχρι το 2023.

Το σκάνδαλο της Cambridge Analytica

Θα μπορούσε κανείς να πει πως το Facebook όντως δε θα μπορούσε να έχει όλη την ευθύνη σχετικά με το σύνολο του περιεχομένου που φιλοξενεί. Άλλωστε, τα fake news αποτελούν το μεγαλύτερο πρόβλημα κάθε πλατφόρμας ενημέρωσης, οπότε θα ήταν μάλλον παράλογο να περίμενε κανείς από το Facebook να μετατραπεί σε μια όαση πολιτικής αλήθειας και δημοσιογραφικής ακεραιότητας. Όμως, εκεί που χάθηκε η μπάλα για τον Ζάκερμπεργκ, ήταν στο σκάνδαλο της Cambridge Analytica, στα πλαίσια του οποίου η συγκεκριμένη εταιρία απέκτησε πρόσβαση στα δεδομένα περίπου πενήντα εκατομμυρίων χρηστών, αποσκοπώντας στην επιρροή της ελεγκτικής τους συμπεριφοράς.

Πιο συγκεκριμένα, από το 2015 η Cambridge Analytica παρείχε τα δεδομένα των χρηστών στις καμπάνιες τόσο του Τεντ Κρουζ, όσο και του Ντόναλντ Τραμπ, ενώ με την αποκάλυψη του σκανδάλου τον Μάρτιο του 2018, αποδείχθηκε παράλληλα πως η εταιρία είχε λειτουργήσει με τον ίδιο τρόπο και στην εκστρατεία υπέρ του Βρεξίτ στο δημοψήφισμα του 2016. Ουσιαστικά, η Cambridge Analytica διαμόρφωνε τα ψυχολογικά προφίλ των χρηστών, παρέχοντας στους πελάτες της πληροφορίες σχετικά με τα πολιτικά μηνύματα που θα είχαν περισσότερη απήχηση.

Τον Απρίλιο του 2018, ο Ζάκερμπεργκ κλήθηκε στο Καπιτώλιο ώστε να δώσει εξηγήσεις. Μετά από μια διήμερη ακρόαση, ο ιδρυτής και επικεφαλής του Facebook ζήτησε συγγνώμη για την προδοσία της εμπιστοσύνης των χρηστών, δηλώνοντας πως το κοινωνικό δίκτυο δεν πρέπει ποτέ να λειτουργεί ως φορέας fake news, λόγου μίσους, και εξωτερικής πολιτικής επιρροής. Ως αποτέλεσμα, όμως, το 2019 το Αμερικανικό ομοσπονδιακό εμπορικό επιμελητήριο επέβαλε στο Facebook πρόστιμο ύψους σχεδόν 5 δις, ενώ το 2020 ζήτησε τη διάσπαση του ομίλου, με την κατηγορία της σύστασης μονοπωλίου.

Παρότι η διάσπαση δεν επιβλήθηκε, λόγω της αποκάλυψης των οργουελικών διαστάσεων του, το Facebook έχασε άμεσα πάνω από 50 δις σε αξία· αξίζει να σημειωθεί πως το 2018, ο επικεφαλής τεχνολογίας του Facebook έδωσε κατάθεση σε επιτροπή του Βρετανικού κοινοβουλίου, εκπροσωπώντας τον Ζάκερμπεργκ, ενώ ο επικεφαλής του Facebook ταξίδεψε στις Βρυξέλλες ώστε να δώσει εξηγήσεις σε αντιπροσωπεία Ευρωβουλευτών. Το 2018, τέλος, ήταν η πρώτη χρονιά που το κοινωνικό δίκτυο είδε μια παροδική μείωση στον αριθμό των καινούργιων ημερήσιων χρηστών στις ΗΠΑ και τον Καναδά.

Το σκάνδαλο της Cambridge Analytica έφερε στο προσκήνιο μερικές από τις σκοτεινές πτυχές των κοινωνικών δικτύων. Στα τέλη των 10's, δημοσιεύτηκαν πολλές μελέτες σχετικά με την επίδραση του Facebook και του Instagram στην ψυχική υγεία τόσο των ενηλίκων, όσο-κυρίως-των ανηλίκων, καθώς και στην επιρροή της συμπεριφοράς σε θέματα οικογενειακών, φιλικών, και σεξουαλικών σχέσεων.

Παράλληλα, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της προστασίας των δεδομένων των χρηστών, αλλά και στον βαθμό στον οποίο τρίτα μέρη-όπως απλές εφαρμογές- είχαν πρόσβαση σε αυτά. Σύμφωνα με τη Φράνσις Χάουγκεν, πρώην υπάλληλο του Facebook από το 2018 μέχρι το 2021, η εταιρία βρίσκεται σε μια μόνιμη σύγκρουση ανάμεσα στο τι είναι ηθικά σωστό, και τι εξυπηρετεί περισσότερο τους στρατηγικούς της σχεδιασμούς και την αύξηση των κερδών της. Στις αρχές του Οκτωβρίου, η Χάουγκεν κατέθεσε στο Κογκρέσο σχετικά με τις πρακτικές του Facebook που εναντιώνονται στα συμφέροντα του καταναλωτή και που πιθανώς προωθούν τη βία, δηλώνοντας πως η εταιρία του Ζάκερμπεργκ θα παραμείνει «επικίνδυνη» ακόμα και αν διασπαστεί.

Το Meta και το μέλλον

Με τα ψηφιακά σύννεφα να μαζεύονται απειλητικά πάνω από το Facebook, δεν μοιάζει παράλογο η κατηγορία πως η μετονομασία της μητρικής εταιρίας σε **Meta** αποτελεί αντιπερισπασμό. Στην ανακοίνωσή του, ο Ζάκερμπεργκ είπε πως η εταιρία δεν πρέπει πλέον να καθορίζεται από ένα μόλις προϊόν, προσθέτοντας πως το **metaverse** θα αποτελέσει σταδιακά το επίκεντρο του ενδιαφέροντος, και όχι το Facebook.

Από τη μία, η ψύχωση του Ζάκερμπεργκ με την ψηφιακή πραγματικότητα είναι ξακουστή, από την άλλη, όμως, ήταν ξεκάθαρη η στόχευση της ανακοίνωσης ώστε να υποβαθμιστεί η σημασία του Facebook στα μελλοντικά του σχέδια. Το πιθανότερο είναι πως αυτό θα συνέβαινε έτσι και αλλιώς, καθώς το Facebook έχει ήδη αλλάξει πολύ σαν κοινωνικό δίκτυο.

Ενδεικτικά, το ποσοστό των χρηστών άνω των 45 ετών είναι διπλάσιο συγκριτικά με το αντίστοιχο του **Instagram**-όπου οι νεότεροι χρήστες υπερπροσωποποιούνται-ενώ η δημοφιλία του **Tik Tok** στους εφήβους έχει αποτελέσει το πρώτο σημαντικό ανταγωνιστικό πλήγμα για τον Ζάκερμπεργκ από το 2004. Με άλλα λόγια, το Facebook ίσως να έχει ήδη απομακρυνθεί πολύ από τον αρχικό του χαρακτήρα, με τα γεγονότα των τελευταίων 5 περίπου χρόνων να υποβαθμίζουν ακόμα περισσότερο την απήχηση του σε καινούργιους χρήστες.

Σε κάθε περίπτωση, το Meta πιθανότατα θα καθορίζεται από τη βασική αρχή των κοινωνικών δικτύων: την παροχή μιας προσωποποιημένης εμπειρίας στον χρήστη. Το ερώτημα πλέον για τον Ζάκερμπεργκ θα αφορά την ποιότητα, αλλά και την ασφάλεια της ψηφιακής ζωής των χρηστών των εφαρμογών του, με τις απαιτήσεις να είναι τόσο υψηλές, όσο και το μερίδιο της αγοράς που ελέγχει. Σύμφωνα με τον ίδιο, το Meta θα υπηρετεί αυτό που υπηρετούσε και το Facebook, να φέρει τους χρήστες του πιο κοντά. Ο ίδιος ο Ζάκερμπεργκ είχε πει πριν μερικά χρόνια πως «ορισμένοι δεν μπορούν να καταλάβουν πως κάποιος μπορεί να φτιάχνει πράγματα απλά επειδή του άρεσαν».

Όμως, αυτά που έφτιαξε από το 2004 μέχρι σήμερα, όχι μόνο άρεσαν, αλλά και άλλαξαν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο που δισεκατομμύρια άνθρωποι αντιλαμβάνονται την πραγματικότητα, και τον εαυτό τους μέσα σε αυτή. Ο Ζάκερμπεργκ καλείται πλέον να αλλάξει προσέγγιση και να δώσει έμφαση σε πτυχές του κόσμου που έφτιαξε, τις οποίες όμως είχε για χρόνια αγνοήσει - σε μια στιγμή που μοιάζει να μην έχει άλλη επιλογή. **A**

FESSA

MARTHA GRAMMENIDOU

ORIENTAL CARPETS & RUGS
HANDMADE ARTS & GIFTS

Modern & Classic
Carpets & Rugs

Έκθεση
Χαλιών Fessa
στην Αθήνα

5-16 ^{Νοεμβρίου} 2021

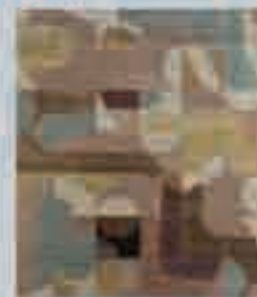
Theoxenia
Palace Hotel

Καθημερινά 10:00 - 21:00

Είσοδος ελεύθερη

Θαυμάσιες Τιμές

Τμήμα Bazaar

Theoxenia Palace Hotel

Αθήνα - Κηφισιά | Πεντέλης 3 - Φιλαδέλφειας 2

T. 210 6233622

Θεσσαλονίκη

Shop 1: Πλουτάρχου 8 (Πλ. Αριστοτέλους)

T. 2310 222406 | M. 6945 492313

Shop 2: Μητροπόλεως 89

T. 2310 240415 | T. 2310 251461

www.fessacarpets.gr | info@fessacarpets.gr

Fessa Carpets Tapis d'Orient | fessacarpets

Το FAKE επικρατεί. Η Πανδημία επίσης. Εμείς τι κάνουμε;

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Με τα περιστατικά επιμόλυνσης από τον κορωνοϊό να ξεπερνούν τα 60.000 ημερησίως και τον συνολικό αριθμό θανάτων από την Πανδημία τον εφιαλτικό αριθμό των 16.000 σε έναν πληθυσμό δέκα εκατομμυρίων πολιτών, η Ελλάδα δεν έχει κανένα δικαίωμα να περριφανεύεται για τις μεθόδους που επέλεξε για να αντιμετωπίσει την παγκόσμια αυτή ασθένεια.

Όλα ξεκινούν και όλα ολοκληρώνονται με τη διαπίστωση πως κυβέρνηση και κοινωνία απέτυχαν να συνδιαχειριστούν την Πανδημία. Διότι μόνο με μία συνδιαχείριση είναι δυνατή η αντιμετώπιση αυτής της διαρκούς και πολυμέτωσης επίθεσης. Τα ποσοστά εμβολιασμού των πολιτών είναι από τα χαμηλότερα στην Ευρώπη. Οι δείκτες ανυπακοής των πολιτών στα επιβεβλημένα από την Πολιτεία μέτρα είναι από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη. Οι δείκτες αρνητισμού επαγγελματιών ή επαγγελματιών ομάδων σε ό,τι αφορά τον εμβολιασμό, τη λήψη περιοριστικών μέτρων αλλά και της άρνησης της Πανδημίας αυτής καθαυτής είναι από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη. Όταν μεγάλες ομάδες νοσηλευτών, γιατρών, πυροσβεστών, αστυνομικών, στρατιωτικών, εκπαιδευτικών, κληρικών κ.λπ. αρνούνται συστηματικά να εμβολιαστούν ή να ακολουθήσουν θεσπισμένα μέτρα πρόληψης ή προστασίας, τότε το πρόβλημα αφορά και τις δύο συστηώσεις άρθρωσης των ασκούμενων πολιτικών. Την κυβέρνηση και κατ'επέκταση την Πολιτεία και βεβαίως την Κοινωνία.

Είναι προφανές πως δεν υπάρχει πια χρόνος για την επίρριψη ευθυνών ή τον υπολογισμό του ακριβούς βαθμού ευθύνης ενός καθ'εκάστου των πολιτικών, κυβερνητικών, επιστημονικών και εν γένει θεσμικών ή κοινωνικών παραγόντων που εμπλέκονται σε αυτή την ιστορία. Ίσως κάποτε, όταν η Πανδημία υποχωρήσει, τότε να καταφέρουμε να ιχνυλάσουμε τον δείκτη συνυπατιότητας του καθενός μας. Έως τότε, όμως, ας αναλογιστεί ο κάθε πολίτης αυτού του τόπου πως καθημερινά πεθαίνουν δεκάδες συμπολίτες εκ των οποίων καθένας από αυτούς έχει δικαίωμα στη ζωή, όπως και ο καθένας από τους υπολοίπους που επιβιώνουν. Με λίγα λόγια και για να ξεκαθαρίζουμε τα πράγματα. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, με τον αποπροσανατολισμό ή τη fake πληροφόρηση, τον κλασικό ωχαδερφισμό των νεότερων ηλικιών, την κατά συρροή αναποτελεσματική επικίνδυνα ατιμώρητη συμπεριφορά των αρχών ασφαλείας, την έκδηλη κυβερνητική αδυναμία να εφαρμόσει τις λύσεις που πρέπει να εφαρμοστούν και βεβαίως τη συλλογική, αλλά σε τερατώδες ποσοστό, αδυναμία κατανόησης της σοβαρότητας της κατάστασης από την κοινωνία, η Πανδημία είναι αυτή που επιβάλλει τους κανόνες του παιχνιδιού.

Πρόκειται για μείζον πολιτικό ζήτημα. Πρόκειται για έξοχο παράδειγμα συστηματικής αποφυγής της ατομικής ευθύνης. Μιλάμε για μία μοναδική περίπτωση συλλογικής αυτοχειρίας με πραγματικά θύματα και καταμετρήσιμες απώλειες. Δεν υφίστανται, δηλαδή, περιθώρια επίκλησης των κάποιων φανταστικών άλλοθι ούτε περισσεύει χρόνος για τη διαχείριση αυτονότων, αν όχι συνειδητών λαθών.

Δυστυχώς το φαινόμενο που αντιμετωπίζει η δική μας η κοινωνία δεν περιορίζεται στον μικρό τοπικό νοτιοβαλκανικό ορίζοντά μας. Επεκτείνεται σε όλη την Εσπερία και δυστυχώς σε όλον τον Πλανήτη. Η Πανδημία κατέδειξε με τον πλέον βαναυσό τρόπο το πόσο περιορισμένος είναι ο συλλογικός ορθολογισμός και πόσο, αντίθετα, έχει επεκταθεί ο παραλογισμός που λειτουργεί ως, άκουσον, αντισυστημικό αντίδοτο. Είναι τέτοια η συμπίεση των κοινωνιών από τις πολυεπίπεδες ανισότητες που το παράλογο λειτουργεί ως μηχανισμός αποσυμπίεσης και άρα ως αντισυστημική εκτόνωση. Μόνον που όλα

αυτά και το καθένα ξεχωριστά παραπέμπουν σε σοβαρότατη συλλογική ασθένεια. Στη συλλογική παράνοια. Στη συλλογική παράνοια βασίστηκε και με αυτή τη δυναμική επικράτησε ο Ναζισμός. Με αυτή την αρχή θεμελιώθηκε ο Σταλινισμός. Αυτή η συλλογική παράνοια είναι το μυστικό του μηχανισμού επιβολής κάθε εκδοχής φασισμού. Πίσω από τη συλλογική παράνοια ανιχνεύονται τα συστατικά στοιχεία της όποιας φασιστικής δυναμικής. Άγνοια, ψεύδος, απόκρυψη, ψυχική παρέκκλιση, συνολική πνευματική ανηθικότητα, φόβος. Απύθμενος φόβος που οδηγεί στην υιοθέτηση του παραλόγου. Στην Ελλάδα όμως αυτό το κυλώδες μείγμα που οδηγεί στην καταπολέμηση κάθε ορθολογικής σκέψης, ξεπερνά αντίστοιχα ποσοστά που συναντάμε σε δυτικές ή και πιο απομακρυσμένες κοινωνίες. Μία προσηκτικότερη σύγκριση με την Πορτογαλία δεν θα έβλαπτε. Αντιθέτως θα υποχρέωνε τον μέσο Έλληνα να διερωτηθεί γιατί σε μία μικρή και αναλόγου δυναμικότητας χώρα το ποσοστό εμβολιασμού είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, τα περιστατικά μόλυνσης πολύ λιγότερα, οι θάνατοι και αυτοί σημαντικά λιγότεροι και τελικά το συλλογικό κόστος κατά πολύ μικρότερο. Θα μπορούσαμε να συγκρίνουμε την Ελλάδα με τη Δανία, τη Νορβηγία, τη Φινλανδία. Δυστυχώς κάθε σύγκριση θα ήταν καταδικαστική.

Η κυβέρνηση με την ποιοτική στροφή που υιοθέτησε μετά το δεύτερο lockdown επέλεξε να καϊδέψει τα αυτιά των αρνητών και να απενοχοποιήσει εκείνους που συνειδητά ανήκουν στο στρατόπεδο της αντισυστημικής μεν αλλά μεθοδικά εκδηλωμένης άρνησης κάθε είδους μέτρου, ανεξαρτήτως ισχύος και αποτελεσματικότητας. Η απενοχοποίηση αυτή ενός ικανού αριθμού πολιτών έχει την εξήγησή της, είναι ψηφοφόροι. Πριν από αρκετούς μήνες τόσο στο Μαξίμου όσο και στη Κουμουνδούρου έφθασαν από διαφορετικές πηγές αλλά την ίδια χρονική περίοδο αναλύσεις δεδομένων που έδειχναν ξεκάθαρα πως το 50% των αρνητών (κάθε εκδοχής) θα ήταν εξαιρετικά αντίθετοι σε συστημική κομματική επιλογή στις επόμενες εκλογές. Αυτή η διαπίστωση εξηγεί εν πολλοίς κάποιες πολιτικές επιλογές που εφαρμόστηκαν έκτοτε είτε αυτές αφορούσαν την κυβέρνηση ή την αξιωματική αντιπολίτευση.

Τώρα τα περιθώρια ελιγμών στέρεψαν. Ούτε τα χρήματα στο Ταμείο αρκούν για τη στήριξη της Οικονομίας σε περίπτωση ενός νέου lockdown ούτε και τα περιθώρια αντοχής της κοινωνίας θα σήκωναν το βάρος μία νέας ταλαιπωρίας. Η συλλογική αντίδραση κοινωνικών ομάδων από πέρσει την άνοιξη (Πλατείες) αλλά και κατά τη διάρκεια του θέρους και των πρώτων μηνών του φθινοπώρου κατέδειξαν μία συστημική και αταλάντευτη κοινωνική ανυπακοή με πρωτόγονα αντισυστημικά χαρακτηριστικά. Δυστυχώς τέτοιες δυναμικές οδηγούν και σε άλλα επικίνδυνα πολιτικά μονοπάτια.

Κυβέρνηση και αντιπολίτευση βρίσκονται μπροστά σε ένα δυστυχώς τελευταίο για λόγους timing δίλημμα. Θα προστατέψουν όπως πρέπει το κοινωνικό σύνολο ή θα αφήσουν την Πανδημία να πορευτεί ανεμπόδιση αναμένοντας ένα τελικό και ενδεχομένως καταστροφικό απολογισμό; Η προστασία του κοινωνικού συνόλου περνά αναπόφευκτα από μία μείζονος σημασίας πολιτική απόφαση που έχει να κάνει με τον ποινικό ορισμό του FAKE. Ο μηχανισμός αναπαραγωγής του ψεύδους είναι το αποτελεσματικότερο όπλο στα χέρια εκείνων των ομάδων που τώρα μέσω της Πανδημίας, στο παρελθόν μέσω άλλων οικονομικών και κοινωνικών συγκρούσεων, επιχειρούν τη μεγάλη πολιτική ανατροπή και την επικράτηση ολοκληρωτικών δογμάτων. Ο εχθρός είναι η ευκολία διάδοσης του ψεύδους ως μοναδικής αλήθειας. Είναι κάτι που συμβαίνει ανεμπόδιστα και ατιμωρητή, σε καθημερινή βάση και δίπλα μας και μάλιστα με σπασμένα τα φρένα. **A**

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΚΑΤΕΔΕΙΞΕ ΜΕ ΤΟΝ ΠΛΕΟΝ ΒΑΝΑΥΣΟ ΤΡΟΠΟ ΤΟ ΠΟΣΟ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τα δέντρα της πόλης Ακίνητοι υπερήρωες

Της ΜΥΡΣΙΝΗΣ ΓΚΑΝΑ

«Επειδή ανθίζει και μαραίνεται, ο άνθρωπος θεωρεί το δέντρο αδελφό του», γράφει ο Κλαούντιο Μάγκρις στον αριστουργηματικό Δούναβη. Σε άλλες εποχές, τότε που η φύση δεν εξουσιαζόταν πλήρως από τον άνθρωπο, ήταν σχεδόν αυτονότο ότι τα δέντρα είναι όντα έμβια, έχουν ψυχή, μοιάζουν όντως με τους ανθρώπους, γι' αυτό και σε όλες τις μυθολογίες κατοικούνται από νύμφες, πνεύματα, ξωτικά και άλλα. Τα μεγάλα, υγρά δάση δεν γίνονται να μη σε κάνουν να νιώσεις την ενέργειά τους, είναι αδύνατον να μην τα σκεφτείς ως πηγή ζωής, αντιλαμβάνεσαι αμέσως ότι αποτελείς μέρος ενός οργανικού συστήματος, φύλλα θροίζουν κάτω από τα πόδια σου και πάνω από το κεφάλι σου, από κάπου ακούγονται νερά, μανιτάρια μεγαλώνουν παρασιτικά πάνω στους κορμούς, θάμνοι, χορτάρια, δενδρύλλια και γέριμα κουφάρια ψιθυρίζουν μεταξύ τους. Αυτό που καταλαβαίνουμε διαισθητικά, η επιστήμη το έχει πλέον αποδείξει. Τα δάση λειτουργούν ως κοινωνικό σύστημα. Τα δέντρα επικοινωνούν μεταξύ τους, ανταλλάσσουν πληροφορίες, προειδοποιούν το ένα το άλλο για κινδύνους, συνεργάζονται.

Είναι ενδιαφέρον και θλιβερό που όσοι μεγαλώνουν στις πόλεις, και είναι πλέον πάρα πολλοί, και ακόμα ειδικότερα όσοι μεγαλώνουν στην Αθήνα, αντιμετωπίζουν συχνά τα δέντρα σχεδόν με περιφρόνηση. Ίσως να φταίει που τα δέντρα της πόλης είναι κυρίως μουριές και νεραντζιές, των οποίων οι καρποί λερώνουν τους δρόμους και οι κορμοί περιορίζουν ακόμα περισσότερο τον ελάχιστο χώρο των πεζοδρομίων. Όταν όμως οι νεραντζιές είναι ανθισμένες και το λεπτό τους άρωμα καλύπτει τις υπόλοιπες μυρωδιές της Αθήνας, πόση ευτυχία! Κάποιοι φίλοι χαμογελούν σχεδόν ειρωνικά στο άκουσμα τέτοιων δηλώσεων που, ως γνήσια τέκνα του αστικού περιβάλλοντος, δεν δικαιούμαστε να κάνουμε.

Ωστόσο δεν αποτελεί ειδηση για κανέναν κάτοικό της ότι η Αθήνα είναι από τις πόλεις με το λιγότερο πράσινο παγκοσμίως. Και, όπως μαθαίνουμε με όλο και σκληρότερο τρόπο, στο πετσί μας, οι χώροι πρασίνου σε μια πόλη δεν οφείλουν να υπάρχουν μόνο για να βγάζουμε βόλτα τα παιδιά και τα σκυλιά ή για να μπορούμε να τραβήξουμε ειδυλλιακές φωτογραφίες από πικνίκ στη κλόν. Όποιος βρισκόταν στην πρωτεύουσα τον φετινό Αύγουστο και δεν το είχε ήδη καταλάβει, άρχισε σίγουρα να αντιλαμβάνεται τι σημαίνει κλιματική αλλαγή.

Τα λιγοστά πάρκα με μεγάλα δέντρα ήταν πραγματική οάση όταν ήσουν υποχρεωμένος να κυκλοφορήσεις στην πόλη, αν είχες την τύχη να περνάς από κοντά τους. Η θερμοκρασία στην πλευρά του πάρκου Ριζάρη ήταν περίπου 2,5 βαθμούς χαμηλότερη σε σχέση με το απέναντι πεζοδρόμιο.

Η επέκταση του δικτύου του μετρό της πρωτεύουσας έφερε ξανά για λίγο στο προσκήνιο το ζήτημα των δέντρων, με αφορμή τα εργοτάξια που θα πρέπει να στηθούν και τα δέντρα που αναγκαστικά (;) θα κοπούν και στο πάρκο Ριζάρη. Ξαφνικά θυμηθήκαμε ότι ίσως θα έπρεπε να είχε γίνει καλύτερη μελέτη, άλλη μελέτη. Το σίγουρο είναι ότι από το κέντρο της πόλης θα λείψουν αρκετά δέντρα, για αρκετό καιρό, δηλαδή για χρόνια. Και μάλιστα χρόνια κατά τα οποία δεν έχουμε καμία ελπίδα ότι θα δούμε κάποια βελτίωση στο κλίμα.

Αντί να ακούμε διαρκώς εγκώμια για την «πράσινη» ανάπτυξη και οικονομία, μήπως θα ήταν καλό να δούμε περισσότερα δέντρα μέσα στην πόλη; Οι επιστημονικές έρευνες δείχνουν ότι η αποτελεσματικότερη στρατηγική, το βασικότερο υπερόπλο που διαθέτουμε κατά της κλιματικής αλλαγής, είναι τα βουβά, ακίνητα, περιφρονημένα δέντρα, τα πλατύφυλλα, τα υδροχαρή. Μπορούν να μειώσουν τη θερμοκρασία των πόλεων έως και 10 βαθμούς, μειώνουν την ανάγκη για κλιματισμό, εξοικονομώντας ηλεκτρική ενέργεια και εκπομπές ρύπων, ελαττώνοντας τον κίνδυνο γενικευμένων μπλακάουτ σε περιόδους καύσωνα. Δεν είναι πλέον ζήτημα ρομαντικής επιστροφής στη φύση, είναι, κυριολεκτικά, ζήτημα ζωής ή θανάτου. **A**

300.000

-THANK YOU-

FOLLOWERS

300k λόγοι να μας ακολουθήσεις
στο Twitter!

twitter.com/athensvoice

FREE VOICE
YOUR VOICE

Κωνσταντίνος Δέδες

Η Τεχνόπολη

πιο ανοιχτή από ποτέ

Ο πρόεδρος της Τεχνόπολης μιλά για τον πολιτισμό στον καιρό της πανδημίας και μοιράζεται τα σχέδιά του για την επόμενη μέρα

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΕΙΚΙΝΗΤΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ στο κέντρο της πόλης. Το εν του λέει ότι κατάγεται από το Καπανδρίτι και είναι μόνιμος κάτοικος Θησείου. Σπούδασε χειρουργός οδοντίατρος και από το 2002 διατηρούσε το ιατρείο του στον Ωρωπό, ενώ τα τελευταία χρόνια δι-

μιούργησε την οδοντιατρική κλινική Golden Smile στην Κηφισιά. Ενεργό μέλος του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αθηνών, έχει συμμετάσχει σε δεκάδες σεμινάρια και ημερίδες σε όλους τους τομείς της οδοντιατρικής. Η αφοσίωσή του στο επάγγελμα τον έκανε γρήγορα να ξεχωρίσει, και η απόφασή του να εμπλακεί στα κοινά του δήμου τον έφερε, τα τελευταία δύο χρόνια, στο «τιμόνι» της Τεχνόπολης. Αντιμέτωπος με μια σειρά μεγάλων δυσκολιών κατά την περίοδο της πανδημίας, ο Κωνσταντίνος Δέδες πίστεψε «πως όλα γίνονται» και υλοποιεί μια πολιτική εξωστρέφειας για την Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων. Μας εξήγησε πώς, πού, πότε και γιατί.

— Η Τεχνόπολη δραστηριοποιήθηκε έντονα κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση στο να διαχειριστείτε τον επανασχεδιασμό του προγράμματος;

Εκτός από το προφανές, που ήταν η εποχή όπου ζούμε και η πανδημία, η πρόκληση ήταν να υλοποιήσουμε αυτό που είχαμε φανταστεί και να το υλοποιήσουμε όπως το

είχαμε στο μυαλό μας. Το πρώτο και κύριο μέλημα ήταν η ασφάλεια του κόσμου και, μετά, η στήριξη και η παραγωγή πολιτισμού. Και αυτό το καταφέραμε.

— Κάτι που δούλεψε word of mouth...

Δούλεψε πάρα πολύ. Περισσότερο θέλαμε να ξέρει ο δημότης ότι υπάρχει, ότι παράγεται πολιτισμός τον καιρό της πανδημίας, και αυτό όντως δούλεψε. Και αποδείχθηκε περίτρανα και από το γεγονός ότι δεν είχαμε μία αλλά 48 συναυλίες φέτος, οι περισσότερες από τις οποίες sold out. Κάτι που σημαίνει ότι στέφθηκε—όχι με επιτυχία— με εμπιστοσύνη. Ο κόσμος ένιωσε πολύ καλά με αυτό.

— Μιλώντας για αριθμούς, το «Η Τεχνόπολη σπίτι σου» ως ιδέα έφτασε σε 300.000 χρήστες. Το περιμένετε; Σας έστρεψε η πανδημία σε άλλες κατευθύνσεις από αυτές που είχατε αρχικά για το μέλλον της Τεχνόπολης;

Η αλήθεια είναι ότι η Τεχνόπολη, όταν ανακοινώθηκε η καραντίνα, δεν είχε τίποτα στο συρτάρι, δεν ξαναζέστανε κανένα φαγητό γιατί, όπως καταλαβαίνετε, αυτές οι συνθήκες δεν υπήρχαν ποτέ όλα αυτά τα χρόνια. Οπότε η Τεχνόπολη, με πολλή δουλειά και πολύ κέφι, σχεδίασε όλες της τις δράσεις εκ νέου, σαν να μην είχαμε ποτέ φυσική παρουσία στον χώρο. Σαν να μην υπήρχε ποτέ, σαν να μην την ξέραμε. Ήταν σχεδόν θαυμαστό, οι εργαζόμενοι της Τεχνόπολης έφτιαξαν πράγματα για τα οποία λέγαμε ότι αποκλείεται να γίνουν. Κι όμως έγιναν. Περπατήσαμε στο Μουσείο μέσα από την οθόνη του κινητού και του υπολογιστή, συνδέσαμε καλλιτέχνες από τους καναπέ-

δες τους, κάναμε δράσεις και παιχνίδια και χειροτεχνίες για τα παιδιά. Έγινε για όλα ένας επανασχεδιασμός από την αρχή. Ήταν αυτό που κατάφερε η Τεχνόπολη: ενώ ήταν κλειστή ως χώρος και δεν υπήρχε καμία φυσική πρόσβαση, ήταν πιο ανοιχτή από ποτέ. Ένας άνθρωπος που μπορεί να βρισκόταν σε άλλη χώρα, σε άλλη πόλη, σε άλλο μήκος κύματος είχε –για πρώτη φορά– πρόσβαση στις δράσεις μας. Κι αυτό ήταν το φανταστικό του πράγματος!

— Η ανανέωση των χώρων της Τεχνόπολης υπήρξε μέλημά σας αυτή την περίοδο. Με ποια κριτήρια τη σχεδιάσατε;

Το τώρα δεν είναι ακριβώς τώρα, ήταν από πριν την πανδημία. Ουσιαστικά, η Τεχνόπολη είναι ένας χώρος ο οποίος διοργανώνει και φιλοξενεί μια πολύχρωμη βεντάλια πολλών και διαφορετικών πραγμάτων. Οπότε υπήρχαν ήδη το κέφι και η διάθεση από τον δημόσιο να την επισκεφθεί. Εμείς αυτό που θέλαμε ήταν να τον κάνουμε να περάσει περισσότερο χρόνο εδώ, να μείνει. Το ένα στοιχείο ήταν το πλούσιο πρόγραμμα δράσεων και εκδηλώσεων. Το είχαμε. Μετά, θέλαμε κι άλλα πράγματα να κάνουμε, όπως να ανοίξουμε και να διευρύνουμε την παιδική μας χαρά και να βάλουμε παιχνίδια για παιδιά με αναπηρία. Ακόμη, φτιάξαμε το ανοιχτό γυμναστήριο, καθώς θέλαμε ο κόσμος όχι μόνο να κάθεται και να πίνει τον καφέ του αλλά να μπορεί να αθληθεί και να πάρει την ενέργεια του χώρου. Αυξήσαμε τα δέντρα, τις σκιάσεις, τα παιχνίδια έξω, φέραμε στοιχεία νερού, προσπαθήσαμε να κάνουμε τον χώρο λίγο πιο φιλικό και ουσιαστικά δώσαμε περισσότερες αφορμές να παραμείνεις ή και να... καθυστερήσεις να φύγεις 10 λεπτά, ένα τέταρτο, ένα μισάωρο, να περάσεις χρόνο.

— Η πολιτική οφείλει να είναι φιλική στα άτομα με αναπηρίες, φιλική σε όλους τους πολίτες, ποιες πρωτοβουλίες έχετε λάβει ή σχεδιάζετε σε ό,τι αφορά την προσβασιμότητά τους στα πολιτιστικά δρώμενα;

Ούτως ή άλλως, η Τεχνόπολη είναι από τους λίγους χώρους του Δήμου Αθηναίων που είναι 100% προσβάσιμοι για άτομα με αναπηρία. Από εκεί και πέρα, οφείλουμε να είμαστε φιλικό προς όλους τους ανθρώπους, όχι μόνο σε εκείνους με αναπηρία, δεν τους ξεχωρίζουμε. Αυτό που έχουμε κάνει στην Τεχνόπολη προσπαθούμε να το διευρύνουμε και στον δήμο. Να υπάρχει προσβασιμότητα παντού. Δεν είναι εύκολο, δεν είναι σύνθηρες. Εμείς διοργανώνουμε και φιλοξενούμε δράσεις, όπως το φεστιβάλ για άτομα με αναπηρία σε συνεργασία με τον «Νευρώνα», επίσης ευελπιστούμε να φέρουμε θεατρικές παραστάσεις από τυφλούς για τυφλούς, συναυλίες από άτομα με αναπηρία σε συνεργασία με άτομα με μη αναπηρία, τα οποία θα απευθύνονται σε όλους τους πολίτες. Θέλουμε ακόμη να κάνουμε Κυριακές στην Τεχνόπολη στις οποίες άτομα χωρίς αναπηρία θα «μετατρέπονται» στιγμιαία σε άτομα με αναπηρία, για να δουν πρακτικά, να κατανοήσουν πώς μπορούν να κινηθούν στον χώρο χωρίς την ακοή ή την όρασή τους, να τους ευαισθητοποιήσουμε πρακτικά, όχι θεωρητικά.

— Τα πρότζεκτ πάνω στα οποία δουλεύετε αυτή την περίοδο; Δουλεύουμε πάνω στις εκδηλώσεις και στα φεστιβάλ μας που επανέρχονται σιγά-σιγά, και πολύ χαιρόμαστε γι' αυτό, και φυσικά για το «Culture is Athens», το τριετές σχέδιο του Δήμου Αθηναίων για τον πολιτισμό της Αθήνας. Παράλληλα, δουλεύουμε πυρετωδώς για τα Χριστούγεννα του δήμου, αλλά και για δύο μεγάλες εκθέσεις που ετοιμάζουμε, για τις οποίες θα ενημερωθείτε σύντομα.

— Πώς θα γιορτάσει ο Δήμος Αθηναίων τα φετινά Χριστούγεννα.

Με αισιοδοξία και χαρά, όπως πάντα. Το πρώτο μέλημα είναι να τα γιορτάσει με ασφάλεια, να εξασφαλίσει πρόσβαση με όλους τους τρόπους, τεχνολογικούς και μη. Αυτό που θέλουμε να δώσουμε, ως Δήμος Αθηναίων και ως Τεχνόπολη, είναι η αισιοδοξία, η χαρά, το χαμόγελο, να μπορέσει να διασκεδάσει ο κόσμος –κάτι που του έχει λείψει πάρα πολύ– αλλά αυτό να το κάνει με καινούργιους τρόπους, με τη βοήθεια της τεχνολογίας και με απόλυτη ασφάλεια, σε όποιον χώρο κι αν βρεθεί, και στα επτά διαμερίσματα της πόλης.

— Συμπληρώνοντας δύο χρόνια στην προεδρία της Τεχνόπολης, τι αισθάνεστε ότι έχετε πετύχει από την ημέρα που αποδεχθήκατε την πρόσκληση του δημάρχου Κώστα Μπακογιάννη;

Αισθάνομαι ότι έχω μπει σε μια οικογένεια που με έχει δεχθεί ως ισότιμο μέλος και, παράλληλα, έχω καταφέρει η οικογένεια της Τεχνόπολης και η ομάδα της, που είναι πολυπληθής και αποτελείται από ανθρώπους πάρα πολύ διαφορετικούς μεταξύ τους, να είναι ισότιμα μέλη του Δήμου Αθηναίων. Έχω καταφέρει, πιστεύω, να ενώσω ανθρώπους, δράσεις και να διευρύνω, να μετατοπίσω λίγο την οπτική, γιατί νομίζω ότι κάθε πρόεδρος, από κάθε θέση, αυτό που πρέπει να κάνει σε έναν οργανισμό που ήδη λειτουργεί πολύ καλά και έχει πολύ καλό υλικό, όπως είναι το άψυχο και έμψυχο υλικό της Τεχνόπολης –μακάρι να γνωρίζατε το κάθε μέλος αυτής της ομάδας ξεχωριστά– είναι ουσιαστικά να διευρύνει ή να μετατοπίσει λίγο τον τρόπο και την οπτική που υπήρχε μέχρι στιγμής.

— Και η δική σας οπτική;

Η δική μου οπτική είναι ότι όλα είναι δυνατά, όλα είναι πιθανά, όλα

γίνονται.

— Θα μπορούσατε να μας πείτε την πιο δύσκολη στιγμή που έχετε αντιμετωπίσει μέχρι στιγμής;

Η στιγμή που έπρεπε να κλείσει η Τεχνόπολη, όταν ανακοινώθηκε η πανδημία. Ήταν η πρώτη φορά που η Τεχνόπολη ήταν άδεια, η πρώτη φορά που είδα την Τεχνόπολη χωρίς κόσμο, είδα τις πόρτες κλειδωμένες, σβηστά φώτα στα γραφεία. Ήταν σοκαριστικό που είδα μια Τεχνόπολη «φάντασμα» – μια πραγματικά δύσκολη στιγμή. Μου φάνηκε βουνό, αδιανόητο, σχεδόν με πίκρανε. Όλες οι άλλες στιγμές, αυτές που μπορεί κάποιος να τις αντιμετωπίσει ως δύσκολες, δεν μου φάνηκαν δύσκολες.

— Υποθέτω πως υπάρχουν τομείς στο πεδίο των δραστηριοτήτων σας που θα θέλατε να δείτε μεγαλύτερα αποτελέσματα. Ποιοι είναι αυτοί;

Το πρώτο και βασικό είναι η προσβασιμότητα στην πόλη. Θα ήθελα να βλέπω ανάπηρους ανθρώπους στην πόλη να κινούνται όπως κινούμαι εγώ, με αυτή την άνεση, χωρίς να το σκέφτονται, χωρίς να αγχώνονται, χωρίς να ζορίζονται, και κυρίως να μπορούν να φτάσουν εκεί όπου έχουν ξεκινήσει να πάνε. Θα ήθελα, ακόμη, να υπάρχει μεγαλύτερη ευγένεια, γιατί θεωρώ ότι η ευγένεια είναι η μέγιστη πράξη πολιτισμού. Θα ήθελα να βλέπω ευγένεια στους δρόμους, στην κίνηση, στην παρακώρηση προτεραιότητας, σε μια δημόσια υπηρεσία – μου φαίνεται ότι θα ήταν πολύ πιο ευχάριστη η ζωή μου. Και, τέλος, θα ήθελα να είμαστε όλοι υγιείς και ασφαλείς, να φύγει αυτό το πέπλο, αυτό το σύννεφο φόβου που έχει σκεπάσει όλο τον κόσμο.

— Τι θα δουν οι επισκέπτες της πόλης και οι Αθηναίοι στο Μουσείο Μαρία Κάλλας, όταν ανοίξει για το κοινό;

Οι δημότες και όλοι οι επισκέπτες που φαντάζομαι ότι θα έρθουν –γιατί θα είναι ένας παγκόσμιος προορισμός το Μουσείο Μαρία Κάλλας– θα γνωρίσουν τη διάσημη ντίβα, την καλλιτέχνη και τον άνθρωπο. Θα είναι ένα μουσείο στο οποίο ένας άνθρωπος που δεν έχει ιδέα τι σημαίνει «Μαρία Κάλλας», από το ισόγειο μέχρι και τον 3ο όροφο, θα καταλάβει γιατί ήταν τόσο σπουδαία αυτή η γυναίκα.

— Η εκτίμησή σας για το πότε θα συμβεί αυτό;

Το 2023. Επειδή έχουν προχωρήσει οι μελέτες, νομίζω ότι, αν όλα πάνε καλά, στα τέλη εκείνης της χρονιάς θα έχει ολοκληρωθεί.

— Η επαναλειτουργία του ιστορικού θερινού κινηματογράφου «ΑΒ» στα Πατήσια από την Τεχνόπολη είναι γεγονός. Τι σχεδιάζετε για το μέλλον;

Η αίσθηση και η άποψη που έχουμε για το άνοιγμα αυτού του θερινού σινεμά είναι αυτή που πήραμε από τους δημότες της περιοχής, οι οποίοι ήταν χαρούμενοι, συγκινημένοι. Ξαφνικά, ένας ιστορικός κινηματογράφος για την πόλη αλλά κι ένα –για πολλά χρόνια– σκοτεινό σημείο φώτισε με τέχνη, με ασφάλεια, έδωσε ζωή, έδωσε και έναν καινούργιο προορισμό πολιτισμού για τους δημότες – κάτι που είχε πάρα πολύ μεγάλη ανάγκη η γειτονιά. Και ουσιαστικά ήταν ένας χώρος ο οποίος –για αρχή τουλάχιστον– ήθελε λίγα πράγματα ώστε να επαναλειτουργήσει, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι κάναμε λίγη δουλειά. Σχεδιάζουμε ο «ΑΒ» να ανακαινιστεί πλήρως και να λειτουργήσει ως «κανονικό» θερινό σινεμά πλέον με θεματικές προβολές, φιλοξενώντας παράλληλα και άλλες μορφές τέχνης, όπως έγινε δηλαδή και φέτος το καλοκαίρι, να γίνει ένας ακόμη ζωντανός και δραστήριος χώρος πολιτισμού για την Αθήνα.

— Έχουν συνδέσει πολλοί στο μυαλό τους ότι η Τεχνόπολη κάνει μόνο συναυλίες...

Ισχύει ότι η Τεχνόπολη κάνει συναυλίες, απλώς δεν είναι μόνο συναυλιακός χώρος. Είναι βέβαια πολύ λογικό να συνδυάζεται με τις συναυλίες, γιατί οι συναυλίες που γίνονται είναι πολύ επιτυχημένες, έχουν πάρα πολύ κόσμο, είναι πολλοί και μεγάλο βεληνεκούς οι καλλιτέχνες που εμφανίζονται εδώ. Απλώς η Τεχνόπολη είναι, ταυτόχρονα, ένα από τα καλύτερα σωζόμενα βιομηχανικά μνημεία της Ευρώπης, κάτι που έχει πολύ μεγάλη αξία για την Ελλάδα, είναι ένα μουσείο που το επισκέπτονται κάθε χρόνο σχολεία απ' όλη τη χώρα, έχει δράσεις για παιδιά, για οικογένειες, έχει φεστιβάλ, έχει το INNOVATHENS και δράσεις για την επιχειρηματικότητα και την τεχνολογία, έχει το αμφιθέατρο «Μιλτιάδης Έβερτ», φιλοξενεί σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες. Έχει διοργανώσει επίσης με πολύ μεγάλη επιτυχία περιοδικές εκθέσεις, όπως τα «GR80s. Η Ελλάδα του Ογδόντα στην Τεχνόπολη», που σημείωσε ρεκόρ επισκεψιμότητας (80.000 επισκέπτες!), και τα «160 χρόνια made in Greece» για την ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας. Η Τεχνόπολη δεν είναι, λοιπόν, καθόλου μόνον οι συναυλίες. Ευελπιστούμε πολύ σύντομα και όλες οι υπόλοιπες δράσεις μας να φτάσουν τη φήμη των συναυλιών μας.

— Ποιος είναι ο ορισμός που δίνετε στην επιτυχία;

Επιτυχία είναι να κοιμάσαι ήσυχος το βράδυ, νομίζω. Ή τουλάχιστον, πριν κοιμηθείς, να κοιτάξεις στον καθρέφτη και να είσαι πολύ ήρεμος γι' αυτό που έχεις κάνει κατά τη διάρκεια της μέρας. **A**

**Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ
ΟΠΤΙΚΗ
ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ
ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ
ΔΥΝΑΤΑ,
ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ
ΠΙΘΑΝΑ, ΟΛΑ
ΓΙΝΟΝΤΑΙ**

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη
τη συνέντευξη

Ο Αντώνης Βογιατζής
Πρόεδρος του Μουσείου
της Πόλης Αθηνών -
Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία
μας ξεναγεί

Της ΕΛΕΝΑΣ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

ΑΤΤΙΚΟΝ & ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

λίγο πριν το άνοιγμα

← Πορτρέτο της Τζ. Μάν-σφιλντ από τη γιγαντοαφίσα της ταινίας «Τα ναυάγια της Λεωφόρου», έργο του Γ. Βακιρτζή για το Αττικόν (12.1957)

→ Ο κινηματογράφος Αττικόν κατά τη διάρκεια της Κατοχής, μετονομασθείς σε Soldatenkino VICTORIA

← Σημερινή, εξωτερική όψη του κτιρίου

← Η άθικτη από την φωτιά αίθουσα του κινηματογράφου Αττικόν

↑ Ο Πρόεδρος του Μουσείου της Πόλης των Αθηνών - Ιδρύματος Βούρου-Ευταξία, κ. Αντώνης Βογιατζής

↑ 25.01.1965
Πρεμιέρα της ταινίας «Κορίτσια για φίλημα»

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗΣ με κατέκλυσαν όταν πριν λίγες μέρες επισκέφθηκα τις εντελώς ανέπαφες από τη φωτιά της 12ης Φεβρουαρίου 2012 αίθουσές τους, συνοδευόμενη από τον Πρόεδρο του Μουσείου της Πόλης Αθηνών - Ιδρυμα Βούρου-Ευταξία, κ. Αντώνη Βογιατζή. Άλλωστε είμαι σίγουρη ότι κάθε Αθηναίος, πάνω από 25-30 ετών, θα έχει κάποιες μνήμες από τους δύο κινηματογράφους της οδού Σταδίου, το Αττικόν και τον Απόλλωνα, που υπήρξαν ιστορικά τοπόσημα και σημεία αναφοράς της πόλης.

Μπαίνοντας μέσα στις αίθουσες ξαφνιάζεσαι από την άψογη κατάσταση που βρίσκονται και έχεις την αίσθηση ότι σε λίγο θα ακουστεί το κουδούνι, θα χαμπλώσουν τα φώτα και θα αρχίσει η προβολή μίας ταινίας. Και έξω, λίγα μέτρα πιο κει, εικόνες μίας ανεπίπτης καταστροφής που συνέβη ένα βράδυ, πριν περίπου εννιά χρόνια, όταν κατά τη διάρκεια ενός συλλαλητηρίου οι συνήθεις γνωστοί-άγνωστοι πυρπόλησαν, ελαφρά τη καρδία, ένα από τα ωραιότερα κτίρια της Αθήνας. Είναι μεν απίστευτο αλλά και παρήγορο ότι οι δύο αίθουσες παρέμειναν άθικτες, αλλά πολύ στενάχωρο το γεγονός ότι γραφειοκρατικά και οικονομικά προβλήματα, ανάμεσα σε δύο ιδρύματα, κράτησαν τόσα χρόνια τις πόρτες τους ερμητικά κλειστές. Όμως, η αντίστροφη μέτρηση για το επίσημο άνοιγμα έστω της πόρτας επί της οδού Χρήστου Λαδά έχει αρχίσει και αναμένεται ως τα τέλη του χρόνου. Το κοινό θα μπορεί να παρακολουθεί ορισμένες προγραμματισμένες εκδηλώσεις (όχι προβολές), που θα γίνονται στην αίθουσα του Απόλλωνα. Για την ιστορία, τα δύο προαναφερθέντα ιδρύματα είναι το **Ίδρυμα Σταμάτη Δεκόζη Βούρου** (ΙΣΔΒ), που ιδρύθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1950 από τον πρέσβη Αλέξανδρο Βούρο (1871-1959) και τον διατέλλονό του Σταμάτη Δεκόζη Βούρου, Λάμπρο Ευταξία (1905-1996), ▶

↑ Πρόγραμμα του κινηματογράφου ΑΤΤΙΚΟΝ (1986)

Πιγαντοαφίσα από την ταινία «Ετσι είναι η ζωή». Έργο του Γεράσιμου Τουλιιάτου για το σινεμά ΑΠΟΛΛΩΝ (3.1987)

↓ Μπομπίνες ταινιών

↑ Έξω από την αίθουσα του ΑΤΤΙΚΟΝ

← Πιγαντοαφίσα της ταινίας «Ερόικα», έργο του Γ. Βακιρτζή για το ΑΤΤΙΚΟΝ

→ 24.12.2016 Συναυλία Δ. Σαββόπουλου έξω από τους καμένους κινηματογράφους

↓ 18.11.1960 Εγκαίνια του κινηματογράφου ΑΠΟΛΛΩΝ

και το Μουσείο της Πόλης των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, που ιδρύθηκε το 1973 από τον Λάμπρο Ευταξία, με τη βοήθεια του κληροδοτήματος που του άφησε ο εκ της μητρός θείος του, Αλέξανδρος Βούρος. Ποιες ήταν όμως οι οικογένειες Βούρου και Ευταξία και ποια η σχέση τους με τους δύο κινηματογράφους; Όλα ξεκίνησαν από τον Χιώτη τραπεζίτη Σταμάτη Δεκόζη Βούρο (1792-1881), ιδιοκτήτη ενός κτήματος δέκα χιλιάδων πήχεων, περικλειόμενο από τις σημερινές οδούς Σταδίου, Ι. Παπαρρηγοπούλου, Χρήστου Λαδά και Παρνασσού, ο οποίος έκτισε το αρχοντικό του στην οδό Παπαρρηγοπούλου 7. Η οικία ήταν γνωστή στους Αθηναίους ως το «Παλιό Παλάτι», γιατί εκεί έμεινε από το 1836 έως το 1843 το νιόπαντρο βασιλικό ζεύγος, Όθων και Αμαλία, μέχρι να εγκατασταθούν στα Ανάκτορα.

ΑΚΡΙΒΩΣ ΔΙΠΛΑ, ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 5, αναγέρθηκε το 1859 η οικία του γιου του, Κωνσταντίνου (1830-1918). Αυτό το κτίριο σήμερα αποτελεί τμήμα του Μουσείου της Πόλης των Αθηνών και πριν είχε φιλοξενήσει τα μέλη της οικογένειας Δεκόζη-Βούρου. Η κόρη του Κωνσταντίνου, η Ζηνοβία, παντρεύτηκε τον Ιωάννη Ευταξία και απέκτησαν δύο γιους, τον Κωνσταντίνο και τον Λάμπρο, τον μελλοντικό πολιτικό και ευεργέτη.

Όταν ο Λάμπρος Ευταξίας ίδρυσε το Μουσείο, το οποίο φέρει την επωνυμία Μουσείο της Πόλης των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, διόρισε ως διαχειριστή το Ίδρυμα Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου (ΙΣΔΒ), στο οποίο άφησε την μεγάλη περιουσία του. Με τη διαθήκη του όρισε το 40% των εσόδων του Ιδρύματος Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου να διατίθεται στην ενίσχυση του Μουσείου της Πόλης των Αθηνών, το 40% στην ενίσχυση του Μεγάρου Μουσικής και το 20% όπου έκρινε η διοικούσα επιτροπή.

Ο όρος της χρηματοδότησης προς το Μουσείο τηρήθηκε μόνο για μία χρονιά με αποτέλεσμα το ΙΣΔΒ να του οφείλει πάνω από 27 εκατ. ευρώ και το 1989 να αρχίσει ένας τεράστιος αγώνας διεκδικήσεων και αγωγών μεταξύ αυτών, ο οποίος κατέληξε το 2012 με δικαίωση του Μουσείου για να εισπραχθούν τα οφειλόμενα.

Το Μουσείο κατέσχεσε τα μισθώματα από τα καταστήματα και τους κινηματογράφους, οι οποίοι κτιριακά ανήκουν στο Ίδρυμα Σταμάτη Δεκόζη Βούρου. Εξαιτίας όμως της πυρκαγιάς και της αναστολής λειτουργίας των επιχειρήσεων, έπαψε να υφίσταται το συγκεκριμένο έσοδο και όπως ανέφερε ο κος Βογιατζής «από εκείνη τη χρονιά χάναμε 300.000 ευρώ/χρόνο».

Αν και από την πλευρά του Μουσείου υπήρξε η βούληση και έγιναν προσπάθειες για τη χρήση των αιθουσών, μια και ήταν άθικτες, αυτό δεν κατέστη εφικτό, αρχίζοντας από τη διαφωνία που υπήρξε για το κόστος των εργασιών αποκατάστασης της εισόδου. Σύμφωνα με τον κ. Βογιατζή, «αυτές είχαν εκτιμηθεί από το Δ.Σ. του Μουσείου και κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα, Αρχιτέκτονα & Ομότιμου Καθηγητή του ΕΜΠ, Ι. Λιακατά, γύρω στις 500.000 ευρώ. Από την άλλη πλευρά, το Ίδρυμα Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου, με πρόεδρο τον κ. Τίμο Χριστοδούλου και σε συνεργασία με την εταιρεία ΑΚΤΩΡ, τις είχε αποτιμήσει 1.1 εκατ. Περίπου». Με τη διαμεσολάβηση του τώως δημάρχου Αθηναίων Γιώργου Καμίνη, ζητήθηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος να καλύψει αυτή τη διαφορά, αλλά ο όρος που τέθηκε (να μην μπορεί το Μουσείο να εκπλειστηριάσει τις αίθουσες για μία 5ετια, διότι το ΙΣΝ, σύμφωνα με τις αρχές του, χρηματοδοτεί μόνο κοινωφελείς οργανισμούς και όχι ιδιώτες), οδήγησαν την προσπάθεια σε αναούαγιο, ανοίγοντας ταυτόχρονα ένα καινούργιο μέτωπο αντιδικίας, αυτή τη φορά ανάμεσα στον κ. Καμίνη και τον κ. Βογιατζή. Η υπόθεση πήρε αναστολή, καθώς ο πρώτος εκλέχθηκε ευρωβουλευτής.

Η πρόσφατη συγχώνευση των δύο αντιμαχόμενων ιδρυμάτων που έγινε στις 29/9/21, με τη διαμεσολάβηση, την αμέριστη βοήθεια και στήριξη του δημάρχου, Κώστα Μπακογιάννη, απέτρεψε τη δημιουργία ενός νέου οργανισμού, πράγμα που, όπως μας εξήγησε ο κος Βογιατζής, συμβαίνει όταν δύο ιδρύματα διαλύονται. «Το μουσείο δεν διαλύθηκε και το Ίδρυμα περιήλθε ως ειδικός λογαριασμός, σαν μία άλλη τσέπη». Και στο σημείο αυτό αναφέρει κάτι ιδιαίτερα σημαντικό, αλλά και συγκινητικό: «Αν σώθηκε το Μουσείο αυτό οφείλεται στους εργαζόμενους, γιατί δέχθηκαν να εργάζονται χωρίς να πληρώνονται κανονικά. Οι διοικούντες είμαστε εθελοντές. Δεν παίρνουμε δεκάρα τσακιστή. Μας αρκεί η τιμή. Οι υπόλοιποι όμως εργαζόμενοι, που ζούνε από τη δουλειά τους,

έβαλαν πλάτη (πλην ενός). Θα τους αδικήσω ασύλληπτα αν δεν το αναγνωρίσω. Και όταν έλθει η ώρα θα τα πω δημόσια και τα ονόματά τους».

Και αμέσως έρχεται η ερώτηση για το πού θα βρεθούν τώρα τα λεφτά για τις εργασίες αποκατάστασης. Έχουν ήδη δρομολογηθεί ενέργειες και μία από αυτές είναι η πώληση ενός μεγάλου ακινήτου στην Καλλιθέα που είχε αγοραστεί, με δάνειο, από τη διοίκηση του ΙΣΔΒ και είχε παραχωρηθεί στην Εθνική Λυρική Σκηνή με μία μίσθωση περίπου ίση με το τοκοχρεολύσιο, για τις πρόβες των καλλιτεχνών. «Αυτό το κτίριο το παραλάβαμε πριν μία βδομάδα και έχει μπει τώρα για πούλημα. Από τα χρήματα της πώλησης θα πληρωθεί το δημόσιο, η Eurobank, οι υποχρεώσεις και θα πάρουμε μία ανάσα. Θα ζητηθεί χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Νιάρχος μια και δεν υφίσταται πλέον το πρόβλημα παραβίασης των αρχών του».

Υπάρχουν πολλές ιδέες για την πανηγυρική επιστροφή των δύο ιστορικών κινηματογράφων στην καρδιά της Αθήνας. Όπως μας είπε ο κ. Βογιατζής, «ο κ. Λιακατάς έχει ένα κάνει ένα λαμπρό σχέδιο. Εκεί που βρίσκεται ο θόλος του Αττικόν θα φτιαχτεί ένας άλλος ακόμη θόλος, από επάνω, ώστε να ανεβαίνει ο κόσμος και να έχει θέα όλης της Αθήνας. Επίσης, έχουμε έλθει σε επαφή με τους απόγονους του Ερνέστου Τσίλλερ και σκεπτόμαστε να διοργανώσουμε μία έκθεση στο φουαγιέ για τη ζωή και το έργο του αρχιτέκτονα, ο οποίος έχει σχεδιάσει αυτό το κτίριο».

Συγκεκριμένη ημερομηνία για το πότε θα φύγουν οι λαμαρίνες που καλύπτουν το πεζοδρόμιο της Σταδίου και για το πότε θα ολοκληρωθούν τα έργα δεν υπάρχει, ούτε είναι γνωστό το ακριβές κόστος επισκευών. Προς το παρόν, γίνεται προσπάθεια να καθαριστεί και να χρησιμοποιηθεί σαν είσοδος για το κοινό, η πόρτα που βρίσκεται επί της οδού Χρήστου Λαδά (πρώην έξοδος κινδύνου). «Όταν φτάσει η μέρα που θα έλθουμε με τον κ. Μπακογιάννη να ξεκλειδώσουμε τη μπροστινή πόρτα που θα οδηγεί στους κινηματογράφους, θα είναι μία από τις ευτυχέστερες της ζωής μου», ομολογεί με συγκίνηση ο κος Βογιατζής. Και δεν μπορούμε παρά να ευχηθούμε ολόψυχα οι πόρτες σύντομα να ανοίξουν διάπλατα, οι αίθουσες να γεμιστούν ξανά από σινεφίλ και το υπέροχο κτίριο να στολίσει αλλά και να ζωντανέψει την άλλοτε κοσμοπολίτικη οδό Σταδίου, που τόσο το έχει ανάγκη. **Α**

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΕΣ ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

athens
bar
show

9-10.11
2021

Τεχνόπολη
Δήμου
Αθηναίων

Δύο μέρες αποκλειστικά για επαγγελματίες
των bars & της φιλοξενίας.

10.000τ.μ.

Έκθεση εξωτερικού χώρου

50

Εκθέτες

500+

Προϊόντα και λύσεις
από ολόκληρο τον κόσμο

40+

Ώρες εκπαίδευσης

70+

Σεμινάρια & Workshops

Υποστηρικτής

www.athensbarshow.gr

Υπό την Αιγίδα

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

GRUDA CRUDELTA

essere

coltura altrui, e che in

effettivamente;

verso chissà
dove

228

Η ART ΑΘΗΝΑ

VIRTUAL 2021 ΚΑΙ Η ART ΑΘΗΝΑ

POP UP ΕΒΑΛΛΑΝ ΜΠΡΟΣ!

Ο μεγαλύτερος ετήσιος εικαστικός θεσμός, μια συνάντηση-γιορτή τέχνης, επιστρέφει και ψηφιακά και αληθινά, αφού, δειλά-δειλά, η πόλη και η ζωή μας ξαναβρίσκουν βηματισμό. Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Dio Horia Gallery,
Elias Kafouros,
«Something Exciting»

Technohoros Art Gallery,
Nikolas Antoniou,
«Theory of change»

Ileana Tounta
Contemporary Art Center,
Eva Mitala, «Untitled»

Η ψηφιακή πλατφόρμα **Art Athina Virtual** και η έκθεση **Art Athina Pop Up**, όπως και πέρυσι έ-

τσι και φέτος, λόγω των μέτρων προστασίας για την COVID-19, κρατούν την ψυχή και το πνεύμα του θεσμού ζωντανό και ασφαλή. Η Art Athina Pop Up είναι ένας πρώτος κρίκος στην αλυσίδα επανασύνδεσης της Αθήνας με την κανονικότητα στη μετα-κορωνοϊό εποχή και μια καλή ευκαιρία να θυμηθούμε πώς αυτή η γιορτή μάς έφερνε κάποτε κοντά, κι όχι μόνο μέσα από τις οθόνες. Είναι το στοίχημα της φετινής διοργάνωσης – για άλλη μια χρονιά υπό την αιγίδα της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου.

Η διαδικτυακή πύλη της Art Athina μέσω της ανανεωμένης πλατφόρμας Art Athina Virtual (www.aavirtual.gr) είναι επισκέψιμη από τη Δευτέρα 1η Νοεμβρίου. Κλικάρεις και σερφάρεις; Περιηγήσεις δωρεάν σε 58 γκαλερί και project spaces, γνωριμία με τους καλλιτέχνες και τα έργα που προτείνουν, κανένας χρονικός περιορισμός, πρόσβαση σε 24ωρη βάση, επτά ημέρες την εβδομάδα μέχρι και το τέλος του μήνα. Ακόμα να μπει;

Art Athina. Στους δρόμους ξανά!

Το δυστοπικό πέρυσι φέτος είναι ευτυχώς μερικά εμβόλια μακριά! Εξ ου και η ομαδική έκθεση Art Athina Pop Up θα φιλοξενηθεί στον ισόγειο χώρο του ξενοδοχείου King George, στην πλατεία Συντάγματος, από τις 12 έως τις 21 Νοεμβρίου. Κι εδώ οι επισκέψεις θα είναι αληθινές, ασφαλείς και απόλυτα συντονισμένες με την επιταγή ενός safe space που τηρεί όλα τα μέτρα προστασίας. Σε επιμέλεια της καλλιτεχνικής δι-

CHEAP ART,
Marilia Kolibri,
«How is your kitchen»

AstrolavosArt Galleries,
A. Papadopoulos,
«Hey you dirty dirty donkey»

ALMA CONTEMPORARY ART
GALLERY, Pat Andrea,
«The bleeding door»

Skoufa Gallery,
Kalliopi Assargiotaki,
«The Lovers»

ευθύντριας **Σταματίας Δημητρακοπούλου**, στον εκθεσιακό χώρο που θα λειτουργεί με ελεύθερη είσοδο, όλες οι συμμετέχουσες αίθουσες τέχνης και οι ανεξάρτητοι χώροι στο Art Athina Virtual θα παρουσιάσουν από ένα έργο τέχνης, το οποίο θα συνοδεύεται από QR code. Οδηγίες για αληθινούς περιηγητές: Οι επισκέπτες σκανάροντας τον κωδικό κάθε έργου θα μπορούν να μεταβαίνουν αυτόματα στο ψηφιακό περίπτερο της γκαλερί και να παίρνουν πληροφορίες για τον καλλιτέχνη και το έργο. Τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό του χώρου έχει αναλάβει το γραφείο Objects of Common Interest με έδρα τη Νέα Υόρκη και την Αθήνα.

Από την **Art Athina Virtual 2021** δεν λείπουν οι παράλληλες δράσεις που ανέκαθεν πλαισίωναν το πρόγραμμα. Αυτή τη χρονιά, οι ομιλίες θα πραγματοποιηθούν ζωντανά στο φουαγιέ του θεάτρου Παλλάς υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση της **Κατερίνας Ζαχαροπούλου**, όπως και η ομιλία που αφορά τις εργασίες του ετήσιου εκπαιδευτικού προγράμματος της Art Athina σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ι.Φ. Κωστοπούλου και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας. Το πρόγραμμα «*Performance*» είναι επίσης παρών και φέρει την υπογραφή του επιμελητή Κωνσταντίνου Στασινοπούλου. Το ίδιο και η κατηγορία **Video/New Media Space**, που δεν θα περιοριστεί στην πλατφόρμα της **Art Athina Virtual**, αλλά θα είναι επισκέψιμη και ορατή από τους δρόμους της πόλης.

Όλο το πρόγραμμα της φετινής Art Athina για να διαλέξετε την επίσκεψη που σας πάει στο **athensvoice.gr** Κι όπως κάθε χρόνο, η Athens Voice είναι χορηγός επικοινωνίας. **A**

A portrait of Sonia Giontseba, a woman with long, dark, wavy hair, wearing a black top and fishnet stockings. She is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is dark. The text is overlaid on the left side of the image.

ΣΟΝΙΑ ΓΙΟΝΤΣΕΒΑ

**Μια σούπερ σταρ
της όπερας
χωρίς ταμπέλες**

Της ΛΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
Φωτό: ΑΡΗΣ ΡΑΜΜΟΣ

Σπίτι της είναι τα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα του πλανήτη. Η φωνή της συγκινεί όταν αφηγείται τις τραγικές ιστορίες της Μιμί, της Τόσκα, της Τραβιάτα, μαγεύει όταν καταδύεται στον κόσμο του μπαρόκ, ξαφνιάζει όταν ερμηνεύει το «Who wants to live forever» των Queen. Λίγες μέρες πριν την πολυαναμενόμενη πρώτη της εμφάνιση στη σκηνή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής σε ένα μοναδικό ρεσιτάλ με έργα Πουτσίνι, η σούπερ σταρ της όπερας, η γοπητευτική υψίφωνος **Σόνια Γιόντσεβα**, μίλησε στην Α.Β. για την καριέρα της, τους ρόλους που αγαπά και το πάθος με τη μουσική.

— Το ρεσιτάλ σας στην Αθήνα είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στον Πουτσίνι. Έχετε τραγουδήσει τις περισσότερες όπερες του. Τι σας αρέσει περισσότερο σε αυτόν τον συνθέτη; Πιστεύετε ότι ο βερσιμώδης ταιριάζει στη φωνή σας περισσότερο από το μπελκάντο;

Αυτό που με γοητεύει στον Πουτσίνι είναι ότι συνθέτει μουσική σαν να είναι κινηματογραφικός σκηνοθέτης. Έχει τη δύναμη να παρασύρει τον ακροατή-θεατή σε ένα απίστευτα βαθύ συναισθηματικό βασανιστήριο. Και είναι συναρπαστικό, να βρίσκεσαι στη σκηνή και να ρίχνεσαι κι εσύ σε αυτό το βασανιστήριο. Πέρα από αυτό, αισθάνομαι ότι ο Πουτσίνι ταιριάζει στη φωνή μου, όπως άλλωστε και ο Τζορντάνο, ο Λεονκαβάλο, ο Μπελίνι, όλοι ο συνθέτες του βερσιμώδους...

— Λίγες λυρικές τραγουδίστριες έχουν τόσο ευρύ ρεπερτόριο, από την παλαιά μουσική και το μπαρόκ μέχρι τη σύγχρονη μουσική, όσο εσείς. Μπορείτε να κάνετε σχεδόν ό,τι θέλετε με το όργανό σας, τη φωνή σας. Υπάρχουν κάποια όρια που αισθάνεστε ότι δεν πρέπει να ξεπεράσετε;

Όχι, σαν άτομο με χαρακτηρίζει η περιέργεια. Ξεκίνησα μαθήματα πιάνου όταν ήμουν έξι χρόνων και συνήθισα από νωρίς να εξερευνώ διαφορετικά είδη του ρεπερτορίου. Είναι πολύ φυσιολογικό για έναν πιανίστα να παίζει τα πάντα, από Μπαχ και Σοπέν μέχρι Ραχμάνινοφ. Το ίδιο έκανα και όταν άρχισα να τραγουδώ, ανακαλύπτοντας έναν εντελώς διαφορετικό αλλά και πιο πολύχρωμο κόσμο. Για μένα είναι σημαντικό να μου αρέσει ο ήχος, να τον απολαμβάνω, ανεξάρτητα από το ρεπερτόριο, ή από το πότε γράφτηκε αυτό που τραγουδώ.

— Έχετε όμως μια ιδιαίτερη αγάπη στην παλαιά μουσική και στο μπαρόκ. Γιατί αυτή η προτίμηση;

Ξεκινώντας, δεν γνώριζα πολλά για το μπαρόκ, όμως η συνάντησή μου με τον Ουίλιαμ Κρίστι (ο διευθυντής της περίφημης Ακαδημίας Νέων Τραγουδιστών «Le Jardin des Voix») με έκανε να καταλάβω γιατί αυτή η μουσική είναι θεμελιώδης και αληθινή την ερωτεύτηκα!

— Σας δίνει μεγαλύτερη ελευθερία;

Και ναι και όχι. Στην παλαιά, την αναγεννησιακή μουσική και το μπαρόκ οφείλεις να είσαι καλά πληροφορημένος, για το ύφος, τον τρόπο που έγραφαν μουσική σε κάθε χρονική περίοδο. Δεν μπορείς να συγκρίνεις τον Μοντεβέρντι με τον Χέντελ, είναι δύο εντελώς διαφορετικοί κόσμοι. Τα μουσικά ποικίλματά τους αλλάζουν, επηρεάζονται από την εποχή τους. Για παράδειγμα, ο Μοντεβέρντι θυμίζει πιο πολύ Βέρντι, είναι πολύ θεατρικός. Είναι σημαντικό να γνωρίζεις όλες αυτές τις λεπτομέρειες, για να προσαρμοστείς ανάλογα την ερμηνεία σου. Στην αρχή της καριέρας μου, αν και λάτρευα αυτό το είδος μουσικής, φοβόμουν να το προσεγγίσω, πίστευα ότι φωνητικά δεν διαθέτω το εύρος που απαιτεί. Όταν όμως ο Ουίλιαμ Κρίστι με διαβεβαίωσε ότι μπορώ κάλλιστα να τραγουδήσω μπαρόκ με τη δική μου φωνή, με «ξεκλείδωσε». Αυτή η κουβέντα ουσιαστικά καθόρισε και τη μετέπειτα πορεία μου στο λυρικό θέατρο. Άνοιξε διάπλατα τις πόρτες, με απελευθέρωσε 100%.

— Στο νέο σόλο άλμπουμ σας, «Rebirth», που κυκλοφόρησε το 2021, υπάρχει μια συνεχής εναλλαγή μουσικών διαθέσεων, που κινούνται από το μπαρόκ μέχρι λαϊκές μελωδίες από την Ισπανία και τη Βουλγαρία. Ποια ήταν η ιδέα σας; Τι συνδέει αυτά τα τόσο διαφορετικά είδη;

Το «Rebirth» πχογραφήθηκε το 2020, στο πρώτο lockdown. Η ιδέα να συγκεντρώσω μουσικές από την εποχή της Αναγέννησης τριγύριζε στο μυαλό μου καιρό, από τότε που έκανα το cd με έργα Χέντελ. Εκείνους τους δύσκολους όμως μήνες αισθάνθηκα ότι δίνει ένα μήνυμα πως, ότι κι αν γίνει, όπως η μουσική επιβί-

ωσε μέσα από τους αιώνες, έτσι κι εμείς μπορούμε να επιβιώσουμε και να «αναγεννηθούμε» αληθινά. Όσο για το βουλγαρικό τραγούδι που αναφέρατε, για μένα υπάρχει σύνδεση. Παρόλο που ήταν πρακτικά αδύνατον η Βουλγαρία να έχει επιρροές από τη μεγαλειώδη εκείνη εποχή που άλλαξε τη Δυτική Ευρώπη, καθώς ήταν υπόδουλη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ακόμα και έτσι, η λαϊκή μουσική της είχε τα ίδια σχεδόν ποικίλματα με τη μουσική της Αναγέννησης. Αυτό με γοητεύει, και έτσι συμπεριέλαβα το συγκεκριμένο τραγούδι στο cd.

— Μια και αναφερθήκατε προηγουμένως στο lockdown, πιστεύετε ότι ο κόσμος της όπερας θα είναι διαφορετικός μετά την πανδημία;

Έχει ήδη αλλάξει. Έχουμε χάσει τη σιγουριά μας. Παρόλο που –ευτυχώς– όλα τα θέατρα που εμφανίστηκα το καλοκαίρι ήταν γεμάτα, αισθάνομαι ότι ο κόσμος φοβάται ακόμα να επιστρέψει στις αίθουσες. Άλλοι πάλι μοιάζει να έχουν ξεσυνηθίσει αυτή τη διαδικασία, να σηκώνονται από τον καναπέ τους, να ντύονται και να πηγαίνουν στην όπερα. Σίγουρα στη διάρκεια του lockdown ήμασταν όλοι χαρούμενοι που μπορούσαμε να έχουμε τουλάχιστον τα live streamings, όμως απομάκρυναν το κοινό από το ζωντανό θέαμα και, το πιο επικίνδυνο, συνεχίζει να τα προτιμά... Θα χρειαστεί όλοι να προσπαθήσουμε πολύ, να αγωνιστούμε για να το αλλάξουμε και να φέρουμε τον κόσμο μας πίσω.

— Γεννηθήκατε στη Βουλγαρία, μια χώρα η οποία μας έχει δώσει σπουδαίες λυρικές φωνές. Υπήρξε κάποιος τραγουδιστής ή τραγουδίστρια της πατρίδας σας που αποτέλεσε πρότυπο στα πρώτα σας βήματα;

Φυσικά τους γνώριζα όλους, όχι βέβαια προσωπικά, είχα όμως την τύχη να συναντήσω μία φορά τον Νικολάι Γκισούροφ, τον διάσημο Βούλγαρο μπάσο. Δεν ήταν παραπάνω από πέντε λεπτά, ίσα ίσα ανταλλάξαμε μερικές κουβέντες, αλλά σε αυτά τα πέντε λεπτά κατάλαβα ότι, όσο πιο μεγάλος είναι ένας καλλιτέχνης, τόσο πιο ταπεινός είναι στη ζωή. Ήταν απλός, καταδεκτικός, πρόθυμος να μοιραστεί μαζί μου τις εμπειρίες του. Κι αυτό για μένα ήταν ένα σπουδαίο μάθημα ζωής. Η ταπεινότητα είναι ένα σημαντικό στοιχείο του ανθρώπινου χαρακτήρα που στις μέρες μας είναι πολύ σπάνιο.

— Έχετε συνεργαστεί στο παρελθόν με δημοφιλείς καλλιτέχνες, όπως ο Στινγκ και ο Έλβις Κόστέλο, έχετε τραγουδήσει Queen. Σας αρέσει να πειραματίζεστε με τη φωνή σας, να κάνετε crossovers;

Αν έχει νόημα ναι, γιατί όχι; Ποτέ δεν θέλησα να μου βάλουν κάποια ταμπέλα. Να γράφει στο κούτελό μου «μπελκαντίστα», «βερσιστα»... Το σιχαινόμουν! Αγαπώ τη μουσική, και είμαι πάντα ανοιχτή σε καινούργιες εμπειρίες.

— Πρωταγωνιστείτε σε μια νέα παραγωγή όπερας. Ποιος, κατά τη γνώμη σας, είναι «το αφεντικό»; Ο συνθέτης, ο μάεστρος, ο σκηνοθέτης ή εσείς;

Για μένα «αφεντικό» είναι ο ρόλος, ο χαρακτήρας που ερμηνεύω. Στην πρωίδα μου, είτε αυτή είναι η Μιμί, η Τραβιάτα, η Τόσκα, ή η Ιμογένη, θα δώσω ολοκληρωτικά τον χρόνο μου, την προσπάθειά μου, τις ικανότητές μου, για να πω την ιστορία της. Θέλω να την κάνω να ζωντανέψει ξανά, σε μια διαφορετική ζωή, κάτω από ένα νέο φως. Όταν τραγουδούσα Μήδεια στο Βερο-

λίνο, είχα αυτήν ακριβώς την αίσθηση, ήθελα να φτιάξω ένα πλαίσιο γύρω από αυτή τη γυναίκα, να αφηγηθώ την ιστορία όχι μιας φόνισσας αλλά ενός πληγωμένου ανθρώπου. Κάποιες από τις ηρωίδες αυτές έχουν υπάρξει πραγματικά, ενώ άλλες πλάστηκαν από τη φαντασία του συνθέτη, κι αυτό κρύβει μέσα του μια διαστροφή γιατί συνήθως στο μυαλό του είναι εξιδανικευμένες, superwomen. Και η ερμηνεία ενός τέτοιου ρόλου είναι πρόκληση!

— Το πρόγραμμά σας είναι γεμάτο με τέτοιους ρόλους, διαφορετικούς μεταξύ τους, που πάντα ωστόσο απαιτούν ερμηνευτική και φωνητική δύναμη. Πώς τα καταφέρνετε; Δεν είναι εξαντλητικό;

Είναι αφάνταστα δύσκολο. Οι ρόλοι αυτοί απαιτούν από μένα απόλυτη ηρεμία. Αλλά κι εγώ, αν θέλω η καριέρα μου να κρατήσει, πρέπει να παραμένω ψυχικά ήρεμη. Και πάντα διαμορφώνω πολύ προσεκτικά το πρόγραμμά μου, έτσι ώστε να προστατεύω τη φωνή και το σώμα μου, να μην τα εξαντλώ.

— Έχετε αναγνωριστεί ως μία από τις πιο συναρπαστικές ερμηνεύτριες της γενιάς σας. Εμφανίζεστε στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα, έχετε λάβει αμέτρητες διακρίσεις, ενώ πριν από τρεις εβδομάδες τιμηθήκατε με το βραβείο Orpus Klassik ως τραγουδίστρια της χρονιάς για το 2021. Τι είναι αυτό τελικά που κάνει έναν καλλιτέχνη να ξεχωρίζει στον κόσμο της όπερας, να γίνεται σταρ; Προφανώς, δεν αρκεί να έχει μια όμορφη φωνή. Είναι η προσωπικότητα που κάνει τη διαφορά;

Όλοι οι άνθρωποι είμαστε ξεχωριστοί, δεν μπορούν όμως όλοι να δείξουν αυτό το ξεχωριστό που έχουν. Στην αρχή της καριέρας μου ήμουν τρομερά ανασφαλής, δεν ήξερα πώς πρέπει να εμφανίζομαι για να αρέσω στον κόσμο. Πρέπει να χαμογελώ; Να είμαι σοβαρή; Ευτυχώς γρήγορα κατάλαβα ότι το δυνατό μου χαρτί είναι ο εαυτός μου. Αν δείξω τον αληθινό χαρακτήρα μου, το κοινό είτε θα με μισήσει ή θα με αγαπήσει αληθινά. Εξίσου σημαντικό, αν όχι περισσότερο, είναι να αγαπάς αυτό που κάνεις, να νοιάζεσαι. Μόνο έτσι θα περάσεις το σωστό μήνυμα. Φυσικά στη δουλειά μας πια, εκτός από το να τραγουδάς καλά και να έχεις σωστή σκηνική παρουσία, μετρά και το να είσαι όμορφη – να έχεις, δηλαδή, όλο το πακέτο! Παλιότερα δεν είχε τόσο μεγάλη σημασία, όμως στις μέρες μας τα πράγματα έχουν αλλάξει. Ζούμε δυστυχώς σε έναν τρελό κόσμο με το fake beauty –βγάζεις μια φωτογραφία, προσθέτεις ένα φίλτρο, την ανεβάζεις στα social media και γίνεται super model! – και τον εξωραϊσμό να κυριαρχούν στα πάντα. Σαφώς αντιλαμβάνομαι τη σημασία της ομορφιάς στην όπερα αλλά σαν μέρος ενός αρμονικού συνόλου – αυτό που αισθάνομαι όταν περπατώ στο Παρίσι και απολαμβάνω την αισθητική των κτιρίων, την αρμονία τους... Όπως ο φιλότεχνος θαυμάζει και εκτιμά το έργο τέχνης που βλέπει στο μουσείο, έτσι και ο θεατής θέλει να θαυμάσει στην «divinity», τη «θεά» που βλέπει στη σκηνή, την αρμονική ομορφιά της.

— Ταξιδεύετε σε όλο τον κόσμο τραγουδώντας μπροστά σε διαφορετικό κοινό. Πόσο ένα καλό ή κακό κοινό, ένα κοινό ενθουσιώδες ή σιωπηλό, μπορεί να επηρεάσει την ερμηνεία σας;

Πολύ καλή ερώτηση (γέλια)... Όταν ήμουν νέα, επηρεαζόμουν πολύ από τις αντιδράσεις του κοινού. Μερικές φορές, δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί μια άρια μου στο Παρίσι μπορούσε να προκαλέσει έκρηξη στην αίθουσα και με την ίδια άρια στην Ιταλία να μη συμβαίνει το παραμικρό. Το έπαιρνα προσωπικά, πίστευα ότι έφταιγε κάτι στην ερμηνεία μου. Ενωθα προσβεβλημένη! Αργότερα, όταν άρχισα να βρίσκομαι κάθε δεύτερη μέρα στη σκηνή και απέκτησα περισσότερη εμπειρία, κατάλαβα ότι το κοινό κάθε χώρας έχει διαφορετική νοοτροπία και κουλτούρα, έχει τον δικό του τρόπο να αντιλαμβάνεται, να νιώθει τη μουσική. Είμαστε όλοι διαφορετικοί...

— Σας διαβεβαιώνω ότι το κοινό στην Αθήνα θα είναι ιδιαίτερα ενθουσιώδες!

Ωραία, έχω ακούσει ότι οι Έλληνες είστε φανατικοί με την όπερα! **A**

ΟΡΕΣΤΗΣ

ΑΝ

Το ελληνικό σινεμά βρίσκεται

Με τον Ορέστη Ανδρεαδάκη γνωρίζομαστε πολλά χρόνια, από την εποχή του περιοδικού «ΣΙΝΕΜΑ» με διευθυντή τότε τον Γιώργο Τζιώτζιο. Τα τελευταία πέντε χρόνια, από τότε που ανέλαβε το πόστο του καλλιτεχνικού διευθυντή του κινηματογραφικού φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης, έχουμε μιλήσει αρκετές φορές. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που αισθάνθηκα την πίεση και την αγωνία του ως προς πώς θα εξελιχθεί το φετινό φεστιβάλ.

— **Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Το 62ο φεστιβάλ ανοίγει με την ταινία το «Γεγονός» της Οντρέ Ντιγούν, που κέρδισε τον Χρυσό Λέοντα στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας.**

Η ταινία έκανε αίσθηση όπου προβλήθηκε. Είδαμε τι έγινε στη Γαλλία, το Τέξας, στην Πολωνία, παντού. Το θέμα του, μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη στη Γαλλία των 60s έχει αντίκτυπο στο σήμερα. Είναι μια τρομερά επίκαιρη ταινία. Επιλέξαμε να αρχίσουμε το φεστιβάλ με τη συγκεκριμένη ταινία για να δώσουμε έναν τόνο γύρω από το τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή σε όλο τον κόσμο. Η ανθρωπότητα μπαίνει σε μια τροχιά επικίνδυνη. Σίγουρα «βοήθησε» και η πανδημία σε αυτό όπως και οι οικονομικές κρίσεις που περνάμε. Όμως το ζήτημα είναι το τι θα κάνουμε εμείς.

— **Αντίστοιχα ή ανάλογα ήταν και τα κριτήρια επιλογής για την ταινία λήξης του φεστιβάλ, το «13ο Διαμέρισμα» του Ζακ Οντιέρ;**

Ναι, είναι μια ταινία που μιλάει για τον έρωτα. Που δείχνει τον τρόπο που ερωτευόμαστε. Είναι επίσης κάτι που ζήσαμε την περίοδο της καραντίνας αλλά και μετά. Δυστυχώς χάσαμε τον τρόπο να επικοινωνούμε με τους ανθρώπους και κυρίως με τους ερωτικούς μας συντρόφους. Βγαίνοντας από την καραντίνα, δεν ξέρουμε πλέον πώς να μιλήσουμε, πώς να φλερτάρουμε, πώς να ερωτευτούμε. Είναι μια κατάσταση που ζήσαμε όλοι και τώρα που υποτίθεται ότι βρισκόμαστε σε μια καλύτερη κατάσταση—κι ελπίζουμε να είναι—συνειδητοποιούμε τις επιπτώσεις αυτού του εγκλεισμού κι αυτού του φόβου. Αυτό είναι το ζητούμενο τούτη τη στιγμή. Το να ξαναβρούμε τον τρόπο να επικοινωνήσουμε. Να ξαναθυμηθούμε πώς είναι να πλησιάσουμε τον φίλο, τον σύντροφο, τα αγαπημένα μας πρόσωπα. Και για αυτόν τον λόγο θέλαμε να ξαναφέρουμε το φεστιβάλ στο φυσικό του χώρο στη Θεσσαλονίκη για να μπορέσουμε να ξαναβρεθούμε σε επαφή με το κοινό τηρώντας όλα τα μέτρα. Είμαστε σε συνεχή επαφή με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, το οποίο βρίσκεται δίπλα μας, μας στηρίζει, μας δίνει δύναμη και το ευχαριστούμε θερμά.

— **Οι επισκέπτες-προσκεκλημένοι του φετινού φεστιβάλ ποιοι είναι;**

Έχουμε προσκαλέσει σχεδόν όλους τους συντελεστές των ελληνικών και ξένων ταινιών. Οι περισσότεροι έχουν ανταποκριθεί κι έχουν κλείσει τα εισιτήριά τους. Ελπίζουμε όταν θα διαβάζετε αυτές τις γραμμές (σ.σ. η συνέντευξη δόθηκε στις 29 Οκτωβρίου) να μην έχουν χειροτερέψει οι υγειονομικές συνθήκες, και το φεστιβάλ να γίνει όπως το επιθυμούμε και οι σκηνοθέτες, οι παραγωγοί, οι ηθοποιοί και οι υπόλοιποι συντελεστές των ταινιών που θα προβάλουμε να έρθουν σε επαφή με το κοινό, γιατί αυτός είναι ο ρόλος ενός κινηματογραφικού φεστιβάλ. Να φέρνει, δηλαδή, σε επαφή τους δημιουργούς ενός φιλμ με το κοινό και να γίνεται ένας γόνιμος διάλογος. Αυτό περιμένουν οι δημιουργοί όταν δίνουν την ταινία τους σε ένα φεστιβάλ. Όχι μόνο να γίνει η προβολή της ταινίας τους, αλλά να ακούσουν είτε το χειροκρότημα είτε την αποδοκιμασία του κοινού ή της κριτικής face to face.

— **Η σχέση σου με το φεστιβάλ αλλά κυρίως με την πόλη της Θεσσαλονίκης έχει αλλάξει από τότε που ανέλαβες τα καθήκοντα του καλλιτεχνικού διευθυντή;**

Από πολύ παλιά ανέβαινα στη Θεσσαλονίκη κι όχι μόνο την περίοδο του φεστιβάλ. Είχα και έχω πάρα πολλούς φίλους, παλιούς

και νεότερους που τους απέκτησα τα τελευταία χρόνια, οπότε οι επισκέψεις μου στη Θεσσαλονίκη ήταν πυκνές και συχνές. Μερικές χρονιές μάλιστα ανέβαινα πάνω από 9-10 φορές, ίσως και κάθε μήνα. Οπότε και την πόλη γνωρίζω πάρα πολύ καλά, με τα μυστικά και τις ομορφιές της, αλλά και τους ανθρώπους της με τις αγωνίες, τις ανησυχίες ή τον τρόπο με τον οποίο πλησιάζουν τα θέματα που τους απασχολούν. Δεν άλλαξε η σχέση με την πόλη ή το φεστιβάλ, καθώς ήμουν πάντα μέσα σε αυτή την πόλη. Κι ένα από τα πράγματα που μου έλλειψαν τρομερά την περίοδο της καραντίνας ήταν το να πηγαίνω στη Θεσσαλονίκη. Από τον Μάρτη του 2020 έκανα νομίζω 8 ή 9 μήνες να πάω—καθώς απαγορεύονταν τα ταξίδια και ο φόβος μας είχε κυριεύσει— και ήταν από τα πράγματα που μου είχαν λείψει πιο πολύ στη ζωή μου. Και χαίρομαι τώρα που πλέον πηγαίνω πιο συχνά.

— **Μεγαλύτερη χαρά για τον καλλιτεχνικό διευθυντή ενός φεστιβάλ είναι να ανακαλύπτει το ταλέντο που θα γίνει ο επόμενος μεγάλος δημιουργός ή να πάνε όλα καλά, η ομαλή διεξαγωγή και το happy end δηλαδή, στο φεστιβάλ που επιμελείται;**

Προφανώς και είναι η ανακάλυψη του ταλέντου, διότι αυτό είναι και το πιο δύσκολο πράγμα. Το να έρθει σήμερα κάποιος και να πει ότι «Ο κανόνας του παιχνιδιού» είναι αριστούργημα, αυτό είναι αυτονόητο. Σε θέλω όμως το 1939, δύο μήνες πριν κηρυχθεί ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, που η πλειονότητα των ανθρώπων που είδαν την ταινία δεν κατάλαβαν Χριστό, ενώ και οι κριτικές στη συντριπτική τους πλειοψηφία ήταν αρνητικές χαρακτηρίζοντας τη μέτρια ή και κακή ταινία (κάτι που την ακολούθησε για πολλά χρόνια πριν αναγνωριστεί), να έχει τη μαγκιά να δεις το αριστούργημα όταν αυτό δεν είναι προφανές. Όταν αυτό σοκάρει. Όταν αυτό πηγαίνει έξω από τη νόρμα, έξω από τους κανόνες. Όταν αυτό συνταράζει το δεδομένο, το αποδεκτό. Κακά τα ψέματα. Όλα τα μεγάλα έργα τέχνης στην ιστορία της ανθρωπότητας τα οποία ήταν ουσιαστικά δεν είχαν στην αρχή αποδοχή. Αν ψάξει κάποιος στην ιστορία της τέχνης, θα βρει εκατοντάδες παραδείγματα. Οπότε το πιο σημαντικό πράγμα είναι να μπορέσεις να συνειδητοποιήσεις ότι αυτό που βλέπεις είναι ένα αριστούργημα το οποίο θα εγγραφεί στην ιστορία της ανθρωπότητας. Είναι κάτι πάρα πολύ δύσκολο αλλά και ταυτόχρονα δελεαστικό και συναρπαστικό για ανθρώπους που διαλέγουν έργα τέχνης που δείχνουν στο κοινό.

— **Αναφέρθηκαν στον «Κανόνα του παιχνιδιού». Ας μιλήσουμε για τον ρόλο του φιλμ στο φετινό φεστιβάλ.**

Διαλέξαμε το φιλμ αυτό σαν να είναι ο υπότιτλος, το μότο του φετινού φεστιβάλ, καθώς και να αποτελέσει και την έμπνευση για την έκθεση που διοργανώνουμε σε κάθε φεστιβάλ μας. Δώσαμε σε 10 εικαστικούς να δουν την ταινία για να φτιάξουν 10 έργα τέχνης που θα τα παρουσιάσουμε στη Θεσσαλονίκη και μετά στην Αθήνα στην Project Gallery. Η επιλογή μας έγινε για έναν και μόνον λόγο. Πιστεύουμε ότι η δημιουργία του Ρενουάρ, αυτά που λέει η ταινία κι ο τρόπος που τα λέει, είναι τρομερά επίκαιρα. Όπως είπαμε και πριν προβλήθηκε 2 μήνες πριν ξεκινήσει ο πόλεμος και, παρότι δεν λέει ούτε λέξη για τον πόλεμο, τις διώξεις, τον αντισιμιτισμό ή για τους Ναζί κ.λπ., τελικά τα λέει όλα. Και προειδοποιεί με συγκλονιστικό τρόπο όλες τις κοινωνικές τάξεις (και την αριστοκρατική και την αστική και την εργατική), που στην ταινία δείχνονται ανώριμες και ανέτοιμες να δεχτούν την φοβερή αλλαγή που ερχόταν. Όλο αυτό το σκηνικό που περιγράφει η ταινία προσωπικά μου θυμίζει πολύ το σήμερα. Αν βγάλεις από την ταυτότητα του τίτλου το 1939 και το αντικαταστήσεις με το 2021, θα δεις ότι αυτό το πράγμα συμβαίνει αυτή τη στιγμή. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια κοσμογονική αλλαγή και είμαστε ανέτοιμοι να βρούμε τους κανόνες του παιχνιδιού που θα παιχτεί.

— **Γιατί συμβαίνει αυτό;**

Επειδή οι κανόνες γράφονται μέρα με τη μέρα και διότι δεν υπάρχει τίποτε σταθερό και τα παιχνίδια αλλάζουν συνέχεια. Άρα πρέπει να είμαστε ή μάλλον να μην είμαστε όπως οι βασικοί χαρακτήρες, οι ήρωες αυτής της ταινίας. Δηλαδή πρέπει να είμαστε έτοιμοι κι ανοιχτοί να δεχτούμε τους κανόνες που παίζονται στα παιχνίδια αυτή τη στιγμή σε όλο τον κόσμο.

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

Φωτό: ΑΡΗΣ ΡΑΜΜΟΣ

Αυτό είναι το ζητούμενο τούτη τη στιγμή. Το να ξαναβρούμε τον τρόπο να επικοινωνήσουμε.

ΔΡΕΑΔΑΚΗΣ

ται στην καλύτερη φάση του

— **Υπάρχουν τέτοιοι δημιουργοί σήμερα όπως ο Ρενούαρ;**
Σήμερα συμβαίνει το εξής παράδοξο. Στην ταινία με υπόθεση, στη φιλμική ταινία, δηλαδή έχουμε πολύ καιρό να δούμε κάτι πραγματικά καινούργιο, κάτι που να συνταράξει τη φόρμα και την αισθητική του κινηματογράφου. Αντίθετα στον χώρο του ντοκιμαντέρ βλέπουμε πάρα πολλά καινούργια πράγματα. Πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή το ντοκιμαντέρ είναι πολύ πιο μπροστά από την ταινία με υπόθεση. Εκεί βλέπεις πολλά καινούργια ρεύματα, μεγαλύτερη τόλμη και διάθεση για σύγκρουση με το κατεστημένο.

— **Φεστιβάλ και ελληνικό σινεμά. Ποια η σχέση τους σήμερα;**
Το ελληνικό σινεμά βρίσκεται στην καλύτερη φάση του. Πολλά χρόνια είχαμε να δούμε τόσο μεγάλη επιτυχία διεθνώς για τις ελληνικές ταινίες. Σε μια τεράστια έρευνα που κάναμε και την ανέλαβε ο κριτικός κινηματογράφου Ρόμπερτ Εκσιέλ, θα δημοσιευτούν στον Α' Κατάλογο του φεστιβάλ χρήσιμα στοιχεία γύρω από τον τρόπο παραγωγής, διανομής κ.λπ. των ελληνικών ταινιών της τελευταίας δεκαετίας που παρουσιάζουν αλματώδη άνοδο. Κυρίως φαίνεται η απήχυσή τους στο εξωτερικό. Έχει γίνει περιζήτητη η ελληνική ταινία στα ξένα φεστιβάλ. Σχεδόν όλα τα μεγάλα διεθνή φεστιβάλ φιλοξενούν ελληνικές ταινίες, και κάποιες από αυτές μάλιστα βραβεύονται.

— **Ο Έλληνας θεατής πάντως δεν έχει αγκαλιάσει τα φιλμ αυτά. Οι περισσότερες ελληνικές ταινίες και ειδικά οι βραβευμένες φεστιβαλικές που ανέφερες εξακολουθούν να κόβουν λίγα εισιτήρια.**

Ένας πολύ γνωστός Έλληνας σκηνοθέτης μου είχε εκμυστηρευτεί το εξής: η τελευταία ταινία του είχε κάνει 25.000-30.000 εισιτήρια όταν παίχτηκε στις αίθουσες και όταν ολοκλήρωσε την πορεία της μετά από τις 3 εβδομάδες η ταινία διέρρευσε στο διαδίκτυο. Τις πρώτες 3 μέρες την είδαν παράνομα 85.000 θεατές. Δηλαδή τα πράγματα πρέπει να τα βλέπουμε συνολικά (πχ πόσο ενδιαφέρονται και τελικά βλέπουν ένα φιλμ) κι όχι μόνο από τα εισιτήρια που κόπηκαν στις αίθουσες. Επίσης πρέπει να κάνουμε αναγωγή και στις υπόλοιπες τέχνες. Π.χ. με πόσες πωλήσεις ένα βιβλίο θεωρείται σήμερα ευπώλητο; Με 100.000, με 50.000, με 20.000;

— **Με την πανδημία και τα κρούσματα που αυξάνονται στη Θεσσαλονίκη, φαντάζομαι, έχετε μεγάλη ανησυχία.**

Εμείς έχουμε πάρει το μάξιμουμ των μέτρων. Το φεστιβάλ είναι covid free, στις αίθουσες θα μπαίνουν μόνο οι εμβολιασμένοι ή νοσήσαντες του τελευταίου εξαμήνου. Αυτό είναι το πρώτο πράγμα που αποφασίσαμε. Δεύτερον, αυξήσαμε την απόσταση μεταξύ των προβολών, κάτι που συνεπάγεται λιγότερες προβολές για φέτος, ώστε να υπάρχει χρόνος για να καθαρίσουμε και να απολυμάνουμε τις αίθουσες όσο καλύτερα γίνεται. Θα καθαρίζονται τα πάντα: ένα ένα τα καθίσματα, τα πατώματα, τα χερούλια στις πόρτες κ.λπ. Φέτος προμηθευτήκαμε και ειδικά μηχανήματα απολύμανσης με ειδικά υγρά, έχουμε εκπαιδεύσει το προσωπικό που θα φορά ειδικές μάσκες. Τρίτον, η χρήση της μάσκας είναι υποχρεωτική και κατά τη διάρκεια της προβολής. Θα υπάρχουν άνθρωποι που θα εποπτεύουν διαρκώς μέσα στην αίθουσα. Στους υπόλοιπους χώρους θα μπαίνουν άτομα αναλόγως την επιτρεπόμενη χωρητικότητα.

— **Ποια είναι τα χαρακτηριστικά, οι ομοιότητες και οι διαφορές που παρουσιάζουν τα τρία διαγωνιστικά προγράμματα;**

Για εμάς είναι ισάξια και τα τρία και δεν ξεχωρίζουμε το διεθνές διαγωνιστικό. Η διαφορά είναι στο είδος, και γι' αυτό έχουμε ανακατανείμει τα χρηματικά έπαθλα και είναι σχεδόν ίσα σε όλα τα τμήματα. Στο διεθνές διαγωνιστικό θα δούμε φιλμ από όλο τον κόσμο συν τρεις ελληνικές, στο «Meet the neighbors», βλέπουμε ταινίες από την ευρύτερη γειτονιά μας, από τη γεωγραφική περιοχή που ξεκινά από τις όχθες του Δούναβη και περιλαμβάνει την Αδριατική, την Ιταλία, τη Μαύρη Θάλασσα και φτάνει μέχρι τη Μέση Ανατολή και τις εκβολές του Νείλου. Το τρίτο διαγωνιστικό που εγκαινιάζουμε φέτος είναι το FilmForward. Εδώ θα βρούμε ταινίες λίγο πιο ερευνητικές και υβριδικές. Ταινίες που βρίσκονται ανάμεσα ίσως στο φιλμικό και το ντοκιμαντέρ. Ταινίες ίσως λίγο πιο εικαστικές και τολμηρές. Σε κάθε τμήμα συναντάμε και τρεις ελληνικές ταινίες. **A**

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Άλλο ένα φεστιβάλ; Όχι βέβαια! Η φετινή βερσιόν έχει πολλές διαφορές, πρωτο
Ας αφήσουμε στην άκρη τον κορωνοϊό και τις... παρενέργειές του

ΑΡΧΙΚΑ, Η ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ που συμμετέχουν στα διαγωνιστικά τμήματα. Ανάμεσα στις πενήντα ελληνικές ταινίες, 35 μεγάλου μήκους και 15 μικρού μήκους, που θα προβληθούν στο **62ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης** –οι 20 εκ των οποίων θα προβληθούν σε πρώτη προβολή– εννέα ελληνικές ταινίες (πιο πολλές από κάθε άλλη φορά) συμμετέχουν στα τρία διαγωνιστικά τμήματα του φεστιβάλ.

Οι τρεις ταινίες που θα διαγωνιστούν στο **Διεθνές Διαγωνιστικό** και θα είναι υποψήφιες για τον Χρυσό Αλέξανδρο είναι η «*Αγέλη προβάτων*» του Δημήτρη Κανελλόπουλου (μια σκληρή εικόνα της σύγχρονης πραγματικότητας με πρωταγωνιστές έναν τοκογλύφο και τα θύματα του), η «*Αγία Εμυ*» της Αρστέλης Λαιμού, που αφηγείται μια τρυφερή ιστορία στην κλειστή κοινότητα των καθολικών Φιλιππινέζων του Πειραιά, και η «*Σελήνη, 66 ερωτήσεις*», η πρώτη μεγάλου μήκους της Ζακλίν Λέντζου, που έρχεται με αξιώσεις ύστερα από τη πρόσφατη βράβευση της πρωταγωνίστριας Σοφίας Κόκκαλη στο Φεστιβάλ του Μόντρεαλ και αφορά τη δύσκολη σχέση μιας κόρης με τον πατέρα της, τον οποίο «αναγκάζεται» να φροντίσει μετά από απουσία αρκετών ετών.

Στο διαγωνιστικό τμήμα **Meet the Neighbors**, το «*dog*» της Γιάννας Αμερικάνου διηγείται την εύθραυστη σχέση του νεαρού Δημήτρη με τον πατέρα του τον οποίο έχει μυθοποιήσει, το γυρισμένο εν μέσω της πανδημίας «18» του Βασίλη Δούβλη καταγράφει με ακρίβεια πώς ριζώνει ο φασισμός σε μια εφηβική παρέα στην Αθήνα της οικονομικής κρίσης και ο «*Ανθρωπος με τις απαντήσεις*» του Στέλιου Καμμίτση, ένα ιδιότυπο και δραματικό roadtrip με συνεπιβάτες έναν Γερμανό και έναν Έλληνα που κατευθύνονται προς τη Βαυαρία, είναι οι τρεις ελληνικές ταινίες που θα αναμετρηθούν με τους ξένους σκηνοθέτες.

Στο τρίτο τμήμα, το αναβαθμισμένο και νεότευκτο στα επίσημα διαγωνιστικά τμήματα >>**Film Forward**, τα «*Μαγνητικά πεδία*» του Πύργου Γούση (ένας άντρας και μια γυναίκα ψάχνουν να βρουν το κατάλληλο μέρος για να κρύψουν ένα κουτί), το «*The Timekeepers of Eternity*» του Αριστοτέλη Μαραγκού (οι φόβοι ενός άντρα ξυπνούν εν μέσω ενός αεροπορικού ταξιδιού) και το «*ORFEAS 2021*», σε σκηνοθεσία της καλλιτεχνικής ομάδας ΦΥΤΑ, είναι οι τρεις εκπρόσωποι του ελληνικού σινεμά. Το «*ORFEAS 2021*» είναι μια ρετρο-φουτουριστική ιστορία ουτοπικών οραμάτων, ιδεολογικών συγκρούσεων,

Ρεπορτάζ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΪΜΑΚΗΣ

A HIGHLIGHTS

υπίες, εκκρεμότητες, ακόμη και ανησυχίες για το πώς θα κυλήσει το δεκαήμερο 4-14 Νοεμβρίου. Κι αν εστιάσουμε στα ελληνικά φιλμ που περιμένουμε να δούμε πώς και πώς.

υπερφυσικών ηγετών και απολυταρχικού θεάματος με τη μορφή όπερας, που είναι επηρεασμένη από τον Ζακ Κωστόπουλο και φυσικά αφιερώνεται στη μνήμη του ακτιβιστή-περφόρμερ που δολοφονήθηκε το 2018 στο κέντρο της Αθήνας.

Τεράστιο ενδιαφέρον, πάντως, παρουσιάζει και το αφιέρωμα με τίτλο «Χώρα, σε βλέπω: Ο 20ός αιώνας του ελληνικού σινεμά», όπου θα προβληθούν δωδεκά οκτώ ιστορικά φιλμ του ελληνικού σινεμά, στο πλαίσιο της δράσης της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου που πραγματοποιείται υπό την αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 2021». Πρόκειται για τις ταινίες: «Θίασος» (1975- Σκην: Θεόδωρος Αγγελόπουλος), «Ζ» (1969- Σκην: Κώστας Γαβράς), «Ο μικρός δραπετής» (1969- Σκην: Σταύρος Τσιώλης), «Αστέρω» (1929- Σκην: Δημήτρης Γαζιάδης), «Το μπλόκο» (1965- Σκην: Αδωνis Κύρου), «Ευδοκία» (1971- Σκην: Αλέξης Δαμιανός), «Μανία» (1985- Σκην: Πύργος Πανουσόπουλος), και «Idées Fixes/Dies Irae» (1977- Σκην: Αντουανέτα Αγγελίδη). Κι αν στην πλειονότητά τους οι παραπάνω ταινίες είναι γνωστές στο κοινό, αξίζει, πιστεύω, να κάνουμε μια ξεχωριστή αναφορά στη δημιουργία της Αγγελίδη, που συμμετείχε στο σημαδιακό Αντι-Φεστιβάλ των Κινηματογραφιστών, το 1977 στη Θεσσαλονίκη, όπου πήρε το Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη και το Βραβείο της Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου. Για την ταινία ο διάσημος Γάλλος κινηματογραφικός κριτικός Louis Marcorelles έγραψε τότε στη *Monde* πως είναι «μια πρόκληση του ελληνικού κινηματογράφου στη συντηρητική εξουσία και μαρτυρά μια σπάνια δεξιοτεχνία στη χρήση του χώρου και της διάρκειας, με έναν τρόπο που μόνον οι Αμερικανοί, όπως ο Ken Jacobs ή ο Ernie Gehr, μας είχαν συνηθίσει», ενώ ο Χρήστος Βακαλόπουλος είπε ότι την παρακολούθησε άναυδος, καθώς είναι «μια μυθολογία των πρώτων υλών δομημένη πάνω στη διάρκεια, στην απόδοση του μεγαλείου της διάρκειας... Η ταινία δεν επιδεικνύει δάνεια, τα μεταμφιέζει, τα κάνει αγνώριστα. Αυτή η διαδικασία θα γίνει η βάση για να γραφτεί πάνω της η περιπέτεια του γυναικείου σώματος, της αναπαράστασής του, της κυοφορούμενης βίας του, των αδιεξόδων της αναπαράστασης της ιδιαιτερότητας αυτής της βίας», ήταν τα ακριβή λόγια του σπουδαίου θεωρητικού του σινεμά.

Όπως κάθε χρόνο, θα παρουσιαστούν οι βραβευμένες μικρού μήκους ταινίες από το πρόσφατο 44ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας. Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, οι βραβευμένες μικρού μήκους ταινίες θα προβληθούν και σε ειδικό τμήμα στο Film Market, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση sales agents και εκπρόσωποι φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους του εξωτερικού. Οι 15 ταινίες που θα προβληθούν είναι οι: «Brutalia, Εργάσιμες Μέρες» του Μανώλη Μαυρή, «Horsepower» του Σπύρου Σκάνδαλου, «Το Βανκούβερ» της Αρτέμιδος Αναστα-

ORPHEAS 2021

σιάδου, «*Every Sunday*» της Καίτης Παπαδήμα, «*A Summer Place*» της Αλεξάνδρας Ματθαίου, «*Motorway 65*» της Εύης Καλογηροπούλου, «*Soul Food*» του Νίκου Τσεμπερόπουλου, «*Δεν θέλω να ξεχάσω τίποτα*» της Βαγγελιώς Σουμέλη, «*Αμυγδαλή*» της Μαρίας Χατζάκου, «*Last Visit*» του Σπύρου Αλιδάκη, «*Όλα τα πλάσματα της νύχτας*» της Μέμης Κούπα, «*Από το μπαλκόνι*» του Άρη Καπλανίδη, «*Ο φοιτητής*» του Βασίλη Καλαμάκη, «*Αρπάλου*» του Νίκου Αυγουστήδη και

«*Souls All Unaccompanied*» του Γιώργου Τελτζίδη. Τέλος, το φεστιβάλ και φέτος, όπως άλλωστε συνηθίζει τα τελευταία χρόνια, προσφέρει την ευκαιρία στο κοινό να παρακολουθήσει δύο κλασικές ταινίες του ελληνικού κινηματογράφου. Στη φετινή διοργάνωση θα προβληθούν οι ταινίες «*Τι έκανες στον πόλεμο θανάση?*» του Ντίνου Κατσουρίδη, με πρωταγωνιστή τον Θανάση Βέγγο, και το cult «*Δοξόμους*» του Φώτου Λαμπρινού. Παράλληλα,

Idées Fixes

στο πλαίσιο ενός μικρού αφιερώματος στον Ντίνο Κατσουρίδη, με αφορμή τη συμπλήρωση δέκα ετών από τον θάνατό του, θα προβληθεί το ντοκιμαντέρ «*Μια ζωή σαν σινεμά - Ντίνος Κατσουρίδης*» της Ισαβέλλας Μαυράκη, συντρόφου του ακούραστου εργάτη του ελληνικού σινεμά. Οι συγκεκριμένες ταινίες θα είναι προσβάσιμες για το κοινό τόσο στις αίθουσες του φεστιβάλ όσο και στις διαδικτυακές προβολές τους. **A**

Το Βανκούβερ

Ευδοκία

The Hole in the Fence

Το «Μάθημα Σολφέζ» ήταν ελληνική συμμετοχή στον διαγωνισμό τραγουδιού της Eurovision το 1977, ερμηνευμένο στα ελληνικά από εμάς, δηλαδή τον **Πασχάλη**, τη

Μαριάννα Τόλη, τον **Ρόμπερτ Ουίλιαμς** και εμένα. Το τραγούδι διέθετε μουσικούς όρους, μιλούσε με νότες, με τους τραγουδιστές να εκφράζουν την αγάπη τους στη μουσική, που με την παγκόσμια γλώσσα της ενώνει όλη την Ευρώπη. Είχαμε ανύπαρκτο μπάτζετ, η ενδυματολογική επιμέλεια και η χορογραφία έγιναν από τη Μαριάννα, και στις 7 Μαΐου 1977 το «Μάθημα Σολφέζ» έγινε η πρώτη ελληνική συμμετοχή που τερμάτισε στην πεντάδα της Eurovision. Όλα τα υπόλοιπα είναι ιστορία».

Στον απόηχο των ABBA, η συνταγή έδειχνε να έχει τις προδιαγραφές να πετύχει. Τέσσερα δημοφιλή ονόματα, είδωλα της ελληνικής ποπ, συνεργάζονταν πάνω στη σκηνή για την εκπροσώπηση της Ελλάδας στην Eurovision του Wembley στο Λονδίνο, συνδυασμός που πέτυχε και έκανε την Ευρώπη να τους ζητήσει το τραγούδι σε διάφορες γλώσσες γιατί το λάτρεψε.

Χάρη στην εντυπωσιακή έκταση φωνής της, η Μπέσσυ Αργυράκη σάρωσε τα βραβεία σε παγκόσμιους διαγωνισμούς τραγουδιού. Τιμήθηκε με ειδική πλακέτα στο Φεστιβάλ Καννών το 1997 ως η «Πιο πολυβραβευμένη φωνή της Ευρώπης σε διεθνή φεστιβάλ», δηλώνοντας τότε η ίδια πολύ χαρούμενη που ολόκληρη η Ευρώπη, και όχι μόνο, την τίμησε με αυτό τον τρόπο.

Τον Δεκέμβριο του 1980, ηχογράφησε ένα 45άρι δισκάκι με τίτλο «Toshihiko», το οποίο έφτασε στο Νο. 6 στο ιαπωνικό top 10, με πωλήσεις σχεδόν 2.500.000 αντιτύπων! Έναν χρόνο αργότερα, ταξίδεψε πάλι στο Τόκιο και ηχογράφησε ένα ολοκληρωμένο LP στα ιαπωνικά, που επίσης έσπασε ταμεία. Στις δεκαετίες του 1980 και του 1990 ξεχώρισε για τα τραγούδια που ερμήνευσε με μπρίο και τσαχπινιά, με τη δική της μοναδική κίνηση, σήμα κατατεθέν, που αργότερα μιμήθηκαν διάφορες συμμετέχουσες σε reality της ελληνικής τηλεόρασης. Τραγούδησε διασκευές, όπως το τραγούδι τίτλων της ταινίας «Saturday Night Fever» ή του «Grease», και πολλών άλλων που είχαν γραφτεί ειδικά για αυτήν. Άλλο ένα γνωστό της τραγούδι είναι το «Μεγάλη στιγμή», που κυκλοφόρησε το 1979 σε στίχους του Κώστα Τριπολιτή και μουσική του Νίκου Ιγνατιάδη. Ο «Σαρωνικός της», που τόσο αγαπά, αποτελεί μια ζεστή ανάμνηση καλοκαιρινών διακοπών, ενώ η Μπέσσυ λικνίζεται τόσο μοναδικά, που έχει μείνει στην ιστορία και πολλές τη μιμήθηκαν.

Στο YouTube υπάρχει ένα αποχρωματισμένο από τον καιρό βίντεο από μια σόλο συναυλία της τραγουδίστριας στον Βύρωνα. Στη γειτονιά της, τέλη του 1970, ο κόσμος έχει χερμίσει τον χώρο, κάποιοι καθισμένοι κατάχαμα και άλλοι, πολλοί, έχουν γεμίσει τους δρόμους για να την ακούσουν. Παιδιά των λουλουδιών, ο μασσίτσας και οι κιθαρίστες πίσω της. Η Μπέσσυ, αν και από εύπορη οικογένεια, ήταν απολύτως γνήσια και δεν είχε τέτοιου είδους επαναστατικές αντιδράσεις. Ήταν η ίδια η προσωποποίηση της αθωότητας και της χαράς της ζωής, της μελωδίας και του ρυθμού, δεν χρειαζόταν κανένα κίνημα να την εκφράσει.

Το πάθος και την έκταση φωνής της Μπέσσυ Αργυράκη λίγες Ελληνίδες τα έχουν. Τραγουδούσε εκ βαθέων, από την καρδιά και την ψυχή της και όχι απλώς από το λαρύγγι της. Ίσως θυμίζει λίγο φωνές σαν της Ντόλι Πάρτον ή της Μάιλι Σίρους. Μια φωνή που βγαίνει γλυκά και αβίαστα, ένα κορίτσι με ταλέντο, λαμπερή παρουσία, εξαιρετική κινησιολογία, ανεβάσματα στο ρεφρέν - μια αληθινή ποπ σταρ στην εποχή της.

Μπέσσυ Αργυράκη

Έρχεται στις 5 Νοεμβρίου στο **Γυάλινο Μουσικό Θέατρο** για λίγες παραστάσεις. Λίγο πριν, εξομολογείται στην **Athens Voice**.

Της **ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗ**

«**Όλα αυτά είναι σαν γλυκό όνειρο** το οποίο με συντροφεύει μαζί με όλη την ατμόσφαιρα της εποχής εκείνης, που δεν υπάρχει σήμερα. Ήμουν η τελευταία που μπήκα στην παρέα για να βάλω την ψηλή νότα εσκεμμένα. Υπήρχε μια αναφορά στους ABBA ίσως και φυσιογνωμικά. Θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό που το έζησα.

»**Μεγάλωσα εκεί ψηλά στον Υμηττό**, που υπάρχει κάποιο μυστικό. Το πατρικό μου είναι μεταξύ Καισαριανής και Βύρωνα. Ο πατέρας μου είναι από την Κρήτη κι η μητέρα μου από τον Βόλο. Άρχισα να τραγουδάω από πολύ μικρή, μόλις έντεκα χρόνων. Δεν ένιωσα την παιδική μου ηλικία όπως οι συνομήλικοί μου που έπαιζαν στις αλάνες, τους δρόμους. Έβλεπα στη γειτονιά μας να παίζονταν ξυλίκι, μπάλα, αλλά εγώ δεν προλάβαινα – δεν μου έχει μείνει όμως κατάλοιπο. Δεν νιώθω καμία ζήλια, ούτε καν το σκέφτομαι.

»**Μεγάλωσα σε σπίτι ασφαλιστών**. Ο πατέρας και η αδελφή μου, που τους έχασα νωρίς, ήταν ασφαλιστές. Όταν ασχολήθηκα κι εγώ με το επάγγελμα, είχα ρωτήσει την Τένια Μακρή και μου είχε πει ότι αυτό λέγεται back home, επιστροφή στο σπίτι δηλαδή, που με έκανε να νιώθω ότι είμαι στο σπίτι μου μέσα από κωδικούς και εκφράσεις ασφαλιστικές. Έχω βρεθεί πολλά χρόνια να είμαι σύμβουλος, καθώς το θεωρώ άκρως επικοινωνιακό, μια προσφορά στον κόσμο και τρομερή υπευθυνότητα γιατί παίρνεις στα χέρια σου τη ζωή τους, τα χρήματά τους – το θεωρώ λειτουργήμα.

»**Όταν ξεκίνησα**, ήταν μια εποχή που γίνονταν συγκλονιστικά πράγματα, και η νεολαία είχε τον πρώτο λόγο. Υπήρχε και η αμφισβήτηση, τα μακριά μαλλιά κι όλα τα σχετικά του κινήματος των χίπις, που εγώ δεν μπήκα, έμεινα εντελώς απέξω, θα έλεγα.

»**Το κενό ανάμεσα στα δόντια μου**, η στοματική μου ιδιομορφία, ολότελα φυσική, ήταν κάτι που με έκανε να ξεχωρίζω, και καθόλου δεν με προβλημάτιζε. Ήταν το χαρακτηριστικό μου, η σφραγίδα μου. Είμαι Κριός, ζώδιο φωτιάς με όλα τα χαρακτηριστικά του ζωδίου μου.

»**Ήμουν ζευγάρι με τον Ρόμπερτ Ουίλιαμς** για πεντέμισι χρόνια στη ζωή και καλλιτεχνικά. Όταν έγινα ζευγάρι με τον Ρόμπερτ, ο γυναικείος πληθυσμός ζήτησε εμένα και ο ανδρικός, τον Ρόμπερτ. Ήθελαν συνεντεύξεις μας και φωτογραφίσεις όλα τα περιοδικά της εποχής. Είπαμε τραγούδια, βγάλαμε δίσκους μαζί. Είμαστε πολύ αγαπημένοι ακόμα και σήμερα. Όταν η οικογένεια του Ρόμπερτ έμαθε τη συμμετοχή μου στο "Dancing with the Stars", βούρκωσαν όλοι από συγκίνηση.

»**Έχω μεγάλο αρχείο περιοδικών από εξώφυλλα**, ιστορίες με στιγμές από την καθημερινότητά μου. Ο κόσμος μάς παρακολουθούσε και έμπαινε στις λεπτομέρειες της προσωπικής μας ζωής, έφτιαχνε φωτορομαντζά από τις σελίδες των περιοδικών σε μικρά βιβλιαράκια. Τότε έλεγα ότι ήξεραν τα πάντα για μένα, μόνο την ώρα που πήγαινα στην τουαλέτα δεν ήξεραν! Άρσε στον κόσμο να βλέπει τις συνήθειές μας, μας αγαπούσαν, μας θαύμαζαν. Ήταν σαν Instagram μιας άλλης εποχής.

»**Σήμερα, ας είναι καλά η κόρη μου Εβελίνα Νικόλιζα**, παρότι είμαστε απασχολημένες και οι δύο, κάνουμε μικρά βιντεάκια για το YouTube, και αυτό με συγκινεί. Πλέον είναι πολύ εύκολο να ανατρέξουμε στην τότε εποχή και στα τραγούδια μου. Υπάρχουν πολλά αναρτημένα στο διαδίκτυο. Πριν από την καραντίνα τραγουδούσα σε διάφορα μέρη. Έχω και εγώ αυτή την παιδικότητα που ενισχύεται μέσα από μια νεανική διάθεση που υπάρχει στο κοινό μου. Όλοι μαζί γινόμαστε ένα μέσα από τη μουσική».

Έκανε συνεργασίες με τραγουδιστές όπως ο Στράτος Διονυσίου και η Ρίτα Σακελλαρίου, αλλά και εμφανίστηκε σε τακτά χρονικά διαστήματα σε κέντρα και σκηνές. Όλα της δόθηκαν απλόχερα, αλλά και αυτή, από την πλευρά της, έδωσε μεγάλο αγώνα για την καριέρα της. Όταν μιλάς μαζί της, σε παρασύρει ο αυθορμητισμός της, ένας συνεχής ενθουσιασμός για τη ζωή. Είναι δυνατή η Μπέσσυ, αλλά έχει βρει και την ανάλογη ανταπόκριση. Δύο επαγγέλματα και μια οικογένεια με δύο παιδιά και έναν σύζυγο που κατανοεί το κάθε της θέλω, που την καταλαβαίνει. Ο σύζυγός της είναι γνωστός γυναικολόγος, παρ' όλα αυτά ποτέ δεν της έδωσε αφορμή. Ήταν το τελευταίο ραντεβού στο ιατρείο του. Έτσι γνωριστήκαν, ενώ η ίδια ήταν αρκετά μικρή.

»**Από τότε που μπήκαν στη ζωή μου** αυτά τα δύο μεγάλα πράσινα μάτια, έγινα η πιο ευτυχημένη γυναίκα. Κούκλος και γοητευτικός, είχε κάτι που θύμιζε Βοσκόπουλο. Ήρθε στο σπίτι με μια ανθοδέσμη και με ζήτησε σε γάμο από τον πατέρα μου. Μου χάρισε τα πάντα, και εγώ, δύο υπέροχα παιδιά. Δοξάζω τον Θεό για την οικογένειά μου.

»**Η κόρη μου Εβελίνα Νικόλιζα προσπάθησε πολύ μόνη της**. Θαυμάζω το ταλέντο της. Ήταν ήσυχο παιδί, εξαιρετικός χαρακτήρας. Στις τελευταίες τάξεις του λυκείου, ενώ ήταν καλή μαθήτρια, ξεμυαλίστηκε με την κιθάρα, αλλά, τελικά, της βγήκε σε καλό. Είμαι απόλυτα σίγουρη ότι θα φέρει σε πέρας ό,τι επιχειρεί, και αυτό προσωπικά με ηρεμεί, δεν μου δημιουργήσε καμία αμφιβολία ή φόβο στο μεγάλωμά της.

»**Η Γλυφάδα είναι ο τόπος που συνειδητά επέλεξα να ζήσω**. Η Αθηναϊκή Ριβιέρα θα είναι κάτι υπέροχο όταν ολοκληρωθεί, έχω πολλή αγωνία για το αποτέλεσμα. Συγχρόνως, έχω και απωθημένα, όπως διακοπές στη Φολέγανδρο, που δεν έχω πάει ποτέ, διακοπές στη Σαντορίνη και γενικά να επισκεφθώ τα ελληνικά νησιά μας. Όταν οι υποχρεώσεις μάς το επιτρέπουν, πηγαίνω με τον άντρα μου μια εκδρομή. Η ζωή μου θέλω να έχει χρώματα, με σκοτώνει η μονοτονία, γι' αυτό ίσως και το τραβάω το σκοινί λίγο παραπάνω. Απολαμβάνω να είναι οι μέρες μου γεμάτες με εναλλαγές εικόνων, ώστε, εάν φύγω αύριο, να πω πρόλαβα και έκανα πράγματα.

»**Υπεραγαπώ τη θάλασσα**. Αγαπώ την αύρα της, τη λάμψη της, τα καρβάνια της, την ηρεμία που μου δίνει. Μία βίλα στα βόρεια προάστια, ακόμα και αν μου τη χάρισαν, δεν θα την έπαιρνα. Η θάλασσα είναι συνδεδεμένη με την ψυχοσύνθεσή μου και, παρότι συχνά είμαι κουρασμένη λόγω του ότι συνειδητά επιλέγω να ενεργώ σε πολλά επίπεδα, μια μικρή βόλτα στην ακρογιαλιά κάτω απ' το σπίτι μου με ξεκουράζει.

»**Μου αρέσουν βέβαια και οι βόλτες στην Αθήνα, στην Πλάκα**. Το Μοναστηράκι, όμως, το βλέπω σαν όνειρο μακρινό. Ελπίζω να μου δοθεί σύντομα ευκαιρία να βρω λίγο χρόνο να ξαναδώ τη νέα Αθήνα.

»**Έχω παραφορτώσει πλέον τον εαυτό μου**, όχι μόνο δεν τον αφήνω στιγμή, αλλά τον εξαντλώ πλήρως. Είμαι αντιστρόφως του Γκολφ, ασφαλιστικός σύμβουλος και συμμετέχω και στο "Dancing with the Stars". Η ασφάλιση απορρόφησε τον χρόνο μου από το τραγούδι.

Ίσως αυτό που κάνω τώρα, δηλαδή ο χορός, ήταν απωθημένο μου, και τώρα που βρέθηκα εκεί, κατάλαβα πόσο καλά θα πήγαινα αν είχα βάλει τον χορό στη ζωή μου νωρίτερα. Θα με είχε βοηθήσει στο σώμα και στο πνεύμα. Πραγματικά με εκφράζει. Χορεύω και νιώθω ανάταση. Έχω χάσει και αρκετά κιλά λόγω του ότι κουράζομαι και δεν έχω πια τη διάθεση που είχα να φάω. Θέλω να είμαι πιο ανάλαφρη για να μπορώ να κινούμαι. Έχω δρόμο ακόμα, αλλά νομίζω ότι θα τα καταφέρω στο "DWTS", έχω στόχο να πάρω μια καλή βαθμολογία.

»**Δεν έχω καθόλου ελεύθερο χρόνο**, γιατί είμαι ανήσυχο άτομο, καταπιάνομαι με πολλά. Δεν προλαβαίνω να διαβάσω με τίποτα, ζηλεύω τους ανθρώπους που μπορούν να είναι χαλαροί. Αισθάνομαι ότι έχω τόσες εκκρεμότητες στη ζωή μου. Απόψε, για παράδειγμα, έχω ακόμα μετά από μια επίπονη μέρα να ολοκληρώσω κάποιες ασφάλειες. Αύριο δεν θα μου δοθεί αυτή η ευκαιρία και θα είμαι στο τρέξιμο. Έχω μια ζωή ήρεμη χωρίς σκάνδαλα, το ότι είναι γνωστό το όνομά μου βοηθάει, με συμπαθεί ο κόσμος, και ίσως για μένα οι πόρτες ανοίγουν πιο εύκολα από ό,τι σε άλλους. Και μετά από τόσα χρόνια, από στόμα σε στόμα, ο ένας ευχαριστημένος πελάτης φέρνει τον άλλον.

»**Έχω εισπράξει τόση αγάπη**, που φτάνει για τρεις ζωές. Κάθε ρυτίδα μου είναι μία εμπειρία», λέει, αλλά δεν αρνείται πως κάποιες φορές προσφέρει στο πρόσωπό της λίγα ml βοτουλινική τοξίνη.

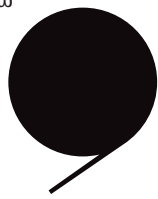
»**Νομίζω ότι το να ακούς μουσική** είναι εξίσου ικανοποιητικό με το να την ερμηνεύεις. Χαίρομαι που έχουμε την ευκαιρία να παίξουμε σε λίγες μέρες. Ξέρω ότι θα μου δώσει μια αίσθηση ασφάλειας μετά τον προηγούμενο χειμώνα, και μετά όλα όσα πέρασε ο κόσμος, την πανδημική απειλή για την ανθρωπότητα.

»**Έχω τραγουδήσει σε πολλές παραστάσεις** κατά τη διάρκεια της καριέρας μου. Υπερέχει η αδρεναλίνη που δίνει ώθηση, συνδυασμός ενθουσιασμού και αποφασιστικότητας, γι' αυτό περιμένω με αγωνία τη χειμερινή σεζόν. Ετοιμάζομαι να τραγουδήσω στο upstage του Γυάλινου Μουσικού Θεάτρου από τις 5 Νοεμβρίου για κάποιες παραστάσεις.

»**Στο Γυάλινο Μουσικό Θέατρο**, που είναι ένας πολύ ωραίος χώρος, πολυεπίπεδος, σχεδιάζουμε μια όμορφη μουσική βραδιά όπου θα τραγουδάω εγώ με ένα ρεπερτόριο δικό μου. Θα ξαναγίνουμε μία παρέα, οι φίλοι μου που με ακολουθούν το περιμένουν πώς και πώς. Οι θαμώνες μας θα φεύγουν και θα παίρνουν όλη αυτή τη χαρά της μουσικής, την ανάταση ψυχής. Θα υπάρχουν, ανάλογα με τη βραδιά, διάφορες εκπλήξεις.

»**Με χαροποιεί να βλέπω χαμογελαστά πρόσωπα γύρω μου**. Όσο μεγαλώνεις, τόσο περισσότερο καταλαβαίνεις ότι ό,τι σου έχει σημασία είναι η ανταπόδοση της αγάπης. Αυτό είναι κοινό χαρακτηριστικό και στα δυο μου επαγγέλματα. Η μουσική βοηθά την ψυχολογία μας, έχει δυνατότητες, δεν μπορεί να προγραμματιστεί εκ των προτέρων πώς θα αλληλοεπιδράσει με τον ακροατή, μετέπειτα μόνο γίνεται σαφές τι ακριβώς έκανες. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, παραμένει μυστήριο για τους μουσικούς το τι θα ακολουθήσει.

»**Η δική μου ιστορία έδειξε** τα τραγούδια μου να λειτουργούν και να αναγνωρίζονται. Όσο τα νέα παιδιά θα ψάχνουν παλιούς δίσκους, θα υπάρχει ελπίδα. Καταλαβαίνω ότι θα έχω κι εγώ μια συμμετοχή στην ιστορία, αλλά ζω έντονα στο παρόν».

Ο τραγουδοποιός και πολυοργανίστας που ταιριάζει εντυπωσιακά το *hip hop* με τη *soul* μουσική και το *garage rock*, λύνει απορίες για το νέο, πολυαναμενόμενο άλμπουμ του «*If Words Were Flowers*» και για τη ζωή του

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ
Φωτό: MATT CORREIA

CURTIS

Είμαστε όλοι διαφορετικοί, κι αυτό αξίζει να το

HARDHITTING

γιορτάζουμε

ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΜΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕ Η ΦΗΜΗ. ΑΝ ΚΑΙ ΕΡΧΕΤΑΙ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΠΑΝΤΟΤΕ ΝΑ ΓΙΝΟΜΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΕ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΩΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ.

Η ΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΤΑ ΤΕ-
λευταία δύο ταραχώδη
χρόνια για την Αμερική
και τον κόσμο, το νέο του
άλμπουμ «*If Words Were
Flowers*» είναι ένα μπου-
κέτο ήχων: vintage soul,
R&B, hip hop, garage rock
και ψυχεδέλεια. Μουσική

με ψυχή. Ο τραγουδοποιός και πολυοργα-
νίστας **Curtis Harding** κατάφερε μέσα σε
λίγα χρόνια με τα τραγούδια του να φτάσει
σε εκατομμύρια χείλη και αυτιά, δείχνοντας
πως μπορείς να είσαι ηλεκτρικός και πλε-
κτρονικός, να πατάς στην παράδοση για να
φτιάξεις το δικό σου μέλλον, να είσαι ο εαυ-
τός σου με επιτυχία χωρίς να ακολουθείς τις
μόδες. Λίγες μέρες πριν από την παγκόσμια
κυκλοφορία του νέου του άλμπουμ, την Πα-
ρασκευή 5 Νοεμβρίου, απάντησε στις ερω-
τήσεις μας, σε μία αποκλειστική συνέντευ-
ξη για την Ελλάδα.

— **Τι σας ενέπνευσε περισσότερο κατά τη δι-
άρκεια της δημιουργίας του «If Words Were
Flowers»;** Η οικογένεια και οι φίλοι. Το lockdown
άνοιξε τα μάτια σε όλους μας.

— **Πόσο έχει επηρεάσει το gospel υπόβαθρό
σας τη μουσική που κάνετε τώρα;** Το gospel
ήταν το πώς άρχιζα να παίζω και να τραγουδάω.
Οπότε πολύ.

— **Υπάρχει κάτι συγκεκριμένο που σας έχει
δώσει η Ατλάντα ως κοινότητα και ως σκηνή;**
Αυτή την κοινότητα. Τα πάντα, από hip hop μέχρι
punk.

— **Έχετε περιγράψει το μουσικό σας στιλ ως
«slop n' soul». Τι ακριβώς σημαίνει αυτό;**
Funky, μαζί με ένα μείγμα από στοιχεία. Εκείνη τη
στιγμή, το μυαλό μου πήγαινε προς το «cosmic
slop» της Parliament Funkadelic.

— **Τι ήταν αυτό που σας συγκίνησε στη soul;**
Η μουσική γενικά με συγκινεί. Η soul βγαίνει μέ-
σα από εμπειρία. Ζώντας και αγαπώντας.

— **Νιώθω ότι τα προηγούμενα άλμπουμ σας
είχαν ηχητικές επιρροές από τον Lamont
Dozier. Σκέφτομαι σωστά;** Φυσικά. Είναι ένας
από τους σπουδαίους. Η Motown με έχει επηρε-
άσει πολύ στα σίγουρα.

— **Έχει αλλάξει αυτό στο νέο σας άλμπουμ;**
Δεν προσπαθώ να επαναλάβω τον εαυτό μου,
οπότε υπάρχουν κάποιες αλλαγές, αλλά η βάση
αυτού που κάνω παραμένει. Νομίζω ότι θα μπο-
ρέσετε να το ακούσετε.

— **Ποιες είναι οι βασικές διαφορές μεταξύ
του νέου άλμπουμ και του προηγούμενου;**
Χρησιμοποιώ το hip hop υπόβαθρό μου λιγάκι.
Μπορείτε να το ακούσετε σε τραγούδια όπως το
«Hopeful».

— **Ποιο τραγούδι σας δυσκόλεψε περισσότε-
ρο στις ηχογραφήσεις;** Το «Hopeful» ήταν μια
πρόκληση γιατί η αρχική μου προσέγγιση ήταν
απλά να τραγουδήσω νέτα σκέτα, αλλά υπήρχαν
περισσότερα που ήθελα να πω, οπότε το λυρικό
rap ήταν το στιλ που επέλεξα να χρησιμοποιή-
σω. Ο Cee-Lo (Green) υπήρξε μεγάλη επιρροή γι'
αυτό το στιλ.

— **Τι κάνετε για να φορτίσετε τις δημιουρ-
γικές σας μπαταρίες;** Πολύ φυσιολογικά πράγμα-
τα. Βλέπω ταινίες, διαβάζω βιβλία. Ακόμα και το
να πάρω έναν καφέ και να πάω στην παραλία. Οι
βόλτες είναι πάντοτε ωραίες, επίσης.

— **Αγχώνεστε πριν βγείτε στη σκηνή;** Στο ξε-

κίνημα. Το έχω κάνει πλέον τόσες φορές, που
μοιάζει δεύτερη φύση το να είμαι μπροστά σε
ανθρώπους.

— **Ακολουθείτε κάποιο συγκεκριμένο τελε-
τουργικό, πριν βγείτε στη σκηνή;** Κάνω ασκή-
σεις αναπνοής τελευταία. Βοηθάει.

— **Ποια είναι η πιο περίεργη συναυλία που
έχετε κάνει;** Παίξαμε σε μία περιοχή σε ένα
Walmart. Δεν είχα καταλάβει ότι θα παίζαμε εκεί.
Οι άνθρωποι εκεί ήταν πολύ μέσα σε αυτό, οπότε
πήγε μια χαρά.

— **Ποιος είναι ο πρώτος δίσκος που αγοράσα-
τε;** Αγόραζα κασέτες. Αυτό το φορμάτ υπήρχε
όταν ξεκίνησα να αγοράζω μουσική. Νομίζω ότι
η πρώτη μου ήταν μια πολύ μικρή ή κάτι τέτοιο.

— **Από τα εφηβικά σας χρόνια, όταν αγορά-
ζατε δίσκους από το δισκοπωλείο, βλέπετε αλλα-
γές στη μουσική βιομηχανία;** Ναι, το streaming
έχει αλλάξει λίγο τη βιομηχανία. Προς το καλύτε-
ρο και προς το χειρότερο.

— **Αν μπορούσατε να αλλάξετε το οτιδήποτε
στη μουσική βιομηχανία, τι θα ήταν αυτό;** Ο-
ρισμένα περιβάλλοντα μπορεί να είναι τοξικά και
να ρουφούν ενέργεια. Προσπαθώ να περιβάλλω
τον εαυτό μου με καλούς ανθρώπους που ανα-
ζητούν θετικές δονήσεις.

— **Τι θα θέλατε να γνωρίζατε νωρίτερα στην
καριέρα σας;** Αν ταξιδεύατε πίσω στον χρόνο
για να συμβουλευέστε τον εικοσάχρονο εαυ-
τό σας, τι θα του λέγατε; Να μην ανησυχεί για το
τι σκέφτονται οι άλλοι για εκείνον. Είμαστε όλοι
διαφορετικοί, κι αυτό αξίζει να το γιορτάζουμε.

— **Ποιος ήταν η εξακολουθεί να είναι ο μέντο-
ράς σας και γιατί;** Είχα μερικούς και εξακολουθώ
να συζητώ μαζί τους όσο συχνότερα μπορώ.
Αλλά το νούμερο 1 παραμένει ο πατέρας μου.

— **Πώς ορίζετε την επιτυχία;** Η επιτυχία είναι
από εκείνα τα πράγματα που είναι προσωπικά.
Έχω πετύχει να υλοποιήσω projects, και τώρα
έχω τη δυνατότητα να έχω τον χώρο που θέλω
για να κάνω περισσότερα.

— **Φιλοδοξία ή ταλέντο: ποιο μετράει πιο
πολύ για την επιτυχία;** Και τα δύο είναι σημαντικά.
Η φιλοδοξία θα σε πάει μακριά, αλλά το ταλέντο
θα σε διατηρήσει.

— **Θέλατε να γίνετε διάσημος; Όσο γινόσα-
σαν όλο και πιο αναγνωρίσιμος, φοβηθήκα-
τε ότι θα χάσετε την επαφή με τον εαυτό σας;**
Ποτέ δεν με απασχόλησε η φήμη. Αν και έρχεται
μαζί με την επικράτηση. Οι στόχοι μου ήταν πά-
ντοτε να γίνωμαι καλύτερος και να με σέβονται
ως καλλιτέχνη.

— **Αν μπορούσατε να συνεργαστείτε με έναν
εν ζωή σκηνοθέτη για να δημιουργήσει ένα
μουσικό βίντεο για εσάς, ποιος θα ήταν και
γιατί;** Ο Γουές Άντερσον είναι αρκετά ντόπα.

— **Ποιος είναι ο πιο υποτιμημένος μουσικός ή
συγκρότημα όλων των εποχών;** Δεν καταλα-
βαίνω γιατί οι Thin Lizzy δεν είναι στο Rock & Roll
Hall of Fame. Μήπως γνωρίζετε εσείς;

— **Ποιο είναι το πιο σημαντικό μάθημα που
σας έμαθε η ζωή – εντός ή εκτός μουσικής –
και γιατί είναι σημαντικό;** Να μείνεις ταπεινός
και να είσαι ο εαυτός σου.

— **Τι έχει αλλάξει για εσάς από το πρώτο άλ-
μπουμ σας «Soul Power» το 2014;** Ακόμη δύο
άλμπουμ. Είμαι ευγνώμων που έχω την ικανότη-
τα να είμαι δημιουργικός. **A**

Το κτίριο της Τραινοσέ

ΣΤΗΝ ΟΜΟΝΟΙΑ
ΜΕ ΤΗΝ

Αθηνά Σοκόλη

Πλατεία Μεταξουργείου

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΣΗΜΕΡΙ, Ο ΟΥΡΑΝΟΣ από τη μία πλευρά είναι καθαρός και πλιδούλυστος, από την άλλη έχει καλυφθεί από ένα γκριζό πλέγμα από σύννεφα. Με την εκδότρια **Αθηνά Σοκόλη** έχουμε ορίσει το ραντεβού μας στην πλατεία Ομόνοιας, δίπλα στο σιντριβάνι. Λίγο πολύ όπως κόνιζαν παλαιότερα τις συναντήσεις τους τόσο οι Αθηναίοι όσο και οι επισκέπτες, όταν η Ομόνοια ήταν το κεντρικότερο σημείο της πόλης.

Τι είναι, όμως, τώρα; Τη συζήτησή μας δεν θα μονοπωλήσει αποκλειστικά η Ομόνοια, μολοντί περπατάμε στους γύρω δρόμους και τα στενά λαμβάνοντας ερεθίσματα από εικόνες και ήχους. Η κουβέντα ανοίγει, αφορά στην πόλη. Συζητάμε πόσο επηρεάζει η αισθητική υποβάθμιση μιας αστικής περιοχής την ψυχολογία μας, τη λειτουργικότητά μας, αλλά και πώς συντελεί στην παραβατικότητα. Μπαίνουμε στην **Πειραιώς**, καταφορίζουμε και, αφού περάσουμε το φανάρι, στρίβουμε δεξιά στη **Ζήνωνος**. Καθώς περπατάμε, αλλάζεις η σύνθεση του κόσμου γύρω μας κι εμείς μοιάζουμε κάπως παράταιροι – σαν μια ανορθογραφία στην εικόνα. Μερικά μέτρα πιο κάτω, στ' αριστερά του δρόμου, ένα μπουλούκι άνθρωποι έχουν φτιάξει κάτι σαν επιτόπιο παζάρι. Μια σειρά παιδικά καρτσάκια λειτουργούν ως αυτοσχέδιο πάγκο για την πρματέια – κάτι παλιές κουβέρτες. Φυναίκες συγκεντρώνονται τριγύρω, είτε πουλούν είτε αγοράζουν, όλες μετανάστριες. Από απόσταση έμοιαζε σαν να έχουν βγάλει βόλτα τα μωρά τους.

Η Αθηνά Σοκόλη γυρίζει πίσω τον χρόνο για να πιάσει το νήμα που μας φέρνει στο παρόν. Αναφέρεται στην πορεία της περιοχής, στις τεχνολογίες των κτιρίων και πώς η μέθοδος της αντιπαροχής άλλαξε καταλυτικά την εικόνα της πόλης. Την ακούω, ενώ ταυτόχρονα παρατηρώ τα βλέμματα προς εμάς – κάποια αδιάφορα, άλλα λίγο καχύποπτα, άλλα παραξενεμένα, σαν να αντικρίζουν δύο φιγούρες από ένα διαφορετικό σύμπαν.

Μπροστά μας ένα εστιατόριο με αραβικά γράμματα στη μαρκίζα, στη γωνία δύο άνδρες μιλούν ρίχνοντας ανήσυχες ματιές γύρω τους. Στη διασταύρωση στρίβουμε δεξιά και μπαίνουμε στην οδό **Ακομινάτου** – περνάμε έξω από έναν οίκο ανοχής με αναμμένο το κόκκινο φως.

Η κ. Σοκόλη, υπεύθυνη των ομώνυμων εκδόσεων, ως φιγούρα δεν κολλάει στην περιοχή, ωστόσο είναι μια «βετεράνος του κέντρου», καθώς ο εκδοτικός οίκος στεγαζόταν επί δεκαετίες στην πλατεία Εξαρχείων και η ίδια έχει πολλές επαγγελματικές επαφές στο κέντρο της πόλης, το οποίο γνωρίζει καλά.

Η πηγή του φόβου

Τη ρωτάω αν φοβάται κι απαντάει πως όχι, καθώς είμαστε παρέα και είναι μέρα. Μόνη της, νύχτα, θα δίσταζε να έρθει στην περιοχή και μου το εξηγεί: «*Στην καθημερινότητα, όταν νυχτώνει, δεν υπάρχουν γυναίκες. Τα πράγματα είναι καλύτερα βέβαια σήμερα, πριν από κάποια χρόνια ήταν πιο επίφοβα... Οι άνθρωποι αυτοί δεν είναι εξοικειωμένοι με τη δική μου εικόνα, με τον τρόπο που ντύνομαι και περπατάω. Με κοιτάνε γιατί είμαι κάτι διαφορετικό, κι αυτό μου δημιουργεί αμηχανία και φόβο. Αν και είναι κάτι φυσιολογικό, στο πλαίσιο της επιπολιτισμικής πίεσης που υφίστάμεθα και οι δύο πλευρές: και εμείς και αυτοί. Οι πρόσφυγες/μετανάστες πιο έντονα, γιατί δεν έχουν καμία σταθερά, εμείς έχουμε τις σταθερές μας εδώ. Και πάλι όμως, μέσα από αυτή τη σιωπηρή διάδραση, περνώντας από έναν δρόμο νιώθεις ένα σφίξιμο*». Δεν είναι άνθρωπος με αποστροφή προς τους πρόσφυγες/μετανάστες, αντιθέτως: «*Θεωρώ ότι πολύ καταλυτικός ήταν και ο ρόλος των ΜΜΕ, που συχνά έδιναν μια άσχημη εικόνα των μεταναστών. Για ένα διάστημα, ο μέσος Αθηναίος πίστευε ότι οποιοσδήποτε διαπράττει ένα έγκλημα είναι ξένος*».

Η ίδια είναι μητέρα δύο παιδιών, φιλόλογος και για χρόνια βουλευμένη στα γράμματα – στην Παιδεία. «*Χρειάζεται να αλλάξει η σχολική εκπαίδευση των παιδιών, να γνωρίζουν τι είναι ο μετανάστης κι αν κινδυνεύεις με κάποιο τρόπο από αυτόν*». Μου λέει ότι το κράτος έχει ευθύνη να φέρει πιο κοντά τους μεν με τους δε. «*Το πρόβλημα δεν είναι οι μετανάστες ως μετανάστες, αλλά πώς σμιγούμε, και το σμίξιμο αυτό είναι πολυτομεακό*».

Στην **Αγίου Κωνσταντίνου** η κυκλοφορία των οχημάτων είναι ήπια. Πίσω μας βρίσκεται η **πλατεία του Μεταξουργείου**, ενώ στο αριστερό μας χέρι, καθώς ανηφορίζουμε, ξεπροβάλλει – ανάμεσα σε ετερόκλητου χαρακτήρα κτίρια – σαν ναυαγισμένο υπερωκεάνιο η **Τραϊνοσόε**. Μια εικόνα δυστοπική, που σπάει λίγα μέτρα πιο πάνω όταν – πάλι στο αριστερό μας χέρι – εμφανίζεται το υπέρροχο κτίριο του

Εθνικού Θεάτρου.

Μπροστά μας είναι το παρκάκι του **Ιερού Ναού του Αγίου Κωνσταντίνου**. Σκόρπιοι μετανάστες χαλαρώνουν στα παγκάκια. Μια κλούβα της ΕΛ.ΑΣ. σταθμευμένη στον χώρο, οι άνδρες της Αστυνομίας στέκονται καθαροί.

Η περιοχή της Ομόνοιας και ειδικότερα η πλατεία, λίγο πιο πάνω, αποτελούσε σημείο αναφοράς για τους Αθηναίους. «*Θυμάμαι να κατεβαίνω με τους γονείς μου κάθε Σάββατο βράδυ για να αγοράσουμε τις κυριακάτικες εφημερίδες, θυμάμαι τους εκλογικούς πανηγυρισμούς, το ευρωμπάσκετ, αλλά και τους ποδοσφαιρικούς πανηγυρισμούς, κατά τους οποίους οι φίλαθλοι έμπαιναν μέσα στο σιντριβάνι. Παλιά ήταν πιο πολύ μέσα στη ζωή του μέσου Αθηναίου – τα τελευταία χρόνια αποκόπηκε ο Έλληνας από την Ομόνοια*».

Πρόταση για πολιτιστικά σποτ

Η Αθηνά Σοκόλη επισημαίνει ότι οι πολιτιστικές δράσεις είναι μια ιδανική λύση σμίξης γηγενών και μεταναστών. «*Ο πολιτισμός είναι ένας άριστος τρόπος να έρθουν οι άνθρωποι κοντά. Να υπάρχουν πολλές πολιτιστικές διαδράσεις, ώστε οι άνθρωποι αυτοί να ενσωματωθούν σιγά-σιγά στον ελληνικό τρόπο ζωής, χωρίς να χρειάζεται να αφομοιωθούν. Είναι όμορφη η ποικιλομορφία, και συχνά προκύπτουν πολύ ενδιαφέροντα πράγματα μέσα από αυτήν, τουλάχιστον σε επίπεδο πολιτισμού*». Και συνεχίζει: «*Το πρόβλημά μας δεν είναι οι μετανάστες, αλλά ο τρόπος που θα χειριστούμε την επανασυνωμοποίησή τους, την επανακαλύψη του εαυτού τους μέσα σε ένα νέο περιβάλλον*». Οι άνθρωποι αυτοί κουβαλάνε βιώματα, εικόνες, γεύσεις, τον δικό τους πολιτισμό. «*Πρέπει να τους βοηθήσουμε να έρθουν σε επαφή με το νέο περιβάλλον, προκειμένου να αποφυγούμε την γκετοποίησή τους. Μια ωραία δράση είναι και αυτή του Μουσείου Ακρόπολης που απευθύνεται στους πρόσφυγες και τους μετανάστες, με τίτλο "Ένα μουσείο ανοικτό σε όλους"*».

«*Η πόλη είναι πιο καθαρή σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια*». Θεωρεί πολυτέλεια να ασχολείσαι με μία οδό, την **Πανεπιστημίου**, που είναι βέβαια από τους πιο όμορφους δρόμους της Αθήνας. «*Τώρα θα φύγουν οι φοιητικές και θα φυτευτούν πλατάνια. Ποιος ο λόγος; Ρίξε αυτά τα λεφτά και αναμόρφωσε ουσιαστικά το αστικό τοπίο κόνοντάς το πιο λειτουργικό στην καθημερινότητά του. Μερίμνησε για τα νεοκλασικά κτίρια, προκειμένου να αναδείξεις την ιστορική συνέχεια της πόλης και τη μοναδικότητά της*».

Το πρόβλημα το ναρκωτικών

Έχοντας φτάσει πίσω στην πλατεία Ομόνοιας, ο κόσμος πυκνώνει. Η κ. Σοκόλη φοράει εκ νέου τη μάσκα της και συνεχίζουμε προς την οδό **Μαρίκας Κοτοπούλη**, όπου καθόμαστε για καφέ στο ζαχαροπλαστείο **Στάνη**, ένα από τα πιο παραδοσιακά σημεία της περιοχής. Ένας ρακένδυτος, σκελεθρωμένος τοξικομανής πέφτει πάνω στην καρέκλα μου. Μαζ ζητάει συγγνώμη αφού μετά βίας στερεώνει τα πόδια του από το παραπάτημα. Κατόπιν μας ζητάει λεφτά. Η συζήτησή μας συνεχίζεται, έχοντας λάβει ένα ακόμα ερέθισμα. «*Δεν με ενδιαφέρει τι θα γίνει μετά από 20 χρόνια, με ενδιαφέρει ότι έχω ζήσει 25 βεβαρημένα χρόνια στο κέντρο και θέλω να δω πράγματα να αλλάζουν*».

Το πρόβλημα με τους τοξικοεξαρτημένους ανθρώπους είναι πλέον αντικείμενο της συζήτησής μας. Αναφέρεται στα θέατρα στην περιοχή της πλατείας Βικτωρίας, που ναυάγησαν οικονομικά λόγω της απροθυμίας των πολιτών να προσέλθουν στην περιοχή. Δεν μπορείς να βλέπεις ανθρώπους να κείτονται ημιθανείς στους δρόμους κι αμέσως μετά να παρακολουθείς μια κωμωδία στο θέατρο και να γελάς. «*Λόγω της δεκαετούς οικονομικής κρίσης, και της διετούς υγειονομικής, είμαστε όλοι πολύ τεταμένοι, άρα εικόνες όπως αυτές προσπαθούμε να τις αποφεύγουμε για την ψυχική μας υγεία. Προσπαθούμε να βλέπουμε πράγματα πιο όμορφα*».

Στην ευρύτερη περιοχή γύρω από την Ομόνοια το πρόβλημα των ναρκωτικών έχει χρονίσει. Το γνωρίζουν οι πάντες και συνήθως άπαντες σηκώνουν τα χέρια ψηλά: «*Όταν είχαν δει να τρυπιούνται απέναντι από το Εθνικό Θέατρο, είχα ρωτήσει την αστυνομία "παιδιά, τι κάνετε εσείς;" και μου απάντησαν "κυρία μου, έχετε δίκιο, αλλά πού να τους πάμε;"*». Δεν μπορεί να γίνει απεξάρτηση μέσα στην Αθήνα, θα 'πρεπε να υπάρχουν εγκαταστάσεις έξω από την πόλη, στην εξοχή. *Μόνο έτσι μπορούν να σωθούν οι άνθρωποι*».

Πρέπει να γίνει η επιστροφή;

Όταν τη ρωτάω αν βλέπει να υπάρχει επιστροφή της μεσαιας τάξης στο κέντρο της πόλης και δη περί της Ομόνοιας, αναρωτιέται ηχηρά: «*Μα, πρέπει να γίνει η επιστροφή;*». Εκτιμά ότι για πολλά χρόνια δεν πρόκειται να συμβεί αυτό καθώς το κέντρο «*είναι υδροκεφαλισμένο*» και μια σειρά θεμάτων θα έπρεπε να είχαν προβλεφθεί πολύ νωρίτερα, ήδη

Αυπιάμαι τους ανθρώπους που ζουν εδώ

από τον καιρό της έντονης αστυφιλίας. Επικαλείται διάφορες πολεοδομικές μελέτες, ανάμεσά τους και μία του Δοξιάδη που έκανε λόγο για αυτήν ακριβώς την ανάγκη προβλέψεων για τα εν δυνάμει μεγάλα αστικά κέντρα. «*Δυστυχώς, δεν εισακούστηκε ποτέ*».

«*Η ζωή μου είναι αντι-λειτουργική, νοικιάζω για τον εκδοτικό ένα οροφδιαμέρισμα στη Διδότου, πληρώνω δημοτικά τέλη και δεν δικαιούμαι θέση πάρκινγκ. Κάθε μέρα είμαι υποχρεωμένη να κάνω μία ώρα προκειμένου να παρκάρω, παρκάρω πολλές φορές στην Αλεξάνδρας και πάω στο Κολωνάκι με τα πόδια. Θέσεις μπνιαίας στάθμευσης στα γύρω ιδιωτικά πάρκινγκ δεν υπάρχουν. Δεν ξέρω αν χρειάζεται να κατέβει ο κόσμος...*»

Συνεχίζει με ένα ισχυρό επιχείρημα για τις δυσκολίες στην καθημερινότητα της ζωής στο κέντρο της πόλης, που αφορούν όσους έχουν οικογένεια. Τι κάνει με τα παιδιά; «*Οι πόλεις είναι για τους ανθρώπους, και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν μικρά παιδιά. Δείξτε μου στην ευρύτερη ακτίνα μια παιδική χαρά. Δεν υπάρχουν παιδικές χαρές εδώ κοντά. Μόνο αν πας στο Πεδίο του Άρεως, στο Ζάππειο ή στη Δεξαμενή. Η Αθήνα είναι αντι-φιλική πόλη για τα παιδιά. Λυπάμαι τους ανθρώπους που ζουν εδώ αλλά και στο βαθύ κέντρο, πού θα βγει το παιδί τους να παίξει; Επίσης είναι ωραία εικόνα για ένα μικρό παιδί να βλέπει έναν τοξικοεξαρτημένο, ή μια μάνα δεν αισθάνεται φόβο όταν περνάει με το παιδί της από αυτές τις περιοχές; Δεν είναι μόνο πώς το βλέπω εγώ – εγώ είμαι από τους τυχερούς, μένω σε προάστιο, έχω διέξοδο, αλλάζει η διάθεσή μου. Αλλά οι οικογένειες που μένουν εδώ;». Συνεχίζει απαρτημώντας μου μια σειρά από περιστατικά που αποπειράθηκαν να της κλείψουν την τσάντα είτε περπατώντας είτε μέσα από το αυτοκίνητο.*

Η έλλειψη οράματος και οι πελατειακές σχέσεις

«*Αρκεί ένα σιντριβάνι για να αναμορφώσει μια περιοχή; Και τα δείγματα όψιμου νεοκλασικισμού στην Αθήνα και τόσα άλλα νεοκλασικά και εκλεκτικιστικά κτίρια που ρημάζουν στο ιστορικό κέντρο τι ρόλο θα μπορούσαν να διαδραματίσουν στην οικιστική και εν γένει αναγέννηση της περιοχής;*» διερωτάται η Αθηνά Σοκόλη, γυρνώντας τον χρόνο πίσω. Στην επιλογή της αντιπαροχής...

«*Το βασικό πρόβλημα της Αθήνας προέκυψε από τις καινούριες οικιστικές ανάγκες τη δεκαετία του '50, οπότε η πόλη άρχισε να χάνει την κλασική της μορφή. Η τακτική της αντιπαροχής ήταν σωστή εν πολλοίς, δημιούργησε έναν "εκδημοκρατισμό" της κατοικίας, καθώς στην ίδια πολυκατοικία μπορούσαν να κατοικούν από πιο φτωχές οικογένειες στους κάτω ορόφους, μέχρι πιο πλούσιες στα ρετιρέ. Δεν φταίει η αντιπαροχή, αλλά ο τρόπος που εφαρμόστηκε, υπαγόμενη σε μια πελατειακή σχέση παντός είδους εργολάβων και κράτους. Η πόλη χτίστηκε από ανθρώπους χωρίς γνώσεις, χωρίς πρόβλεψη σε βάθος χρόνου, συχνά σε αυθαίρετες περιοχές και με υψηλούς συντελεστές δόμησης. Μου λείπει το όραμα για τη χώρα...*»

Η εμπειρία από τα Εξάρχεια

Δεν μιλάει αφ' υψηλού, έχει ζήσει στην καρδιά της πόλης, καθώς γεννήθηκε και μεγάλωσε στο κέντρο και επί 25 χρόνια ο εκδοτικός οίκος στεγαζόταν στην πλατεία Εξαρχείων. «*Η πολυκατοικία ήταν στη Σπυριδώνος Τρικούπη, πάνω στην πλατεία, έχω ζήσει όλα τα επεισόδια. Έβλεπα καθημερινά εκεί τοξικοεξαρτημένους, παιδάκια να παίζουν με τις σύριγγες. Στις επίμαχες επετείους θα μπορούσα να είχα πέσει θύμα ξυλοδαρμού ή αδέσποτης. Θυμάμαι να κατεβαίνω την επόμενη μέρα στο γραφείο, σε ένα βομβαρδισμένο και αποπνικτικό από τα δακρυγόνα και τις μολότοφ τοπίο. Να βρισκόταν την εξωτερική σιδερένια πόρτα της πολυκατοικίας παραβιασμένη, και αποφορά από ανθρώπους που είχαν αφοδεύσει στην είσοδο των διαμερισμάτων*».

» Βίωσα έντονα και για χρόνια το downtown – ένωθα καθημερινά μια δυσθυμία κατεβαίνοντας στη δουλειά. Τώρα στη Διδότου είναι πιο ήρεμα τα πράγματα. Στα Εξάρχεια είχαν σταματήσει να έρχονται άνθρωποι στο γραφείο, φοβόντουσαν. Στην είσοδο ήταν μονίμως ξαπλωμένοι τοξικοεξαρτημένοι – τους λυπόμουν και τους πήγαινα καμιά φορά φαγητό. Στην περιοχή είχα δει πολλά πράγματα», λέει και αντιλαμβάνεται ότι κάποιοι που έχει ζήσει όλα αυτά, γνωρίζουν τον παλμό της πόλης από την καλή κι από την ανάποδη.

Και βουνό, και θάλασσα

Εν κατακλείδι, δεν θεωρεί την Αθήνα άσχημη πόλη, αντιθέτως: «*Έχεις πρόσβαση σε βουνό και θάλασσα, που λίγες πόλεις το έχουν. Μέσα σε λίγη ώρα μπορείς να βρεθείς στη θάλασσα, να ανέβεις πάνω σε δάση που είναι οάσεις*», λέει και είναι εμφανής η αγάπη της για την πόλη, το ειλικρινές νοιάξιμο.

Από την κουβέντα είναι σαφές ότι ένας άνθρωπος που γνωρίζει κάνει και προτάσεις, δεν μένει σε μια άγονη γκρινία. Και η Αθηνά Σοκόλη έριξε πολλές προτάσεις στη συζήτηση. **▲**

Αναγνωστικό Ημερολόγιο **ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ**

30

ΝΕΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΕΖΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Τριάντα μυθιστορήματα για όλα τα γούστα. Επιλογές ανάγνωσης από τα βιβλία ξένης πεζογραφίας που μόλις κυκλοφόρησαν ή που –τα περισσότερα– πρόκειται να κυκλοφορήσουν μέσα στον μήνα. Θα τα βρείτε σε όλα τα βιβλιοπωλεία: στα κεντρικά, στις γειτονιάς σας, σε αλυσίδες, σε μικρά και ανεξάρτητα.

Όλα τα βιβλιοπωλεία είναι καλά, όλα τους είναι τόποι ωραίων συναντήσεων – συχνά (πολύ συχνότερα από όσο νομίζουμε), συναντήσεων που μπορούν να αλλάξουν τη ζωή ενός ανθρώπου. Προμηθευτείτε έγκαιρα τα βιβλία της σεζόν από όπου θέλετε. Κάντε τις καλύτερες δυνατές επιλογές, με βάση τις προσωπικές σας προτιμήσεις. Οι νέες εκδόσεις είναι πολλές, και στην πλειονότητά τους μία και μία. Κερδίστε τον χαμένο χρόνο με ένα βιβλίο. Και πολλαπλασιάστε τον, με ακόμη ένα. Και μετά και με άλλο. Δεν υπάρχει πιο συμφέρουσα επένδυση από αυτήν.

1 Νοεμβρίου

Silvia Moreno-Garcia, «Mexican Gothic»
(μετάφραση Έφη Τσιρώνη, Εκδόσεις Κλειδάριθμος)

Κουβαλώντας έναν μεγάλο αριθμό πολύ σημαντικών βραβείων στις πλάτες του και ενώ μεταφράζεται σε 23 γλώσσες, το μπεστ-σέλερ της Silvia Moreno-Garcia είναι μια προκλητική, πλεκτρισμένη ιστορία τρόμου με στοιχειωτική, gothic αφήγηση, τοποθετημένη σε μια σκοτεινή έπαυλη στο Μεξικό της δεκαετίας του '50. Όταν η Νοεμί Ταμποάδα παίρνει ένα απελπισμένο γράμμα από τη νιόπαντρη ξαδέλφη της, η οποία την εκλιπαρεί να τη σώσει από έναν μυστηριώδη κίνδυνο, είναι ολοφάνερο ότι κάτι δεν πηγαίνει καθόλου καλά. Οι σικ τουαλέτες της Νοεμί και το άψογο κραγιόν της ταιριάζουν περισσότερο σε κοκτέιλ πάρτι παρά σε ερασιτέχνη ντετέκτιβ, ωστόσο φεύγει αμέσως για το απομακρυσμένο αρχοντικό στην ύπαιθρο του Μεξικού. Έξυπνη και ανυποχώρητη, η Νοεμί διαθέτει ακλόνητη βούληση και δεν φοβάται τίποτα. Ούτε τον νέο, απειλητικό και ταυτόχρονα σαγηνευτικό, σύζυγο της ξαδέλφης της, τον Βέρτζιλ Ντόιλ, ούτε τον πατέρα του, Χάουαρντ, τον υπέργηρο πατριάρχη που φαίνεται συνεπαρμένος από τη Νοεμί, ούτε καν το ίδιο το σπίτι, που αρχίζει να εισβάλλει στα όνειρά της με οράματα βουτηγμένα στο αίμα και την καταστροφή. Μαγνητισμένη από τον τρομακτικό και, παρ' όλα αυτά, σαγηνευτικό κόσμο του παλιού αρχοντικού, η Νοεμί δεν θα αργήσει να συνειδητοποιήσει ότι της είναι αδύνατον ν' αφήσει αυτό το αινιγματικό σπίτι.

2 Νοεμβρίου

Ματ Χέιγκ, «Μεσάνυχτα στη βιβλιοθήκη»
(μετάφραση Άννα Παπασταύρου, Εκδόσεις Ψυχογιός)

Ο Βρετανός Ματ Χέιγκ γράφει μυθιστορήματα για παιδιά και για μεγάλους, όλα τους εξαιρετικά επιτυχημένα. Αυτό εδώ όμως, το «Μεσάνυχτα στη βιβλιοθήκη», έσπασε κάθε ρεκόρ, καθώς έχει πουλήσει ήδη πάνω από 2.000.000 αντίτυπα, διακρίθηκε ως το δημοφιλέστερο μυθιστόρημα του 2020 στην ψηφοφορία των αναγνωστών του Goodreads, μεταφράζεται σε περισσότερες από 40 χώρες, και (φυσικά) πρόκειται να μεταφερθεί στον κινηματογράφο. «Ανάμεσα στη ζωή και στον θάνατο υπάρχει μια βιβλιοθήκη», είπε. «Και μέσα σ' αυτή τη βιβλιοθήκη, τα ράφια συνεχίζονται επί αιώνια. Κάθε βιβλίο σου δίνει μια ευκαιρία να δοκιμάσεις μια άλλη ζωή που θα μπορούσες να έχεις ζήσει. Να δεις πώς μπορεί να ήταν τα πράγματα, αν είχες κάνει διαφορετικές επιλογές... Θα είχες κάνει κάτι διαφορετικό, αν είχες την ευκαιρία να αναιρέσεις αυτά για τα οποία μετάνιωσες;» Η ζωή της Νόρα πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο. Τότε, την τελευταία μέρα της στη Γη, όταν σημαίνουν μεσάνυχτα, μεταφέρεται σε μια βιβλιοθήκη. Εκεί της δίνεται η δυνατότητα να αναιρέσει επιλογές και να απαλλαγεί από τις τύψεις της, δοκιμάζοντας όλες τις διαφορετικές ζωές που θα μπορούσε να είχε ζήσει. Το αγωνιώδες ερώτημα που προκύπτει όμως είναι: Αν έχεις άπειρες εναλλακτικές, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να ζήσεις;

3 Νοεμβρίου

Ken Follett, «Ποτέ» (μετάφραση Βεατρίκη Κάντζολα Σαμπατάκου, Εκδόσεις Bell)

«Κάθε καταστροφή ξεκινά από ένα μικρό πρόβλημα που δεν αντιμετωπίζεται». Έτσι λέει η Πολίν Γκριν, Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, στο νέο μυθιστόρημα διεθνούς έντασης του Ken Follett, που κρατάει τον αναγνώστη σε αγωνία ως την τελευταία σελίδα. Μια όαση που ολοένα συρρικνώνεται στην Έρημο της Σαχάρας, ένα κλεμμένο αμερικανικό νησί, ένα ακατοίκητο ιαπωνικό νησί και το μυστικό οπλοστάσιο θανατηφόρων χημικών όπλων μιας χώρας, είναι όλα στοιχεία που παίζουν τον ρόλο τους σε μια σταθερά και αναπόφευκτα κλιμακούμενη κρίση. Το ξέσπασμα ενός νέου παγκόσμιου πολέμου αγωνίζονται να εμποδίσουν μια νεαρή αξιωματικός της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, ένας μυστικός πράκτορας που δρα ανάμεσα σε τζιχαντιστές, ένα σπάνιας ευφυΐας υψηλόβαθμο στέλεχος της

κινεζικής κυβέρνησης και η ίδια η Πολίν Γκριν, που έχει παράλληλα να αντιμετωπίσει τις συνεχείς επιθέσεις του λαϊκιστή αντιπάλου της στις επόμενες προεδρικές εκλογές. Το «Ποτέ» είναι ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα, γεμάτο ηρωικές μορφές και καθάρματα, ψευδοπροφήτες και επίλεκτους μαχητές, κυνικούς πολιτικούς και καιροσκόπους επαναστάτες. Αποτυπώνει με εκπληκτική ακρίβεια και γνώση βασισμένη σε πληθώρα πραγματικών στοιχείων τις επισφαλείς ισορροπίες της σύγχρονης εποχής και ξετυλίγει την αγωνιώδη πλοκή του ως τη μοιραία κορύφωση, κάνοντας τους αναγνώστες να καρδιοχτυπούν και μεταφέροντάς τους με αδυσώπητο ρεαλισμό στο χείλος ενός αδιανότου ολέθρου.

4 Νοεμβρίου

Carson McCullers, «Η καρδιά κυνηγάει μονάχη»
(μετάφραση Μιχάλης Μακράπουλος, Εκδόσεις Διόπτρα)

Η Carson McCullers γεννήθηκε το 1917 στην Τζόρτζια των ΗΠΑ. Το πρώτο της μυθιστόρημα, «Η Καρδιά κυνηγάει μονάχη», εκδόθηκε το 1940, όταν ήταν μόλις 23 ετών, και την καθιέρωσε αυτομάτως. Το βιβλίο γνώρισε μεγάλη επιτυχία, μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και το 1968 μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο. Το κορυφαίο αυτό μυθιστόρημα της McCullers—που στα μυθιστορήματά της συχνά αποτυπώνει μικρές πόλεις του αμερικανικού Νότου και πραγματεύεται θέματα όπως οι φυλετικές διακρίσεις, η θέση της γυναίκας και η πνευματική απομόνωση—μιλά για την ανισότητα, το τραύμα και τη μοναξιά του σύγχρονου ανθρώπου. Είναι η ιστορία του Σίνγκερ του μουγγού, που ζει τη μοναχική ζωή του σε μια μικρή πόλη του αμερικανικού Νότου, και παράλληλη η ιστορία των ανθρώπων που βρίσκουν παρηγοριά στην καλοσύνη του, και έρχονται να του εκμυστηρευτούν τα προβλήματα και τα όνειρά τους. Όπως η Μικ, το αγοροκόριτσο που θέλει να γίνει πιανίστρια· ο μαύρος γιατρός Κόπλαντ, που παλεύει για την αξιοπρέπεια της φυλής του· ο Μπιφ Μπράνον, ο φιλοσοφημένος εστιάτορας· και ο Μπλάουντ, ο αλκοολικός συνδικαλιστής. Καθένας δίνει τον δικό του αγώνα, αλλά όλοι ονειρεύονται το ίδιο πράγμα: να αποτινάξουν τα δεσμά της μοναξιάς... Ένα σπουδαίο μυθιστόρημα, που καθιέρωσε μεμιάς την McCullers ως μία από τις σημαντικότερες φωνές της αμερικανικής λογοτεχνίας του 20ού αιώνα.

5 Νοεμβρίου

Τζων Μπάνβιλ, «Το χιόνι»

(μετάφραση Τόνια Καβαλένκο, Εκδόσεις Καστανιώτη)

Ο βραβευμένος με Booker Ιρλανδός συγγραφέας επιστρέφει με ένα υποβλητικό μυθιστόρημα μυστηρίου και αφηγείται με το απαράμιλλο ύφος του την ιστορία μιας οικογένειας προτεσταντών, τα μυστικά των οποίων αναδύονται στην επιφάνεια όταν ένας καθολικός ιερέας βρίσκεται δολοφονημένος μέσα στην παλιά αρχοντική τους έπαυλη. Ιρλανδία, 1957. Η Καθολική Εκκλησία κυβερνά τη χώρα με άτεγκτη πυγμή. Ο επιθεωρητής Σεντ Τζον Στράφορντ, διαμαρτυρούμενος στο θρήσκευμα, καλείται σε μια μικρή κωμόπολη της Κομητείας Γουέξφορντ για να διαλευκάνει τον φόνο ενός ιερέα που ανακαλύφθηκε νεκρός στο Μπάλιγκλας Χάουζ, προγονική έδρα της αριστοκρατικής οικογένειας Όσμπορν. Στην προσπάθειά του να επιλύσει την υπόθεση, ο Στράφορντ αντιμετωπίζει διάφορα ανυπέβλητα εμπόδια: από το πυκνό χιόνι που πέφτει ακατάπαυστα, μέχρι τον όρκο σιωπής που μοιάζει να έχει δώσει και να τηρεί η μικρή κοινότητα του Μπάλιγκλας. Δεν αργεί να διαπιστώσει ότι οι Όσμπορν κρύβουν κάτι άλλο πίσω από το πρόσωπο που του παρουσιάζουν. Όταν τα ίχνη του βοηθού του χάνονται ξαφνικά, ο νεαρός αστυνομικός επιθεωρητής πασχίζει να βρει την άκρη του νήματος, προτού το χιόνι και η σιωπή εξαλείψουν τα πάντα. Στο Χιόνι, ο Τζων Μπάνβιλ, ο «μέγας Ιρλανδός στιλίστας» (New Yorker), χτίζει με την αριστοτεχνική του πένα το σασπένς και παραδίδει ένα βιβλίο που είναι αδύνατον να αφήσεις από τα χέρια σου μέχρι να φτάσεις στην τελευταία σελίδα.

6 Νοεμβρίου

Καζούο Ισιγκούρο, «Οι απαρηγόρητοι»

(μετάφραση Αργυρώ Μαντάγλου, Εκδόσεις Ψυχογιός)

Ξεκινώντας από τα «Απομεινάρια μιας μέρας» και αμέσως μετά το υπέροχο «Η Κλάρα και ο ήλιος», αυτό είναι το όγδοο μυθιστόρημα του μεταφρασμένου σε περισσότερες από 50 γλώσσες Καζούο Ισιγκούρο που κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις Εκδόσεις Ψυχογιός – και, όπως ανακαλύπτουμε σε κάθε του βιβλίο, είναι και αυτό εντελώς διαφορετικό από τα προηγούμενα. «Αυτή είναι σαν τη μουσική. Μια παρηγοριά. Μια υπέροχη παρηγοριά. Δε ζητάω άλλο τώρα. Μια παρηγοριά». Ο Ράιντερ, ένας διάσημος πιανίστας, φτάνει σε μια πόλη της Κεντρικής Ευρώπης την οποία δεν μπορεί ν' αναγνωρίσει, για να δώσει μια συναυλία την οποία δεν μπορεί να θυμηθεί ούτε τη συμφώνησε. Καθώς όμως περιπλανιέται σε ένα σκηνικό πότε απόκοσμο και πότε κωμικό – αλλά πάντοτε παράξενα ρευστό, σαν σε όνειρο –, αργά αλλά σταθερά συνειδητοποιεί πως αυτή είναι η σημαντικότερη εμφάνιση της ζωής του. Οι «Απαρηγόρητοι» είναι ταυτόχρονα ένα καθηλωτικό ψυχολογικό μυστήριο, μια δηκτική σάτιρα της λατρείας των τεχνών, αλλά και μια διεισδυτική σπουδή στον χαρακτήρα ενός ανθρώπου του οποίου η δημόσια ζωή ξέφυγε εντελώς από τον έλεγχό του. Κυρίως, ωστόσο, είναι άλλη μια αριστοτεχνικά γραμμένη ιστορία από τον βραβευμένο με Νομπέλ Καζούο Ισιγκούρο, παράξενη, ανησυχαστική, που πάλλεται από τις απηχίες του πνεύματος και της ανθρωπιάς του.

7 Νοεμβρίου

Monica Gutierrez, «Το βιβλιοπωλείο των μικρών θαυμάτων»

(μετάφραση Καλλιόπη Ταβουλάρη, Εκδόσεις Μεταίχμιο)

Όπως ξέρει ο καθένας, ένα βιβλιοπωλείο είναι πάντα το καλύτερο καταφύγιο: ένας τόπος που ζεσταίνει την καρδιά μας, και ένα μέρος όπου όλα τα όνειρα γίνονται αληθινά. Το «Βιβλιοπωλείο των μικρών θαυμάτων» είναι μια ιστορία για όσους έχουν νιώσει ότι η λογοτεχνία τους έσωσε. Ένα μυθιστόρημα που θα τους (σας) συναρπάσει, και ταυτόχρονα το πιο feel good μυθιστόρημα που θα διαβάσετε φέτος. Η νεαρή αρχαιολόγος Άγκνες Μαρτί μετακομίζει από τη Βαρκελώνη στο Λονδίνο ψάχνοντας δουλειά. Λίγο αφότου φτάσει στην πόλη, και ενώ περπατάει στο Τεμπλ, μια ξαφνική νεροποντή την αναγκάζει να αναζητήσει καταφύγιο στο Moonlight Books, ένα πολύ ιδιαίτερο βιβλιοπωλείο. Ο ιδιοκτήτης ψάχνει υπάλληλο, και η Άγκνες, που γοητεύεται από την ιδιαίτερη προσωπικότητά του, αποφασίζει να δεχτεί τη θέση. Ο καιρός περνάει και η Άγκνες αρχίζει να μαθαίνει τον στριφνό χαρακτήρα του αφεντικού της και τις εκκεντρικότητες των τακτικών πελατών: του χαρισματικού αγοριού που θέλει να γίνει αστροναύτης, ή της κυρίας με τα βιολετί μαλλιά... Νιώθει να παρσούρεται από τη μαγεία αυτού του αξιαγάπητου βιβλιοπωλείου. Ωσπου μια μέρα, ένα πολύτιμο βιβλίο εξαφανίζεται. Ο επιθεωρητής Τζον Λόγκουντ αναλαμβάνει να ερευνήσει την υπόθεση, διαταράσσοντας την ηρεμία και τη γαλήνη της Άγκνες.

8 Νοεμβρίου

Πόλλυ Σάμσον, «Θέατρο για ονειροπόλους»

(μετάφραση Νίνα Μπούρη, Εκδόσεις Πατάκη)

1960. Ο κόσμος χορεύει στο χείλος της επανάστασης, και περισσότερο από οπουδήποτε αλλού στο νησί της Υδρας, όπου ζει ένας κύκλος συγγραφέων, ζωγράφων και μουσικών υπό την ηγεμονία της Τσάρμιαν Κλιφτ και του Τζορτζ Τζόνστον, του βασανισμένου βασιλικού ζευγους των μποέμ. Μέσα σε αυτή τη συντροφιά δημιουργείται ένα ερωτικό τρίγωνο: οι κορυφές του είναι ο μαγνητικός, καταστροφικός συγγραφέας Άελ Γένσεν, η εκθαμβωτική σύζυγος του Μαριάννε Ιλέν και ένας νεαρός Καναδός ποιητής ονόματι Λέοναρντ Κοέν. Ανάμεσά τους καταφτάνει η έφηβη Έρικα, κουβαλώντας ένα πάκο κενά τετράδια και το πένθος της για τον θάνατο της μητέρας της. Εγκατεστημένη στις παρυφές του κύκλου, παρακολουθεί καθηλωμένη και θορυβημένη τον δημιουργικό παράδεισο να καταρρέει. Λάμποντας με τη λαύρα και το φως των ελληνικών νησιών, το «Θέατρο για ονειροπόλους» της Βρετανίδας Πόλλυ Σάμσον είναι ένα μαγευτικό μυθιστόρημα για τα ουτοπικά όνειρα και την απώλεια της αθωότητας – και για τους πολέμους που μαίνονται ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες στο πεδίο της μεγαλοφυΐας. Η πρώτη έκδοση των 2.000 αντιτύπων περιλαμβάνει ένα συλλεκτικό cd με τραγούδι του David Gilmour.

9 Νοεμβρίου

Οκτάβια Ε. Μπάτλερ, «Εξ αίματος»

(μετάφραση Γιώργος Μπαρουξής, Εκδόσεις Αίολος)

Το 1976 η Ντέινα έχει μόλις κλείσει τα είκοσι έξι της και μετα-

κομίζει στο καινούργιο της σπίτι, στο Λος Άντζελες. Ξαφνικά, χάνει τις αισθήσεις της. Όταν συνέρχεται, βρίσκεται στην άκρη ενός πυκνού δάσους και αμέσως αντιλαμβάνεται ότι στο ποτάμι που βρίσκεται δίπλα της νύγεται ένα μικρό παιδί. Δίχως δεύτερη σκέψη βουτάει στο νερό και το σώζει, αλλά βγαίνοντας την περιμένει στην όχθη ένας άντρας που τη σημαδεύει με το όπλο του. Και τότε βρίσκεται και πάλι πίσω στο διαμέρισμά της, μουσκεμένη ως το κόκαλο. Μόλις έχει βιώσει την τρομακτικότερη εμπειρία της ζωής της, αλλά τότε δεν ήξερε ότι αυτό θα της συνέβαινε ξανά και ξανά... Η πολυβραβευμένη πρωτοπόρος Οκτάβια Μπάτλερ – που προσέγγισε μέσω των βιβλίων της θέματα όπως το φύλο, η φυλετική καταγωγή, η εξουσία – έχει πει ότι εν μέρει οφείλει την έμπνευσή της στη μητέρα της, που δούλευε σ' όλη της τη ζωή σαν υπηρέτρια. «Θυμάμαι να της λέω, "Δεν θα κάνω ποτέ αυτό που κάνεις, είναι απαίσιο"...» Το «Εξ αίματος», το μοναδικό της έργο που δεν ανήκει στη λογοτεχνία Επιστημονικής Φαντασίας, συνδυάζει το ιστορικό μυθιστόρημα και το φανταστικό στοιχείο με μοναδικό τρόπο. Παραμένει δημοφιλές, και σήμερα διδάσκεται σε κολέγια και πανεπιστήμια.

10 Νοεμβρίου

Adam Johnson, «Ο γιος του αφέντη των ορφανών»

(μετάφραση Ιωάννα Ηλιάδη, Εκδόσεις Παπαδόπουλος)

Το συναρπαστικό μυθιστόρημα που απέσπασε το βραβείο Πούλιτζερ μας ταξιδεύει στην καρδιά της πιο μυστηριώδους δικτατορίας του κόσμου. Ο Πακ Τζουν Ντο είναι ο βασανισμένος γιος μιας χαμένης μητέρας και ενός ισχυρού πατέρα, που διευθύνει ένα στρατόπεδο εργασίας για ορφανά παιδιά. Όταν η αφοσίωση και η οξυδέρκεια του αναγνωρίζονται από τους υψηλά ιστάμενους του κράτους, η προοδευτική άνοδος στην ιεραρχία μοιάζει ασταμάτητη. Ο Τζουν Ντο γίνεται επαγγελματίας απαγωγέας, ενώ ταυτόχρονα τολμά να αντιταχθεί στον ίδιο τον Κιμ Γιονγκ Ιλ, σε μια προσπάθεια να σώσει τη γυναίκα που αγαπάει, τη θρυλική ηθοποιό Ήλιο Σελήνη... Με τα λόγια του Στίβεν Κινγκ: «Σε έναν πραγματικό άλλο φανταστικό, ο Τζουν Ντο μάς βάζει μέσα στο μυαλό του Τζουν Ντο, ενός φτωχού ορφανού από τη Βόρεια Κορέα, που βρίσκει δουλειά ως αντικαταστάτης κάποιου Ήρωα της Αιώνιας Επανάστασης. Μπροστά μας αποκαλύπτεται ο περίκλειστος κόσμος της Βόρειας Κορέας, όπου επιχειρηματίες στρατολογούνται για χειρωνακτικές εργασίες στους ορυζώνες και ο αδιότακτος Κιμ Γιονγκ-Ιλ παραμένει πάντα ο Λατρευτός Ηγέτης, ένας κόσμος που υπερβαίνει κάθε δυστοπική, οργουελική φαντασία. Ο γιος του αφέντη των ορφανών κινείται με απίστευτη άνεση ανάμεσα στον τρόμο και τον σουρεαλισμό, καταφέρνοντας να είναι ταυτοχρόνως ένα απίθανο θρίλερ και μια κοινωνική σάτιρα. Η σωστή του θέση στο ράφι είναι ακριβώς δίπλα στο "Catch-22"».

11 Νοεμβρίου

Φρέγια Σάμσον, «Η γυναίκα της βιβλιοθήκης»

(μετάφραση Αγορίτσα Μπακοδήμου, Εκδόσεις Μίνωας)

Ένα μυθιστόρημα-ύμνος στην κοινωνική αλληλεγγύη, τη χαρά της ανάγνωσης και – κυρίως! – την αγάπη προς τα βιβλία, που, όχι άδικα, έχει ήδη μεταφραστεί σε 14 γλώσσες. Πρόκειται για την ιστορία της Τζουν Τζούν, που δεν έχει φύγει ποτέ από το Τσάλκοτ, το μικρό αγγλικό χωριό όπου μεγάλωσε. Σε όλη την παιδική ηλικία της ήταν χωμένη μέσα σε ένα βιβλίο και κολλημένη στο πλευρό της μητέρας της, που ήταν η αγαπημένη βιβλιοθηκάρια της τοπικής βιβλιοθήκης. Τώρα, χρόνια μετά τον θάνατο της μητέρας της, η τριαντάχρονη Τζουν έχει κλειστεί στον εαυτό της και στις αναμνήσεις της, δουλεύοντας στην ίδια βιβλιοθήκη. Ντροπαλή και μοναχική, προτιμά να περνά τον χρόνο της παρέα με τα αγαπημένα της βιβλία παρά να βγει έξω στον κόσμο. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ανακοινώνει τα σχέδιά του να κλείσει τη βιβλιοθήκη, ο κόσμος της Τζουν καταρρέει. Μια παρέα εκκεντρικών θαμώνων δημιουργεί την ομάδα Φίλοι της Βιβλιοθήκης του Τσάλκοτ, προκειμένου να διαμαρτυρηθεί. Ο παλιός συμμαθητής της Άλεξ Τσεν επιστρέφει στο χωριό και δηλώνει πρόθυμος να βοηθήσει. Θα καταφέρει η Τζουν να σώσει το μόνο μέρος στο οποίο έχει τις πιο γλυκές αναμνήσεις; Πολεμώντας για την πολυαγαπημένη της βιβλιοθήκη, ίσως καταφέρει να σώσει και τον εαυτό της.

12 Νοεμβρίου

Juan Gabriel Vasquez, «Γυρίζοντας το βλέμμα πίσω»

(μετάφραση Αχιλλέας Κυριακίδης, Εκδόσεις Ίκαρος)

Στο νέο του βιβλίο, ο συγγραφέας του πολυβραβευμένου «Ο ήχος των πραγμάτων όταν πέφτουν» βάζει στο επίκεντρο την ιστορία της οικογένειας του Κολομβιανού σκηνοθέτη Σέρχιο Καμπρέρα και δημιουργεί ένα αφήγημα για τις σχέσεις γονέων και παιδιών, και το πώς τις σημαδεύουν οι

πολιτικές ιδέες και ο φανατισμός. Τον Οκτώβριο του 2016, ο κολομβιανός σκηνοθέτης Σέρχιο Καμπρέρα, που παρευρίσκεται σε ένα αναδρομικό αφιέρωμα των ταινιών του στη Βαρκελώνη, αντιμετωπίζει μια δύσκολη προσωπική στιγμή: ο πατέρας του μόλις πέθανε, ο γάμος του περνάει κρίση, ο λαός της Κολομβίας απέρριψε τις ειρηνευτικές συμφωνίες που θ' άνοιγαν το δρόμο για τη λήξη ενός πενντάχρονου αιματηρού εμφυλίου, κι όλα αυτά τον ωθούν να ξανακάνει νοερά τη διαδρομή τριών γενεών της οικογένειάς του. Από τον Ισπανικό Εμφύλιο ως την αυτοεξορία του παππού του στη Λατινική Αμερική, και από την Πολιτιστική Επανάσταση της Κίνας ως τα ένοπλα αντάρτικα κινήματα της δεκαετίας του 1970, ο αναγνώστης θ' ανακαλύψει μια περιπετειώδη ζωή μισού αιώνα. Ένα συναρπαστικό αφήγημα και, ταυτόχρονα, μια εμβριθής πολιτικοκοινωνική μελέτη. Όπως άλλωστε έχει πει ο Jonathan Franzen, «Ο Juan Gabriel Vasquez επανεφνύρε τη λατινοαμερικανική λογοτεχνία στον 21ο αιώνα». Τα βιβλία του έχουν εκδοθεί σε 28 γλώσσες και σε περισσότερες από 40 χώρες.

13 Νοεμβρίου

David Mitchell, «Utopia avenue»

(μετάφραση: Μαρία Ξυλούρη, Εκδόσεις Μεταίχμιο)

Ένα σαγηνευτικό μυθιστόρημα—από έναν ιδιοφυή συγγραφέα—για τη δύναμη της μουσικής να υπερβαίνει τους διαχωρισμούς, να ορίζει τις εποχές και να συνεπαίρνει τις ψυχές. Βρισκόμαστε στο 1967. Στους κύκλους των μουσικόφιλων αρχίζει να κυκλοφορεί πως στην ψυχεδελική σκηνή του Λονδίνου εμφανίστηκε μια νέα μπάντα—ένας άπθανος συνδυασμός μιας φολκ τραγουδίστριας, ενός μπλουζ μπασίστα, ενός τζαζ ντράμερ και ενός ηλεκτρικού κιθαρίστα. Αγνώστοι μεταξύ τους και με εντελώς διαφορετικές καταβολές, μαζί καταφέρνουν να κάνουν μαγικά. Στο βιβλίο, καταβουμπιτ συναρπαστική ιστορία του σύντομου, φλογερού ταξιδιού αυτής της μοναδικής μπάντας από τα καταγώγια του Σόχο μέχρι την εμπορική επιτυχία, και από εκεί στην αμερικάνικη γη της επαγγελίας, τη στιγμή ακριβώς που το Καλοκαίρι της Αγάπης έδινε τη θέση του σε κάτι σκοτεινότερο. Μια ιστορία για τα όνειρα, τα ναρκωτικά, τη σεξουαλικότητα, την τρέλα και τον πόνο, και τις παγίδες της δόξας. Καταγράφοντας μια εποχή κατά την οποία ο νεανικός ιδεαλισμός ερχόταν σε σύγκρουση με την απαθή πραγματικότητα, το μαγευτικό αυτό μυθιστόρημα τιμά τη δύναμη που έχει η μουσική να γεφυρώνει τα χάσματα, να ορίζει μια εποχή και να συναρπάζει την ψυχή. Και αναρωτιέται: Μπορούμε στ' αλήθεια να αλλάξουμε τον κόσμο ή ο κόσμος αλλάζει εμάς;

14 Νοεμβρίου

Julie Orringer, «Φάκελος απόδρασης»

(μετάφραση Θεοδώρα Δαρβίρη, Εκδόσεις Gutenberg)

Η αληθινή ιστορία του «Αμερικανού Σίντλερ». 1941: Οι στρατιές του Χίτλερ κατακτούν την Ευρώπη και η Μασσαλία έχει γίνει το τελευταίο καταφύγιο όσων προσπαθούν απεγνωσμένα να σωθούν. Ο Αμερικανός δημοσιογράφος Βάριαν Φράι εγκαταλείπει τη δουλειά και τη γυναίκα του στη Νέα Υόρκη και φτάνει εκεί με μια φαινομενικά ακατόρθωτη αποστολή: να φυγαδεύσει Εβραίους, κυρίως, καλλιτέχνες και συγγραφείς. Ανάμεσα τους ο Αντρέ Μπρετόν, ο Μαρκ Σαγκάλ, η Χάνα Άρεντ, ο Μαξ Ερνστ, ο Χανς Βέρφελ και η γυναίκα του Άλμα Μάλερ, ο Χάινριχ Μαν, ο Μαρσέλ Ντισάν, ο Αντρέ Ζιντ. Ο Φράι επί έναν χρόνο, με κίνδυνο της ζωής του, εκδίδει πλαστά έγγραφα και δημιουργεί ένα κρυφό δίκτυο διάσωσης, παρακάμπτοντας τα εμπόδια των γαλλικών Αρχών αλλά και του προξενείου της χώρας του, μη διστάζοντας να εμπλακεί ακόμα και με τον υπόκοσμο. Παράλληλα αναζωπυρώνεται η ερωτική σχέση του με έναν παλιό του συμφοιτητή. Στην πορεία θα κληθεί να διαλέξει ανάμεσα στην ηθική αποστολή και την προσωπική του ευτυχία. Ένα σπουδαίο, και πελώριο, μυθιστόρημα-ποταμός. Η Τζούλι Οριντζερ γεννήθηκε στο Μαϊάμι το 1973 και διδάσκει στα πανεπιστήμια Κορνέλ και Στανφορντ. Έχει εκδώσει τρία μυθιστορήματα που έγιναν μπεστ-σέλερ και έχουν μεταφραστεί σε 11 γλώσσες. Έχει τιμηθεί με τα βραβεία Plimpton του Paris Review, Pushcart, Cohen κ.ά.

15 Νοεμβρίου

Chevy Stevens, «Επικίνδυνοι δρόμοι»

(μετάφραση Αλέκος Αντωνίου, Εκδόσεις Διόπτρα)

Έβδομο μυθιστόρημα της Chevy Stevens στη Διόπτρα: το φαν κλαμπ της και στην Ελλάδα είναι πολύ μεγάλο. Λίγα λόγια για την υπόθεση των «Επικίνδυνων δρόμων»: Το Κόουλντ Κρικ, με τονοκατοκισίων χιλιόμετρων αυτοκινητόδρομο—το ιδανικό πεδίο δράσης «θηρευτών»—είναι η γενέτειρα της Χέιλι Μακ Μπράιντ. Ο πατέρας της της έχει μάθει να σέβεται τη φύση, να επιβιώνει σε αντίξορες συνθήκες και

να μη διασχίζει μόνη τον αυτοκινητόδρομο. Ωστόσο, μετά τον θάνατό του, την κηδεμονία της Χέιλι αναλαμβάνει η αδελφή της μητέρας της. Ο σύζυγός της, αστυνομικός στο επάγγελμα, εκμεταλλεύεται την ιδιότητά του για να ελέγχει και να εκφοβίζει τη Χέιλι. Εκείνη, κυριευμένη από τη θλίψη, αφού δεν της επιτρέπεται να εργαστεί, να διασκεδάσει ή να βγει ραντεβού, καταφεύγει στο βουνό, με την ελπίδα ότι όλοι θα πιστέψουν πως έχει εγκαταλείψει την πόλη. Η φήμη ότι ο δολοφόνος του αυτοκινητόδρομου την έχει απαγάγει εξαπλώνεται. Παράλληλα, του χρεώνεται ο φόνος άλλης μιας νεαρής γυναίκας. Σχεδόν έναν χρόνο αργότερα η Μπεθ Σεβαλιέ καταφθάνει στο Κόουλντ Κρικ, όπου ζούσε η Άμπερ, η νεκρή πλέον αδελφή της, για να μάθει τι της συνέβη. Αυτή όμως η αναζήτηση τη βάζει στο στόχαστρο και απειλεί να αποκαλύψει την αλήθεια πίσω από την εξαφάνιση της Χέιλι...

16 Νοεμβρίου

James Corey, «Ο Λεβιάθαν Ξυπνά» (μετάφραση Βασίλειος Αθανασόπουλος, Εκδόσεις Anubis)

Όπως έγραψε και ο George R.R. Martin, «Είχε πολύ καιρό να εμφανιστεί μια πραγματικά δυνατή space opera. Ο «Λεβιάθαν Ξυπνά» είναι μια διαπλανητική περιπέτεια όπως θα έπρεπε να είναι, όπως εκείνη η ΕΦ που με έκανε να ερωτευτώ το είδος, με μια δόση τρόμου και μια πρέζα νουάρ. Ο Jimmy Corey γράφει με την ενέργεια ενός θρασύτατου πρωτάρη και την αίγλη ενός ώριμου επαγγελματία. Πού είναι το δεύτερο βιβλίο;» Μιλάμε βέβαια για το 700 σελίδων μυθιστόρημα Επιστημονικής Φαντασίας που ενέπνευσε την—επίσης κορυφαία—τηλεοπτική σειρά, «The Expanse». Τον καιρό που η ανθρωπότητα έχει αποικίσει το ηλιακό σύστημα, ο Τζιμ Χόλντεν, ύπαρχος μιας φορτηγίδας που μαζεύει πάγο από τους δακτυλίους του Κρόνου, πέφτει πάνω σε ένα εγκαταλειμμένο πλοίο, που έχει ένα καλά κρυμμένο μυστικό. Το ηλιακό σύστημα βρίσκεται στο κατώφλι του πολέμου, εκτός αν οι ήρωες ανακαλύψουν ποιος εγκατέλειψε το πλοίο και γιατί. Ταυτόχρονα, ο επιθεωρητής Μίλερ ψάχνει, σε ένα σύστημα με δισεκατομμύρια πληθυσμό, μια χαμένη κοπέλα. Μια κοπέλα. Οι γονείς της, όμως, έχουν πολλά χρήματα να διαθέσουν για να τη βρουν. Όταν τα χίλη της τον οδηγούν στον Χόλντεν, ο επιθεωρητής συνειδητοποιεί ότι αυτή η κοπέλα ίσως είναι το κλειδί για τα πάντα.

17 Νοεμβρίου

Sarah Penner, «Το μυστικό φαρμακείο»

(μετάφραση Βάσια Τζανακάρη, Εκδόσεις Κλειδάριθμος)

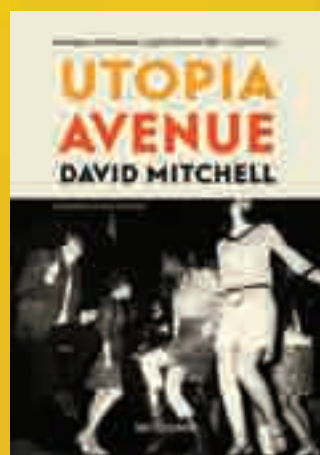
Ένα ιστορικό μυθιστόρημα με κάτι παραπάνω από μία δόση μυστικά, ψέματα, σασπένς, και θρίλερ στις σελίδες του. Απλώς συναρπαστικό. Μια ξεχασμένη ιστορία, ένα υπόγειο δίκτυο γυναικών, μια δηλητηριώδης κληρονομιά εκδίκησης. Κρυμμένο στα βάθη του Λονδίνου του 18ου αιώνα, ένα μυστικό φαρμακείο προμηθεύει την ασυνήθιστη πελατεία του. Γυναίκες απ' όλη την πόλη συζητούν ψιθυριστά για μια μυστηριώδη γυναίκα, τη Νέλα, η οποία πουλάει καλά κρυμμένα δηλητήρια για να τα χρησιμοποιήσουν ενάντια στους καταπιεστικούς συζύγους τους. Όμως ο σκοτεινός κόσμος της Νέλα θα αρχίσει να κινδυνεύει όταν η νεότερη πελάτισσά της, η δωδεκάχρονη Ελαίζα, κάνει ένα μοιραίο λάθος... Διάκόσια χρόνια αργότερα, η επίδοξη ιστορικός Καρολάιν Πάρσοου ανακαλύπτει ένα παμπάλαιο μπουκαλάκι φαρμακοποιού στον Τάμεση και αρπάζει την ευκαιρία να ερευνησει την προέλευσή του σε μια προσπάθεια να ξεχάσει τη φρικτή προδοσία του άπιστου συζύγου της. Όταν όμως ανακαλύπτει τη σύνδεση ανάμεσα στο μπουκαλάκι και τις άλυτες εδώ και αιώνες δολοφονίες της φαρμακοποιού, το ταραχώδες παρόν της Καρολάιν προσκρούει σε μια εκπληκτική ιστορία, που δίνει τη μοίρα της με τη μοίρα της Νέλα και της Ελαίζα, και παίρνει μια απρόσμενη τροπή που διαπερνά το φράγμα του χρόνου.

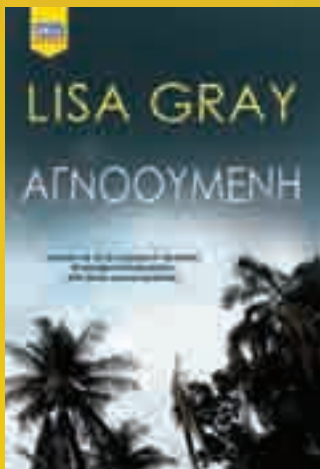
18 Νοεμβρίου

V.E. Schwab, «Η αθέατη ζωή της Άντι Λαρί»

(μετάφραση Θωμάς Μαστακούρης, Εκδόσεις SEΛINI)

Γαλλία, 1714. Σε μια στιγμή απόγνωσης, μια νεαρή κοπέλα κλείνει συμφωνία με τον διάβολο. Θα ζει για πάντα, αλλά με ένα αντίτιμο: όσοι τη γνωρίζουν, θα την ξεχνούν την ίδια κιόλας στιγμή. Έτσι ξεκινά η περιπετειώδης και παράδοξη ζωή της Άντι Λαρί. Ως νέα γυναίκα διατρέχει τις ηπιέσεις και τους αιώνες, την τέχνη και την ιστορία, εξερευνώντας μέχρι πού είναι ικανή να φτάσει, ώστε να αφήσει το αποτύπωμά της στον κόσμο. Όμως όλα θα αλλάξουν, σχεδόν 300 χρόνια μετά, όταν η Άντι θα γνωρίσει αναπάντεχα, σε ένα απόμερο βιβλιοπωλείο, έναν νεαρό άντρα κι εκείνος δεν θα ξεχάσει το όνομά της. Η Αμερικανίδα Victoria «V.E.» Schwab γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Νάσβιλ. Σπούδασε αρχικά Αστροφυσική, αλλά αργότερα αποφάσισε να αλλάξει κατεύθυνση και να

στραφεί προς τις Τέχνες και τη Λογοτεχνία. Έχει περισσότερα από δώδεκα βιβλία στην πρώτη θέση της λίστας των *New York Times*, τα βιβλία της έχουν μεταφραστεί σε δεκάδες γλώσσες και πολλά έχουν προταθεί για τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραγωγές. Η «*Αθέατη ζωή της Αντι Λαρί*» προτάθηκε για το βραβείο Locus το 2020 και παρέμεινε στις λίστες των μπεστ-σέλερ όλων των σημαντικών εφημερίδων για πολλούς μήνες. Είναι το next big thing των αμερικανικών γραμμάτων στον χώρο του Φανταστικού.

19 Νοεμβρίου

Lucia Berlin, «Βράδυ στον Παράδεισο - Ακόμα λίγες ιστορίες»

(μετάφραση Κατερίνα Σχινά, Εκδόσεις Στερέωμα)

Τα είκοσι δύο διηγήματα του βιβλίου παρασύρουν τον αναγνώστη σ' ένα ταξίδι στα μέρη όπου έζησε η συγγραφέας, στο Τέξας, τη Χιλή, τη Νέα Υόρκη, το Μεξικό, του συστήνουν τους πιο ετερόκλητους ανθρώπινους τύπους, από μουσικούς και ζωγράφους μέχρι εμπόρους ναρκωτικών και από ανήσυχους εφήβους μέχρι θρύλους του θεάματος, όπως ο Τζον Χιούστον, η Άβα Γκάρντνερ και η Λιζ Τέιλορ. Όπου κι αν βρισκείται, ότι κι αν περιγράφει, η Μπερλίν καταγράφει τη μοναξιά των ανθρώπων, αποκαλύπτει την ομορφιά πίσω από την ασχήμια και πάντα διακρίνει την ελπίδα μέσα στο σκοτάδι. Κάποιοι από τους ήρωές της παλεύουν με τη φήμη, άλλοι με τη μονοτονία μιας αβάσταχτης, πληκτικής καθημερινότητας, άλλοι με τις στερήσεις μιας μικρικής ζωής. Στη ρίζα τους αυτοβιογραφικά, τα διηγήματά της μεταπλάθουν με φαντασία και τρυφερότητα μια ζωή που σημαδεύτηκε από συνεχείς μετακινήσεις, απανωτές συναισθηματικές ανατροπές και υπαρξιακές αναζητήσεις. Το λεπτό της χιούμορ γίνεται ένα όχημα υπέρβασης κάθε δοκιμασίας, μια ανασκαφική σκαπάνη που φέρνει στην επιφάνεια τα μικρά θαύματα κάθε ζωής, τα οποία η κομψή της πένα μετατρέπει σε λογοτεχνικά διαμάντια. Η δεύτερη αυτή συλλογή της Λουσία Μπερλίν, επιβεβαιώνει τη θέση της στο πάνθεον των αμερικανικών γραμμάτων, ισάξια ενός Ρέιμοντ Κάρβερ και μιας Άλις Μούνρο.

20 Νοεμβρίου

Πάμπλο Γκουτιέρεθ, «Κομμένα κεφάλια»

(μετάφραση Ιφιγένεια Ντούμη, Εκδόσεις Καστανιώτη)

Η Μαρία φεύγει για το εξωτερικό, θέλει να δραπετεύσει από τη μετριότητα και την ανία. Ένα τετράδιο, ένα αβέβαιο εισόδημα και μια στέγη είναι όλα όσα χρειάζεται. Γύρω της, μετανάστες καταδιώκονται, γίνονται νυχτερινές έφροδοι, ενώ υπάρχουν και προάστια στα οποία δεν διεισδύει λευκός. Παρατηρώντας την αποσύνθεση μιας ευρωπαϊκής μεγαλούπολης, δισχιζίζει σε καθημερινή βάση έξι διαιρέσματα για να φτάσει στη δουλειά της. Στη διαδρομή ανοίγει το τετράδιο που αγόρασε και γράφει. Μοιραία γοητευμένη από μια επιθυμία καταστροφής, βρίσκει καταφύγιο στο παρελθόν και διεισδύει σε μια σπείρα από ψέματα και αυταπάτες, καθώς αδειάζει τις αναμνήσεις της σε μερικές σελίδες οι οποίες μπορούν να μετατραπούν σε όπλο που κόβει κεφάλια. Με μοναδικό αφηγηματικό ρυθμό, ο Ισπανός Πάμπλο Γκουτιέρεθ μπαίνει στο πετσί μιας αποπροσανατολισμένης γυναίκας, μιας πρωταγωνίστριας που τράπηκε σε φυγή προσπαθώντας να εξιλεωθεί για τα σφάλματά της και να απελευθερωθεί από παλιά τραύματα. Τα «*Κομμένα κεφάλια*» είναι ένα κοινωνικό μυθιστόρημα για μια γενιά πελαγωμένη, ταλαιπωρημένη από την κρίση, και μιλά για την οργή και τη σύγχυση που επέρχονται όταν τα νιάτα εξαντλούνται και τα όνειρα εξαφανίζονται.

21 Νοεμβρίου

Hans Fallada, «Ο εφιάλτης» (μετάφραση Άγγελος Αγγελίδης & Μαρία Αγγελίδου, Εκδόσεις Gutenberg)

Ένα από τα ελάχιστα βιβλία που ασχολούνται με την καθημερινότητα των Γερμανών (των απλών, όχι των γνωστών εγκληματιών) τους πρώτους μήνες μετά την πτώση του Τρίτου Ράιχ, ο «*Εφιάλτης*» γράφτηκε το 1945-46 και περιγράφει τη Γερμανία το ίδιο ακριβώς διάστημα. Είναι το πιο αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα του Φάλαντα. Πρόκειται σε πολύ μεγάλο βαθμό για τη ζωή του ίδιου και της δεύτερης γυναίκας του μετά τον πόλεμο. Μάλιστα, όπως στο αμέσως προηγούμενο μυθιστόρημά του, τον «*Πότην*», μιλά με βάση δικές του εμπειρίες για τον αλκοολισμό, έτσι και εδώ, πάλι με βάση δικές του εμπειρίες, μιλά και για τον εθισμό στα ναρκωτικά. Η υπόθεση: Γερμανία, Απρίλιος 1945: Ο πόλεμος μόλις έχει τελειώσει, το Τρίτο Ράιχ έχει καταρρεύσει. Σε μια μικρή πόλη ανατολικά του Βερολίνου ο συγγραφέας δρ. Ντολ, βασανίζεται από εφιάλτες, φόβους και ενοχές. Υποδέχεται σαν απελευθερωτή τον Κόκκινο Στρατό και λίγο αργότερα διορίζεται δήμαρχος. Τριγυρι-

σμένος από πρώην ναζί, απατεώνες, κερδοσκόπους και ανθρώπους οι οποίοι τον αντιπαθούν εξαιτίας της στάσης του κατά τη διάρκεια του πολέμου, αναγκάζεται τελικά να παραιτηθεί. Φεύγει μαζί με τη νεαρή γυναίκα του στο βομβαρδισμένο Βερολίνο όπου μέσα στο χάος που επικρατεί ακόμα και το σπίτι τους έχει καταληφθεί από αγνώστους. Απελπισμένοι καταφεύγουν και οι δύο στη μορφίνη.

22 Νοεμβρίου

Lisa Gray, «Αγνοούμενη»

(μετάφραση: Χριστίνα Ριζοπούλου, Εκδόσεις Bell)

Με την «Αγνοούμενη», που έχει κυκλοφορήσει σε 17 χώρες και έγινε #1 bestseller της Amazon στη Μ. Βρετανία, τις ΗΠΑ και την Αυστραλία, bestseller στις λίστες της Washington Post και της Wall Street Journal, ενώ υπήρξε το τρίτο σε πωλήσεις KindleBook του 2019, η Γκρέι κάνει δυναμική είσοδο στη λογοτεχνική σκηνή. Η ιδιωτική ντετέκτιβ Τζέσικα Σο είναι συνθησιμένη να λαμβάνει ανώνυμες πληροφορίες. Αλλά όταν φτάνει στο μέλι της φωτογραφία ενός τριχρόνου κοριτσιού που εξαφανίστηκε από το Λος Άντζελες είκοσι πέντε χρόνια πριν, η Τζέσικα αναγνωρίζει με κατάληψη στο πρόσωπό του... τον εαυτό της. Αναζητώντας απαντήσεις, μαθαίνει πως η βιολογική μητέρα της δολοφονήθηκε τη νύχτα που κάποιος απήγαγε την ίδια. Και τότε αποφασίζει να λύσει αυτή την υπόθεση που η αστυνομία έχει ξεχάσει. Παράλληλα, ο έμπειρος ντετέκτιβ της Αστυνομίας του Λος Άντζελες Τζέισον Πράις ερευνά τον αποτρόπαιο φόνο μιας φοιτήτριας κολεγίου που δούλευε περιστασιακά ως πόρνη. Ένα τυχαίο γεγονός φέρνει αυτούς τους δύο ανθρώπους σε επαφή, αλλά η Τζέσικα καταλαβαίνει σύντομα πως ο Πράις κρύβει κάτι σχετικά με το πολυτάραχο παρελθόν του πατέρα της και τον θάνατο της μητέρας της. Για να εξιχνιάσει τη δολοφονία της μητέρας της και τη δική της εξαφάνιση, η Τζέσικα πρέπει να σκάψει στο παρελθόν και να βρει τα μυστικά που κρύβονται εκεί.

23 Νοεμβρίου

Λουίσι Φόλεϊ, «Η Λίστα»

(μετάφραση Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου, Εκδόσεις Μίνωας)

Ένα ακόμη δυνατό ψυχολογικό θρίλερ με καθηλωτικές ανατροπές που μεταφράστηκε ήδη σε 35 γλώσσες, από τη συγγραφέα του μπεστ-σέλερ, «*Το καταφύγιο*». Σ' ένα μικρό νησί στα ανοιχτά των ανεμοδαρμένων ιρλανδικών ακτών καταφθάνουν εκλεκτοί καλεσμένοι για τον γάμο της χρονιάς ανάμεσα στην επιτυχημένη επιχειρηματία Τζούλια Κίγκαν και τον γοητευτικό τηλεοπτικό αστέρα Γουίλ Σλέιτερ. Καθώς η σαμπάνια ρέει άφθονη και αρχίζει το ξεφάντωμα, παλιές διαφορές και κρυμμένες ζηλιές αναδύονται και μπλέκονται περίεργα με τις νοσταλγικές αναμνήσεις και τις ευχές για βίο ανθόσπαρτο, διαταρασσοντας επικίνδυνα τη γιορταστική, χαρούμενη ατμόσφαιρα. Λίγο μετά την κοπή της τούρτας, οι κραυγές μιας έντρομης σερβιτόρας, που μόλις έχει αντικρίσει ένα αποτρόπαιο θέαμα, θα μετατρέψουν την όμορφη βραδιά σε μια νύχτα τρόμου. Και μια θύελλα που ξεσπάει όλη τη νύχτα στο μικρό νησί κρατάει παγιδευμένους τους καλεσμένους. Όλοι έχουν κάποιο μυστικό. Πολλοί έχουν κίνητρο. Και ένας δεν θα φύγει από το νησί ζωντανός... Ας δώσουμε όμως τον λόγο στον δικό μας Alex Michaelides: «Το λάτρεψα αυτό το βιβλίο. Μου πρόσφερε τα ίδια κύματα απόλαυσης που μου χαρίζει πάντα ένα κλασικό μυθιστόρημα της Άγκαθα Κρίστι. Οι εναλλασσόμενες διαφορετικές ματιές στα γεγονότα σε κάνουν συνεχώς να αναρωτιέσαι, και να οδηγείσαι σε εσφαλμένες υποθέσεις».

24 Νοεμβρίου

Sosuke Natsukawa, «Ο γάτος που έσωζε βιβλία»

(μετάφραση Αύγουστος Κορτώ, Εκδόσεις Ψυχαγός)

Ένα διεθνές μπεστ-σέλερ, και μια ιστορία για όποιον βλέπει τα βιβλία σαν κάτι πολύ περισσότερο από λέξεις τυπωμένες πάνω στο χαρτί. «Ο παππούς μου έλεγε κάθε τρεις και λίγο: «Τα βιβλία διαθέτουν τρομερή δύναμη». Αλλά ποια είναι αυτή η δύναμη στ' αλήθεια;» Το μικρό παλαιοβιβλιοπωλείο του παππού του με τις τεράστιες στοίβες από βιβλία που φτάνουν ως τα βάνια είναι το ιδανικό καταφύγιο για τον εσωστρεφή έφηβο Ριντάρο Νατσουκί. Εκεί περνά ευτυχισμένες στιγμές διαβάζοντας ότι του αρέσει. Όμως ο παππούς πεθαίνει ένα βράδυ στον ύπνο του και ο Ριντάρο απομένει συντριμμένος και μόνος. Το παλαιοβιβλιοπωλείο, όπως όλα δείχνουν, θα πρέπει να κλείσει. Τότε κάνει την εμφάνισή του ο Τίγρης, ένας μυστηριώδης τσιγγέ γάτος που μιλάει και έχει μια αποστολή: να σώσει βιβλία. Χρειάζεται ωστόσο τη συνδρομή ενός αληθινού βιβλιοφιλου για να την πραγματοποιήσει, και έτσι ζητά από τον Ριντάρο να τον βοηθήσει. Το παράξενο

αυτό ζευγάρι, το αγόρι και ο γάτος, θα ζήσει τρεις μαγικές περιπέτειες ελευθερώνοντας τα βιβλία από ανθρώπους που τα φυλακίζουν, τα κακομεταχειρίζονται ή προοδίζουν το πνεύμα τους. Την τελευταία διάσωση όμως στην απίθανη διαδρομή τους, η οποία θα τον φέρει αντιμέτωπο με τον ίδιο του τον εαυτό, ο Ριντάρο θα πρέπει να την αναλάβει μόνος του...

25 Νοεμβρίου

You-Jeong Jeong, «Εφτά χρόνια σκοτάδι»
(μετάφραση Αμαλία Τζιώτη, Εκδόσεις Μεταίχμιο)

Ένα κορίτσι βρίσκεται νεκρό στη λίμνη Σε-ριονγκ, κοντά σε ένα απόμερο χωριό της Νότιας Κορέας. Η αστυνομία ξεκινά αμέσως έρευνα. Την ίδια ώρα, τρεις άντρες – ο πατέρας του κοριτσιού, και δυο μέλη της ομάδας ασφαλείας του φράγματος της λίμνης, που όλοι έχουν από κάτι να κρύψουν για το βράδυ του θανάτου της – βρίσκονται μπλεγμένοι σε ένα περίπλοκο παιχνίδι, καθώς αγωνίζονται να αποκαλύψουν τι της συνέβη, χωρίς όμως να φανερώσουν τα δικά τους καλά κρυμμένα μυστικά. Η τελική αντιπαράθεση στο φράγμα θα οδηγήσει έναν από τους φρουρούς ασφαλείας στη φυλακή. Για επτά χρόνια, ο γιος του, ο Σο-γούον, βρίσκεται στη σκιά του συνταρακτικού και ανεξήγητου αυτού εγκλήματος· όπου κι αν πάει, τον ακολουθεί μια κατά τα φαινόμενα συντονισμένη προσπάθεια να αποκαλυφθεί ότι είναι γιος του διαβόητου κατά συρροήν δολοφόνου. Ένα δέμα που φτάνει στα χέρια του υποσχεται να του αποκαλύψει, επιτέλους, τι πραγματικά συνέβη στη λίμνη Σε-ριονγκ και ο Σο-γούον καλείται να αντιμετωπίσει έναν κίνδυνο που δεν ήξερε καν ότι υπάρχει. Σκοτεινό, ανατριχιαστικό και γεμάτο ανατροπές, το Εφτά χρόνια σκοτάδι είναι το καθηλωτικό ψυχολογικό θρίλερ της διεθνούς φήμης συγγραφέα του «Καλού γιου».

26 Νοεμβρίου

Georgi Gospodinov, «Χρονοκαταφύγιο»
(μετάφραση Αλεξάνδρα Ιωαννίδου, Εκδόσεις Ίκαρος)

Στο «Χρονοκαταφύγιο» ο Γκοσποντίνοφ με τρυφερότητα, χιούμορ και μοναδική ενσυναίσθηση παρατηρεί τη σύγχρονη Ευρώπη και δημιουργεί δύο παράλληλες χώρες: το παρελθόν και το μέλλον. Ο αφηγητής συναντά τον Γκαουστίν, έναν περιπλανώμενο στον χρόνο ταξιδιώτη, που έχει αποσυνδέσει τη ζωή του από τη σύγχρονη πραγματικότητα και έχει δημιουργήσει την «κλινική για το παρελθόν». Πρόκειται για ένα ιδίωμα που προσφέρει μια πρωτότυπη θεραπεία για τους πάσχοντες από Αλτσχάιμερ: κάθε όροφος αναπαράγει λεπτομερώς μια δεκαετία του περασμένου αιώνα. Οι ασθενείς χάνουν την αίσθηση του παρόντος και του μέλλοντος και μεταφέρονται πίσω στον χρόνο, ξεκλειδώνουν και αναβιώνουν τις αναμνήσεις τους. Ο Γκοσποντίνοφ με την υπέροχη αποσπασματική γραφή του αποδεικνύει, ξανά, ότι μπορεί να μας ξαφνιάζει και να μας κρατά σε εγρήγορση. Τι σημαίνει άνοια, τι είναι το γήρας, πώς επιλέγει κανείς τον κόσμο που θα ζήσει αλλά και τι θα κρατήσει από τον εαυτό του πριν πεθάνει, τι σημαίνει Δύση και τι Ανατολή, τι είναι ο θάνατος; Συνδυάζοντας την ειρωνεία και τη νοσταλγία, και εναλλάσσοντας διαφορετικά είδη γραφής, ο συγγραφέας διερευνά το τέρας του παρελθόντος και πώς αυτό επηρεάζει μια ζωή με αβέβαιο μέλλον. Βραβείο Strega Europeo 2021, Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος Βουλγαρίας 2021.

27 Νοεμβρίου

Maria Reig, «Ονειρα από μελάνι»
(μετάφραση Χρύσα Μπανιά, Εκδόσεις Διόπτρα)

Μια συγκινητική ιστορία με ιστορικά στοιχεία, για την επιθυμία μιας γυναίκας να εκφραστεί. Μιας γυναίκας μπροστά από την εποχή της, που ήθελε να είναι κάτι περισσότερο από ένα διακοσμητικό στοιχείο. Μαδρίτη, πρώτες δεκαετίες του προηγούμενου αιώνα. Η Ελίσα Μοντέρο, ένα κορίτσι ταπεινής καταγωγής, μεγαλώνει με τη νονά της, μια πλούσια και μυστηριώδη γυναίκα της ανώτερης αστικής τάξης. Τη ζωή της θα σημάδεψει το αίσθημα ότι δεν ανήκει πουθενά και σύντομα θα κάνει την επανάστασή της ενάντια στα σχέδια που άλλοι έχουν κάνει για εκείνη. Η Ελίσα δεν αναζητά μόνο να απελευθερωθεί από τους περιορισμούς που της επιβάλλει το καθεστώς επειδή είναι γυναίκα στην ταραγμένη Μαδρίτη πριν από τη Δεύτερη Ισπανική Δημοκρατία, ούτε διεκδικεί απλώς το δικαίωμα να γίνει δημοσιογράφος, παρόλο που της είναι απαγορευμένο: είναι αποφασισμένη να πάρει τον έλεγχο της μοίρας στα χέρια της. Η αδυσώπητη πραγματικότητα μιας Ισπανίας που βρίσκεται ανάμεσα σε δύο πολέμους θα σημάδεψει τον αγώνα της να γνωρίσει τον πραγματικό της εαυτό και να καταρρίψει ακόμα και τις δικές της προκαταλήψεις... Η24χρονη Maria Reig, με σπουδές δημοσιογρα-

φίας, ξεκίνησε μια εκστρατεία crowd funding με σκοπό τη συγκέντρωση πόρων για τη δημοσίευση του πρώτου μυθιστορημάτος της. Έτσι εκδόθηκαν τα «Ονειρα από μελάνι», που σύντομα έγιναν μεγάλο μπεστ-σέλερ.

28 Νοεμβρίου

Σαμάντα Σβέμπλιν, «Επτά άδεια σπίτια»
(μετάφραση Έφη Γιαννοπούλου, Εκδόσεις Πατάκη)

Τα «Επτά άδεια σπίτια» μάς επιτρέπουν να ριζούμε μια ματιά μέσω ενός επίμονου φακού – του φακού του αφηγητή ή μερικές φορές του αναγνώστη – στο καθεστώς του τρόμου που προκαλεί η αίσθηση ότι κάποιος είναι παράταιρος, ότι δεν «χωρά» στη ζωή του. Ενός τρόμου που κρύβεται πίσω από φαινομενικά καθημερινές σκηνές. Επτά εκθαμβωτικά διηγήματα γεμάτα σασπένς και αγωνία, βασισμένα όλα τους πάνω σε σενάρια της καθημερινότητας, που τιμήθηκαν με το Διεθνές Βραβείο Διηγήματος Ribera del Duero. Η Σαμάντα Σβέμπλιν γεννήθηκε το 1978 στο Μπούενος Άιρες και σήμερα ζει στο Βερολίνο. Έχει κερδίσει σημαντικά βραβεία για όλα τα βιβλία της και έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από 25 γλώσσες. Από τις Εκδόσεις Πατάκη κυκλοφορεί επίσης το μυθιστόρημά της «Απόσταση ασφαλείας», με το οποίο το 2015 απέσπασε το βραβείο Tigre Juan. Η El País έγραψε, ανάμεσα σε άλλα για τα «Επτά άδεια σπίτια»: «Διαβάζοντας, θέλουμε να καλύψουμε τα μάτια μας, αλλά αφήνουμε ένα άνοιγμα ανάμεσα στα δάχτυλά μας για να διαβάσουμε και να αναγνωρίσουμε ότι τα κλισέ είναι πάντα εξαιρετικά και φαντάζουν ασυνήθιστα όταν τα διηγείται ένας συγγραφέας σαν τη Σβέμπλιν».

29 Νοεμβρίου

José Eustasio Rivera, «Η ρουφήχτρα»
(εισαγωγή-μετάφραση-σημειώσεις Δήμητρα Παπαβασιλείου, Εκδόσεις Στιγμός)

Ένας φέρελπις ποιητής, από τη στόφα των «καταραμένων», κλέβεται με την καλή του, μια νεαρή, άβγαλτη αστή, και καταλήγουν από την Μπογοτά στις αχανείς και σκληρές πεδιάδες της Κολομβίας. Όταν του την κλέβει, με τη σειρά του, ένας στυγνός και επικίνδυνος εκμεταλλευτής εργατών και γυναικών, θα ακολουθήσει τα ίχνη τους στα βάθη της ζούγκλας του Αμαζονίου, με σκοπό την εκδίκηση – και με αποτελέσματα άκρως απρόβλεπτα... Περιπετειώδες ρομαντικό οδοιπορικό, τυπικά λατινοαμερικάνικο μυθιστόρημα «της γης», έργο κοινωνικής καταγγελίας (απολύτως επίκαιρο έναν ολόκληρο αιώνα μετά τη συγγραφή του), και μαζί ένα «ψυχολογικό», ρομαντικό και άκρως μελαγχολικό, μυθιστόρημα: το κλασικό – όσο και καλτ – έργο του José Eustasio Rivera προσφέρεται σε πολλές αναγνώσεις, αναδεικνύοντας σε «ρουφήχτρα ψυχών και ζωών» τη μεγαλειώδη και ανελέητη ζούγκλα, την κοινωνική φουλοπτή, την ίδια τη μικρότητα και την ανεπάρκεια του ανθρώπου, με όλες τις αδυναμίες και τα πάθη του. Ένα μοντερνιστικό νεο-πικαρέσκο μυθιστόρημα, μπροστά από την εποχή του, στο οποίο ο ίδιος ο συγγραφέας παρουσιάζεται ως... επιμελητής των γραπτών του κεντρικού ήρωα (και κατεξοχήν αφηγητή), του Αρτούρο Κόβα, στα οποία ισχυρίζεται ότι επενέβη ελάχιστα. Λογοτεχνία μεγάλης στόφας που αξίζει να καταλάβει τη θέση που πρέπει στις βιβλιοθήκες μας.

30 Νοεμβρίου

Ruth Ware, «Χιονοστιβάδα» (μετάφραση Αντώνης, Καλοκύρης, Εκδόσεις Κλειδάριθμος)

Με πέντε μεγάλα μπεστ-σέλερ ήδη στο ενεργητικό της (όλα τους αστυνομικά θρίλερ: «Βαθιά στο σκοτεινό δάσος», «Η γυναίκα στην καμπίνα 10», «Το παιχνίδι των ψεμάτων», «Ο θάνατος της κυρίας Γουέσταγουέι», «Το κλειδί»), η Ρουθ Γουέαρ δεν χρειάζεται ιδιαίτερες συστάσεις. Στο τελευταίο της μυθιστόρημα, η δράση εκτυλίσσεται στο πολυτελές χιονοδρομικό θέρετρο του Σαν Αντουάν, που όμως σύντομα θα βρεθεί εν μέσω χιονοθύελλας. Εκεί έχουν συγκεντρωθεί οι μέτοχοι και οι διευθυντές του Snoop, μιας εξαιρετικά δημοφιλούς μουσικής εφαρμογής, για μία εβδομάδα εταιρικών δικαίων στη διάρκεια της οποίας θα καθοριστεί το μέλλον της εταιρείας: το διακύβευμα είναι η πιθανή εξαγορά του Snoop έναντι ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων – κάτι που μπορεί να κάνει πραγματικά πολύ πλούσιους κάποιους ανθρώπους... και βέβαια να αφήσει κάποιους άλλους στα κρύα του λουτρού. Ο χρόνος για την επίτευξη της συμφωνίας λιγοστεύει και, με την ομάδα χωρισμένη σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα, οι εντάσεις αυξάνονται. Όταν μια χιονοστιβάδα αποκλείει το σαλέ από τον έξω κόσμο και μία μέτοχος αγνοείται στα χιόνια, οι υπόλοιποι υποχρεώνονται να αναρωτηθούν: θα μπορούσε κάποιος να καταφύγει στον φόνο για να πετύχει τον σκοπό του; Ρητορικό το ερώτημα, όπως θα απαντούσε οποιοσδήποτε φαν της Ρουθ Γουέαρ. **A**

Στον φάρο των ονείρων μου

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Τη δεκαετία του '90 έκανα κάθε χρόνο το πάρτι γενεθλίων μου σε κάποιο μπαρ του κέντρου όπου μαζεύονταν φίλοι και γνωστοί για να διασκεδάσουμε έως πρωίας καταναλώνοντας άφθονες ποσότητες αλκοόλ, φλερτάροντας ασύστολα και έχοντας ένα προδιαγεγραμμένο hang over την επομένη. Αργότερα τα βαρέθηκα όλα αυτά, έκοψα τις πολυπληθείς μαζώξεις κι έβγαينا απλώς με κάποιους στενούς φίλους για γενέθλιο δείπνο. Όμως κάθε δεκαετία που περνούσε γινόμουν και πιο μισάνθρωπος. Έτσι έκοψα κι αυτές τις εξόδους και τα τελευταία χρόνια της ζωής μου παίρνω είτε την αγαπημένη μου της εποχής είτε έναν καλό φίλο και ταξιδεύουμε σε μέρη που θα ήθελα να γνωρίσω πριν εγκαταλείψω τον μάταιο τούτο κόσμο.

Πριν πέντε χρόνια περνούσα μια βαθιά υπαρξιακή κρίση κι είχα αποφασίσει να γιορτάσω μόνος τα γενέθλιά μου. Ναι, αλλά ήθελα να βρεθώ και κάπου περίεργα. Πού; Και τότε σκέφτηκα τους φάρους. Γιατί όχι σε έναν φάρο, μονάχος, με τα κύματα να σκάζουν στον πέτρινο όγκο, τις αλμυρές ψεκάδες να ραντίζουν το πρόσωπό μου, να ακούω τον βρυχηθμό του αέρα ενώ θα διαβάζω για μια ακόμη φορά το «Εις εαυτόν» του Μάρκου Αυρήλιου;

Βάληκα να ψάχνω για φάρους στο διαδίκτυο. Η Κροατία είχε μετατρέψει κάποιους παροπλισμένους φάρους της σε πολυτελή καταλύματα. Εξάισια ιδέα. Μου άρεσε ιδιαίτερα ένας θαλασσοπόρος που υψωνόταν θαρραλέα σε μια γκριζα θάλασσα που έδειχνε ταραγμένη ενώ πάνω της πετούσαν θαλασσοβάτες. Ήμουν ενθουσιασμένος. Είχα μάλιστα αρχίσει επαφές με τον ξενοδόχο, όταν γνώρισα μια κοπέλα στεριανή που δεν συμμαριζόταν το πάθος μου για τους φάρους. Το σχέδιό μου εξόκειλε κι έκανα τα γενέθλιά μου μαζί της στη Βουδαπέστη. Όμως η λαχτάρα μου παρέμεινε κι αδμονών να πείσω την καινούργια μου αγαπημένη να με συνοδεύσει στον φάρο των ονείρων μου.

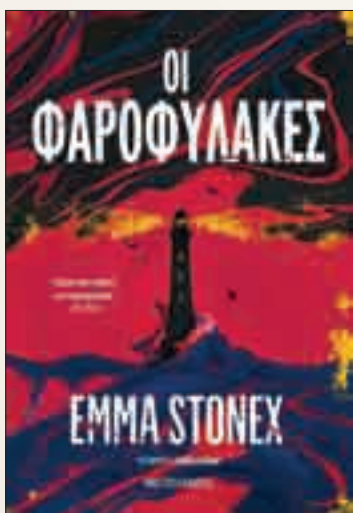
Αυτές τις μέρες διάβασα το μυθιστόρημα «Οι Φαροφύλακες» της Έμα Στόνεξ, που κυκλοφόρησε μόλις από τις εκδόσεις Μεταίχμιο σε μετάφραση της Ιωάννας Ηλιάδη. Εξαιρετικό εξώφυλλο που, σε συνδυασμό με τον τίτλο, με τράβηξε αμέσως.

Είναι μια ιστορία μυστηρίου που κεντρίζει την ανυπομονησία του αναγνώστη να μάθει (στο τέλος) πώς διάβολο έγινε και εξαφανίστηκαν τρεις φαροφύλακες από έναν φάρο που οι πόρτες του είχαν κλειδωθεί από μέσα. Το αίνιγμα θυμίζει κάπως το «Μυστήριο του κίτρινου δωματίου». Ωστόσο, στους «Φαροφύλακες», η Έμα Στόνεξ παίρνει μια πραγματική ιστορία που συνέβη σε έναν φάρο της Αγγλίας πολλά χρόνια πριν και τη μεταφέρει αριστουργηματικά μερικές δεκαετίες αργότερα.

Ο αναγνώστης ζει στον φάρο με τους τρεις άντρες που έχουν αναλάβει να φροντίζουν την άψογη λειτουργία των μηχανημάτων αλλά παράλληλα βιώνει και τις σχέσεις τους

με τον έξω κόσμο, τον κόσμο εκείνο της καθημερινότητας και των προσδοκιών τους. Σχέσεις που εμπλέκονται, πορείες που εκτροχιάζονται, ανθρώπινοι γαλαξίες που συγκρούονται μεταξύ τους.

Η μοναξιά δεν ταιριάζει σε όλους. Χρειάζεται γερά νεύρα να είσαι Ροβινσώνας Κρούσος σ' έναν φάρο. Όμως δεν έχω πάψει να γοητεύομαι από την ιδέα των γενεθλίων μου σ' έναν τέτοιο τόπο. Μένει να πείσω κι εκείνιν. (Στο μεταξύ, της έδωσα να διαβάσει το βιβλίο.)

Έμα Στόνεξ,
Οι φαροφύλακες,
εκδ. ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Vangelis: Η μουσική ευφυΐα των μεγάλων και των μικρών πραγμάτων

⇒ Για τους περισσότερους, το μεγαλύτερο επίτευγμά του ήταν οι «Δρόμοι της Φωτιάς», η μουσική αυτής της ταινίας ήταν –άλλωστε– που του χάρισε το Oscar το 1982. Φυσικά έγραψε σπουδαία μουσική για τον κινηματογράφο: από το «Blade Runner» στον «Χριστόφορο Κολόμβο» κι ύστερα στον «Ελ Γκρέκο», κάθε έργο του είχε μεγάλο βάθος και τεράστια αξία. Η μεγάλη μουσική για σημαντικά events του αθλητισμού, η «Μυθωδία» κι ολόκληρος ο ηχητικός κόσμος του διαστήματος χάρισαν στον Βαγγέλη Παπαθανασίου παγκόσμια αναγνώριση. Όμως, την ώρα ακριβώς που η αντικειμενικότητα θα επέβαλλε να αναφερθεί κανείς με περισσότερα λόγια στα μεγάλα έργα ενός σπουδαίου μουσικού, έρχονται από το παράθυρο εκείνες οι στιγμές που δεν έδωσαν στον Vangelis τη θέση που κατέχει σήμερα στο παγκόσμιο μουσικό στερέωμα, τον έκαναν όμως να είναι ο δικός μας Βαγγέλης: τα πλήκτρα του στη διασκευή που κάνουν οι Forminx στο «Αστέρι του Βοριά» του Μάνου Χατζιδάκι, το τρίσκαλο αρμόνιο που παίζει δίπλα στον Ντέμψ Ρούσο για τις ανάγκες του «Spring, Summer, Winter And Fall» των Aphrodite's Child, η ενορχήστρωση στο «Ρολόι» του Γιώργου Ρωμανού, το απίθανο «Earth» του 1973 και ιδίως το ξέφρενο «Come On» που ανοίγει το album, ο τρόπος που μεταμόρφωσε το «Starvation» των Socrates από ένα συνθετισμένο hard rock τραγούδι σε αριστούργημα παγκόσμιας κλάσης, προσθέτοντας πλήκτρα εκεί που φαίνεται ότι δεν χωρούν με τίποτα, και ολόκληρο το «Albedo 0.39» του 1976. Αυτές τις μέρες εκτός από το ολοκαίνουργιο «Juno To Jupiter», στο οποίο συμμετέχει και η σοπράνο Angela Gheorghiu,

επανακυκλοφορεί σε βινύλιο από την Music On Vinyl το «Albedo 0.39». Κι επειδή η παλιά μου κόπια της... Phonogram πνέει τα λίσθια, λέω να το ξαναγοράσω.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXXV

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

⇒ Η προηγούμενη φορά που εντυπωσιάστηκα από διηγήματα ήταν όταν διάβασα την «10η Δεκεμβρίου» του George Saunders. Ακαριαία κείμενα, σκληρά μ' έναν τρόπο, τρυφερά μ' έναν άλλο, δεν άφηναν περιθώριο ούτε ν' ανασάνεις. Αν και πρόκειται για μια εντελώς διαφορετική προσέγγιση, κάτι αντίστοιχο νιώθω διαβάζοντας την «Εκπνοή» του Ted Chiang, σε μετάφραση Μαργαρίτας Ζαχαριάδου, που κυκλοφορεί, όπως και η «10η Δεκεμβρίου» από τον Ίκαρο. Ο Chiang ζει στη Νέα Υόρκη και γράφει μια ιδιότυπη επιστημονική φαντασία που πατάει γερά στον Μπόρχες, γεγονός που κάνει τα κείμενά της «Εκπνοής» εξ' ορισμού συγκλονιστικά. Το πα-

ρελθόν, το παρόν και το μέλλον διαπλέκονται με φιλοσοφικούς όρους, ο χρόνος, η μεταμέλεια, η μνήμη και η συγχώρεση χορεύουν σε κόσμους του –όχι και τόσο– μακρινού μέλλοντος και στο τέλος κάθε διηγήματος, ο αναγνώστης μένει με ανοιχτό το βιβλίο, προσπαθώντας να συνειδητοποιήσει τον απέραντο ουρανό που είχε την ευκαιρία να αγγίξει.

⇒ Πάντα λάτρευα την ιδιαίτερη αισθητική των εξωφύλλων της λονδρέζικης Aus Music, ακόμη κι αν το dance περιεχόμενο των δίσκων της δεν με αφορούσε πάντα. Τώρα όμως που η εταιρεία ανακοινώνει το «Heaven Or Hell», ένα δωδεκάιντσο του Quantic, τα πράγματα γίνονται πολύ σοβαρά. Ο Will Holland υπόσχεται στο ξεκίνημα της συνεργασίας του με το αγγλικό label πέντε κομμάτια στο ύφος του «Theme From Selva», ενός μικρού post-disco αριστουργήματος που λατρεύτηκε –μεταξύ άλλων– και από το BBC 6.

⇒ Πολύ φοβάμαι ότι έχω αφήσει πίσω μου για πάντα την υπερβολική αγάπη που έτρεφα για το metal. Τα πρώτα σημάδια αυτής της νέας κατάστασης ήταν ότι άρχισαν να με ενδιαφέρουν όλο και λιγότερο τα επιμέρους ιδιώματα, ειδικά τα πιο εξεζητημένα, κι έμεινε για το τέλος η αγάπη στη rock n' roll πλευρά του είδους και σε μπάντες που έδειχναν να αγαπούν τις hard rock ρίζες του είδους. Τέτοιοι ακριβώς είναι οι Wooden Fields από τη Σουηδία, που κρατάνε από σχήματα, όπως οι Angel Witch, οι Siena Root και οι Witchcraft. Το ντεμπούτο τους είναι ομώνυμο, κυκλοφορεί από την Argonauta και μ' άρεσει πολύ!

P.S.: Πόσο μεγάλο κομμάτι είναι το ολοκαίνουργιο «Peach» των Future Islands! Το περινό τους album «As Long As You Are» ήταν δισκάρα και το επόμενο μυρίζεται ακόμα καλύτερο. Την Άνοιξη θα περιοδεύουν στην Ευρώπη, οπότε, αν κάποιος ενδιαφέρεται, δεν έχει παρά να το ψάξει... A

ΣΙΝΕΜΑ

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Συνέβη στο Σόχο

(LAST NIGHT IN SOHO) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Εντγκαρ Ράιτ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Τομασίν Μακ Κένζι, Άννια Τέιλορ-Τζόι, Ματ Σμιθ, Νταϊάνα Ριγκ, Τέρενς Σταμπ

Η νεαρή Ελοϊζ φτάνει από την επαρχία στο Λονδίνο με τη φιλοδοξία να κυνηγήσει το όνειρό της και να γίνει σχεδιάστρια μόδας. Η αγαπημένη της εποχή είναι τα swinging sixties και, χάρη στη δύναμη ενός ονείρου, το Λονδίνο των 60ς ζωντανεύει μπροστά της. Στην αντανάκλαση του καθρέφτη παρακολουθεί τον εαυτό της να μεταμορφώνεται σε μια στάρλετ ονόματι Σάντι και να ζει τις απολαύσεις της αγαπημένης της εποχής. Ωσπου έρχεται η στιγμή που το «είδωλό» της βρίσκεται παγιδευμένο σε έναν καθημερινό εφιάλτη, από όπου δεν υπάρχει ελπίδα δραπετεύσης.

Το σενάριο που συνδέει το θρίλερ με το κοινωνικό δράμα και συνδέει το σκοτάδι και τη βία στο ίδιο τερέν με τον ρετρό ρομαντισμό μιας εξιδανικευμένης εποχής (η ανήμπορη Σάντι γρήγορα θα συνειδητοποιήσει ότι ο σύντροφος και μάνατζερ της είναι ένας αδιστακτος νταβατζής) φέρει την από κοινού υπογραφή του σκηνοθέτη του «Babydriver» Εντγκαρ Ράιτ και της Κριστι Γουίλσον Κερνς, η οποία ήταν υποψήφια για το Όσκαρ πρωτότυπου σεναρίου το 2020 με το «1917». Η διάσημη χάρη στη σειρά «Το γκαμπί της βασίλισσας» Άννια Τέιλορ-Τζόι ενσαρκώνει την... αντανάκλαση της ηρωίδας σε αυτή την ιδιότυπη ιστορία φαντασμάτων, που αφορά το μεταφυσικό δέσιμο δύο νεαρών γυναικών με διαφορετικούς χαρακτήρες. Η δυναμική παρουσία της χαρισματικής στάρλετ των 60ς έρχεται σε αντίθεση με την άχρωμη και αδιάφορη Ελοϊζ του σήμερα που φιλοδοξεί να γίνει σχεδιάστρια μόδας. Το σχήμα αυτό δεν αντανάκλα μόνο τις τάσεις κάθε εποχής (σαφώς πιο λαμπερό και πληθωρικό το παλιό Λονδίνο), αλλά αποτελεί και ένα διεξοδικό κοινωνικό σχόλιο πάνω στην αλλαγή της γυναικείας ταυτότητας στο πέρασμα του χρόνου. Ο Ράιτ θεωρεί ότι η χειραφετημένη γυναίκα των 60ς, παρότι βρισκόταν σαφέστατα σε χειρότερη θέση από τη γυναίκα του σήμερα, είχε το ταμπεραμέντο και κυρίως το θάρρος για να αλλάξει τη μοίρα της. Το «Συνέβη στο Σόχο» αφορά αυτό ακριβώς το ταξίδι μεταμόρφωσης και χρησιμοποιεί τα μοτίβα του ψυχολογικού θρίλερ –πολλές φορές η φαντασία και η πραγματικότητα μπερδεύονται– για να καθηλώσει τον θεατή. Τις περισσότερες φορές, τα καταφέρνει, καθώς το θέαμα είναι εκθαμβωτικό (το ζωντανέμα του swinging London των 60ς είναι το μεγάλο ατού του έργου), η αφήγηση τρέχει με χίλια και η σινεφιλική γραφή του πηγαινοέρχεται μεταξύ των ψυχεδελικών οραμάτων του Πολάνσκι («Η έννοια») και κάποιου giallo του Ντάριο Αρτζέντο. Δυστυχώς, στο τελευταίο ημίωρο ο Ράιτ φαίνεται να ξεμένει από ιδέες και προσπαθεί να κλείσει τις τρύπες του σεναρίου αλλά δεν είναι και τόσο πειστικός.

ΑΚΟΜΗ ▶▶▶ «Το βιβλίο των εικόνων» του Ζαν Λικ Γκοντάρ είναι ένα πληθωρικό avant garde φιλμ που απευθύνεται κυρίως στους φαν του «πάπα της νουβέλ βαγκ». Χαοτικό και αταξινόμητο, χωρίς ιστορία και μόνο με σκόρπιες ιδέες ή εικόνες, που γίνονται ένα ανεργμίστο κολάζ από αγαπημένα φιλμ του σκηνοθέτη, ατάκες, πολιτικά συνθήματα, σκέψεις για το μέλλον της ανθρωπότητας κι ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί κανείς. Αν το είχε κάνει φοιτητής κινηματογράφου, οι καθηγητές του ίσως να του έλεγαν να αλλάξει επάγγελμα. ▶▶▶ Ο Τόνι Σερβίλο μας ξεναγεί στο ντοκιμαντέρ «Ερμιτάζ: Η Δύναμη της Τέχνης» (Hermitage: The Power of Art) σε σκηνοθεσία Μισέλε Μάλι και παρουσιάζει την εντυπωσιακή ιστορία ενός μνημειώδους μουσείου με τους αριθμούς (168 χρόνια λειτουργίας, 3 εκατομμύρια έργα τέχνης σε πάνω από 66.000 τετραγωνικά μέτρα, 4,2 εκατομμύρια επισκέπτες κάθε χρόνο) να προκαλούν δέος. ▶▶▶ Τα «200 Μέτρα» σε σκηνοθεσία Αμίν Ναϊρέ είναι μια ιστορία πατρικής αγάπης που διαδραματίζεται στη Δυτική Οχθη και κέρδισε τον Χρυσό Αλέξανδρο στο Διαγωνιστικό Τμήμα «Γνωρίστε τους Γείτονες» του περσινού Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. ▶▶▶ «Ο Τσαρλατάνος» της Ανιέσκα Χόλαντ αφηγείται τη ζωή του Τσέχου θεραπευτή Γιαν Μικόλασεκ και ήταν στις οσκαρικές υποψηφιότητες για την καλύτερη ξενόγλωσση ταινία. ▶▶▶ Το «Πίτερ Ράμπιτ: Ο λαγός το 'σκασε» είναι η συνέχεια της προ τριετίας ντισνέϊκής παιδικής επιτυχίας.

JUST THE FACTS

Συνέβη στο Σόχο ***
Τρομακτικά swinging London

Eternals **
Οι προστάτες της Marvel και της ανθρωπότητας

Το ταξίδι **1/2
Μπρικό ένστικτο σε ένα ταξίδι απολύτρωσης

Rednotice *
Διάσημοι κομπινάδοροι, φτηνά κόλπα

Το βιβλίο των εικόνων **
Ο Ζαν Λικ Γκοντάρ και το τέλος του δυτικού πολιτισμού

Ερμιτάζ: Η Δύναμη της Τέχνης **
Εικαστική δύναμη από την Αγία Πετρούπολη

200 Μέτρα (-)
Η αγάπη πατέρα και γιου

Ο Τσαρλατάνος (-)
Η νέα ταινία της Ανιέσκα Χόλαντ μετά τον «Κύριο Τζόουνς»

Πίτερ Ράμπιτ: Ο λαγός το 'σκασε (-)
Αχ κουνελάκι, κουνελάκι...

- * ΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Festival vs Coronavirus

Eternals **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κλόι Ζάο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σάλμα Χάγιεκ, Αντζελίνα Τζολί, Κιτ Χάρινγκτον, Μπάρνι Κίγκαν, Ρίτσαρντ Μάντεν, Τζέμα Τσον, Κουμάλ Ναντζιάι, Λόρεν Ρίντλοφ

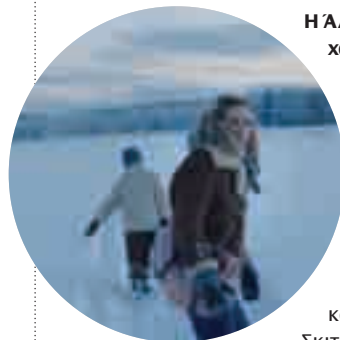

Εδώ και 7.000 χρόνια οι Αιώνιοι (εξωγήινοι φύλακες της Γης) προστατεύουν την ανθρωπότητα από επιθέσεις των Αποκλιόντων. Κι ενώ θεωρούσαν ότι η αποστολή τους είχε ολοκληρωθεί το 1545 μ.Χ., όταν εξολόθρευσαν τον τελευταίο εχθρό, η εμφάνιση νέων Αποκλιόντων τους αναγκάζει να ενώσουν ξανά τις δυνάμεις τους.

Η οσκαρική Κλόι Ζάο («Η Χώρα των Νομάδων») βρίσκεται σε λάθος γήπεδο. Προφανώς βιάζεται να διευθύνει των υπερηρώων της Marvel και οι προσπάθειές της να προσδώσει στην περιπέτεια της στοιχεία ομμανισμού ή λυρισμού, ενισχυμένα με ιστορική επικάλυψη –Βαβυλώνα, Ιράκ, Ναγκασάκι– μάλλον κακό κάνουν. Η επιλογή της Ζάο στο τιμόνι των «Eternals» έχει να κάνει κυρίως με την ανανέωση του κομιξάδικου σύμπαντος της Marvel και της προσέλευσης ευρύτερου κοινού πέρα από τους φαν. Πολλές σκηνές δράσης μοιάζουν παρωχημένες, ενώ κάποια αφελή τοιτάτα για την αξία της θνητής ζωής σε αντίθεση με την ανούσια αιωνιότητα, είναι σαν να είναι βγαλμένα από άλλη ταινία. Της Ζάο ίσως...

Το ταξίδι (CHARTER) **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αμάντα Κέρνελ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Άννα Νταλ Τορρι, Σβέριτ Γκούντασον, Έβα Μελάντερ

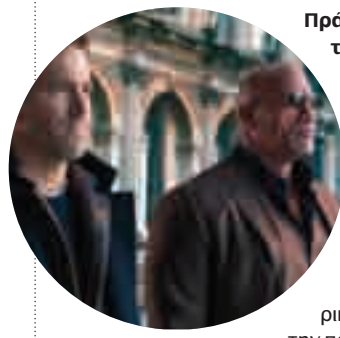

Η Άλις ζει ένα ζορικό διαζύγιο κι έχει χάσει την προσωρινή επιμέλεια των δύο παιδιών της, που μένουν με τον πατέρα τους. Ύστερα από ένα τηλεφώνημα του 8χρονου γιου της, αποφασίζει να κλέψει τα παιδιά και να πάνε μαζί για μία βδομάδα στις Κανάριες Νήσους.

Μια επώδυνη ιστορία διαζυγίου που κρύβει τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι η νέα ταινία της Κέρνελ. Σκιτσάρει το αμφιλεγόμενο πορτρέτο μιας γυναίκας που έχασε ό,τι αγαπά περισσότερο: τα παιδιά της. Η ταινία –με πρεμιέρα στο διαγωνιστικό του Σάντανς και η σουπερδική πρόταση για τα φετινά Όσκαρ– παρότι παρουσιάζει τις κλισέ καταστάσεις με τις συμπεριφορές που συναντάμε σε τέτοια περιστατικά, δεν παραδίδεται στις συμβατικές λύσεις. Υπάρχει ένα πέπλο σκιάς στη συμπεριφορά της μητέρας, ενώ η ένταση της ιστορίας δίνει τη θέση της στην αφοπλιστική λύση του δράματος.

Rednotice *

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ρόσον Μάρσαλ Θέρμπερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Γκαλ Γκαντότ, Ντουέιν Τζόνσον, Ράιαν Ρέινολντς

Πράκτορας της Ιντερπόλ με ειδικότητα στον εντοπισμό και τη σύλληψη ληστών έργων τέχνης πέφτει στην παγίδα της πιο περιζήτητης κλέφτρας της κατηγορίας του, με το όνομα «The Bishop» και αναγκάζεται να συνεργαστεί με επίδοξο απατεώνα προκειμένου να αποκαταστήσει το όνομά του.

Ανάλαφρη και κωμική εμπορική περιπέτεια, παραγωγή της Netflix που χωρίς την παρουσία των τριών σταρ μάλλον θα περνούσε απαρατήρητη. Απολιτική και εντελώς προσχηματική δράση, χιούμορ που θέλει να έχει τον κύριο λόγο αλλά απουσιάζει στο μεγαλύτερο μέρος της ταινίας, βαρετές επαναλήψεις των κλισέ που συνοδεύουν τις ταινίες κομπίνας. Η μόνη ίσως θετική προσπάθεια έχει να κάνει με την επιθυμητή χημεία των Ντουέιν Τζόνσον και Ράιαν Ρέινολντς, η οποία έως έναν βαθμό λειτουργεί κι αποτελεί τον μοναδικό σοβαρό λόγο για να δει κάποιος το φιλμ.

«I know you can save me, no one else can save me» (το ταξίδι)

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

consumer.huawei.com/gr

HUAWEI nova 9: το smartphone που μου «λύνει» τα χέρια

▶ Αποχωρίζομαι το κινητό μου μόνο όταν κοιμάμαι, τις υπόλοιπες ώρες χρειάζομαι ένα δυναμικό smartphone με κομψό σχεδιασμό και καινοτόμες λειτουργίες για να με συνοδεύει στο βαρύ πρόγραμμα της ημέρας. Ξεχώρισα το HUAWEI nova 9 γιατί διαθέτει τετραπλή κάμερα Ultra Vision για να βγάλω τέλειες φωτογραφίες και βίντεο –μέρα ή νύχτα–, ανεξαρτήτως φωτισμού. Παράλληλα, η αξιόπιστη μπαταρία του που φορτίζει γρήγορα και διαρκεί πολύ μου αφαιρεί το άγχος του να βρω σημείο να το φορτίσω κατά τη διάρκεια της ημέρας. Αλλά και εμφανισιακά το λατρεύω γιατί είναι εξαιρετικά λεπτό, ελαφρύ και με τρομερό χρώμα!

Το Ίντερνετ σκοτώνει τις παλιές φωτογραφίες

Η κακοφωτισμένη θολή εικόνα και το περίφημο «κλικ» είναι ένα από τα 100 πράγματα που χάσαμε εξαιτίας του ίντερνετ. Τα άλλα 99;

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σήμερα, είναι σπάνιες οι πολύ κακές φωτογραφίες. Αν μια φωτογραφία δεν είναι καλή και δεν μπορούν να μπουν φίλτρα ή να γίνει επεξεργασία, τότε πολύ απλά διαγράφεται. Ταχύτατα. Με ένα κλικ που δεν κοστίζει απολύτως τίποτα εξαφανίζεις από την ψηφιακή σου ζωή οποιαδήποτε εικόνα έχεις τραβήξει και δεν είναι τέλεια. Τα πράγματα δεν ήταν πάντα έτσι. Μια φορά κι έναν καιρό, την εποχή της απόλυτης κυριαρχίας της Κόντακ, οι φωτογραφίες είτε δεν ήταν κολακευτικές, είτε το «κλικ» ήταν κατά λάθος, είτε ήταν υπερφωτισμένες ή τα μάτια ήταν κόκκινα. Εν ολίγοις δεν άξιζε να τις κρατήσεις αυτές τις φωτογραφίες κι ας ήταν παράδοση να φυλάσσονται σε κουτιά επί κουτιών, σε ντουλάπες, σε αποθήκες, σε υπόγεια. Με τα σημερινά κριτήρια, ήταν για πέταμα. Άσε που, όπως επισημαίνει η Πάμελα Πολ στο βιβλίο της με τίτλο «100 things we lost to the Internet», λίγοι ήξεραν να κεντράρουν, ακόμα λιγότεροι πώς να χρησιμοποιούν το φλας και πάει λέγοντας. Ελάχιστοι είχαν αισθητική αντίληψη.

Πατούσες το μπουτόν αλλά αποτέλεσμα έβλεπε λίγες ημέρες μετά, μόλις το φιλμ, εκείνο το μαύρο καρουλάκι, εμφανιζόταν στο φωτογραφείο. Λίγο αργότερα ήρθε η εξέλιξη με την 24ωρη εμφάνιση, αλλά η ποιότητα σπάνια ήταν καλή. Μόνο οι πραγματικοί επαγγελματίες έσωζαν την κατάσταση. Όπου καλούνταν, συνήθως γάμους και βαφτίσια.

Όσο για τα φωτογραφικά άλμπουμ, αυτά είναι σχεδόν μεσαιωνικό κατάλοιπο. Γελάς με τις περισσότερες φωτογραφίες, όχι για τα κουρέματα που θύμιζαν Τζον Μπον Τζόβι στα νιάτα του, αλλά γενικά με το παρελθόν, που έχει μουαρέ και φοράει σιδεράκια. Κλασικές όταν ήμασταν μαθητές και μαθήτριες, συνήθως πρωτάκια, ήταν οι φωτογραφίες που καθόμασταν στο θρανίο με φόντο ζωγραφιές και κρατούσαμε το μολύβι σαν έτοιμοι για υπογραφή. Κοιτάζοντας το πουλάκι. Φωτογραφίες που μπήκαν σε κορνίζα και κρέμονται ακόμα σε κάποιο τοίχο του «πατρικού». Ποιος θα μπορούσε να συλλάβει τότε την έννοια της selfie; Ποιος θα μπορούσε να φανταστεί πόσοι άνθρωποι θα λάτρευαν να αυτοφωτογραφίζονται; Όπως διαπιστώνει η συγγραφέας του βιβλίου, απόσπασμα του οποίου δημοσίευσε το Atlantic, ποιος θα μπορούσε να πιστέψει ότι οι έφηβοι θα ξόδευαν ολόκληρα απογεύματα ποζάροντας και τελειοποιώντας φωτογραφίες τους εαυτού τους; Ότι και οι ηλικιωμένοι θα λάτρευαν με πάθος τις selfies και ότι τα τουριστικά λεωφορεία θα έκαναν στάσεις όχι για απλές, παλιές φωτογραφίες τοπίων και μνημείων αλλά για φωτογραφίες των ίδιων των τουριστών; Η ότι πολυτελή ξενοδοχεία και εστιατόρια θα σχεδίαζαν τον φωτισμό του μπάνιου ειδικά για να ενισχύσουν τις δυνατότητες selfie; Ναι, τον φωτισμό μπάνιου. Άλλωστε στις τελειοποιημένες και επιλεγμένες selfies μας, όλοι φαινόμαστε πάντα καλύτερα και το φόντο, μπορεί να μην παίζει πρωτεύοντα ρόλο, είναι όμως σημαντικό. Ωστόσο, κάτι έχει χαθεί μέσα στην αδυσώπητη παρέλαση στο Instagram πολλών ανοπισιών και ανόητων, βγαλμένων γλωσσών και εικόνων υπό γωνία τριών τετάρτων. Είναι δυνατόν οι παλιές φωτογραφίες να μας έδειχναν κάτι που θέλαμε ή έπρεπε να δούμε; Οι παλιές φωτογραφίες είναι ένα από τα εκατό πράγματα που χάσαμε εξαιτίας του Ίντερνετ. Η Πάμελα Πολ, διακεκριμένη βιβλιοκριτικός των NYT, απαριθμεί στο βιβλίο της, με νοσταλγία φαντάζομαι, άλλα 99.

ADIDAS

Παιδικά παπούτσια Disney Mickey Fortarun €45

CAROLINA HERRERA

Compact πούδρα, από τη συλλογή Herrera Beauty

BENETTON

Ριγέ κασκόλ

PRAKTIKER

Χαλάκι Laos €20

GUESS

Κοντομάνικη μπλούζα με στρας €55,50

PUBLIC

Καναπές κρεβάτι 3θέσιος €259,20

SOPHIA ENJOY THINKING LIVE

Μολύβια Archistripe €9,50/σετ 4 τεμ.

MAH JONG BOUTIQUE

Σημειωματάριο Moleskine €18,90

REMISSHOP.COM

Πλεκτή ζακέτα

INTIMISSIMI

Πλεκτές κάλτσες €11,90

MAMUSH GALLERY

Γλυπτό του Αντώνη Καστρινάκη €160

SWATCH

Ρολόι «3-2-1 Liftoff!», σειρά NASA, €42

Το ελληνικό trend της εβδομάδας

Η κατάρριψη ενός μύθου: ΟΙ ΚΑΘΕΤΕΣ ΡΙΓΕΣ ΣΑΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΠΙΟ ΠΑΧΙΑ ΕΝΩ ΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΣΑΣ ΔΕΙΧΝΟΥΝ 6% ΛΕΠΤΟΤΕΡΗ.

(Dr. Peter Thompson, Πανεπιστήμιο του York, 2008)

MI-RO

Μίντι φόρεμα

TOMMY HILFIGER

Ανδρικό πουλόβερ με φερμουάρ €107,92

KARL LAGERFELD

Τσάντα €135

ATHENS VOICE PODCAST

TRUST YOUR VOICE FOR THE THINGS THAT MATTER

Δεν είναι άρθρα που ακούγονται
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΣΕ ΑΛΛΗ ΜΟΡΦΗ

Είναι ένα καινούργιο Μέσον

Γοητευτικές διηγήσεις για

ακροατές γεμάτους περιέργεια

Διονύσης **Σιμόπουλος** Λένα **Διβάνη**
Σταμάτης **Κριμιζής** Μάκης **Προβατάς**
Σώτη **Τριανταφύλλου** Μαρία **Ευθυμίου**
Γιώργος **Παυριανός** Θέμης **Σαρανταένας**
Άρης **Σφακιανάκης** Νίκος **Παναγιώτου**
Χρήστος **Φραγκονικολόπουλος**
Γιάννης **Νένες** Τζένη **Μελιτά**
Γιώργος **Τσούλης** Αθηνά **Klemens**
Black Athena -Κωστής **Νικηφοράκης**
Νίκος **Παπαηλιού** Σοφία **Τσώνου**

and more to come...

ATHENS VOICE

since 2003

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

ATHENS VOICE GR

Johnnie Walker και Κωνσταντίνος Αργυρός στηρίζουν τη live μουσική

Με σύνθημα "Keep Walking Together"

Να βρεθούμε όλοι ξανά δίπλα στη live μουσική και να στηρίξουμε όλους όσους συναντιούνται εκεί, ταλέντα, έμπνευση, μουσικούς, που έμειναν εκτός για μεγάλο χρονικό διάστημα, μας καλεί μέσα από μια νέα τηλεοπτική καμπάνια το Johnnie Walker, με σύνθημα "Keep Walking Together" και κεντρικό πρόσωπο τον Κωνσταντίνο Αργυρό. Όπως λέει, «έχοντας περάσει μια δύσκολη περίοδο, έχει έρθει αυτή η ώρα να την αφήσουμε πίσω και να προχωρήσουμε, έχοντας μαζί μας όσους μας στήριξαν, όσους στηρίζουμε, όσους νιώθουμε κοινούς τους χτύπους στην καρδιά μας». «Όπου υπάρχει θέληση, υπάρχει πάντα δρόμος. Για μένα ο δρόμος είναι η live μουσική», λέει ο Κωνσταντίνος Αργυρός και κάνει το πρώτο βήμα με αισιοδοξία προς το μέλλον.

Δείτε το τηλεοπτικό σποτ εδώ: https://youtu.be/1_e1Q3wRk70

Απολάυστε υπεύθυνα

ΣΕ ΕΙΔΑ...

Κάποιος σε ψάχνει. Ψάξε τον κι εσύ και επικοινωνήσε μαζί του στο www.athensvoice.gr/stiles/se-eida.

ΜΑΤΑΡΕΣ ΜΟΥ!

Τοkyo theater Athens. Καθόμασταν δίπλα δίπλα στο live της Λένας Ζευγαρά. Ήσουν μελαχρινή, φορούσες μαύρο φόρεμα και μαύρες μπότες, ήσουν πανέμορφη. Αυτό που με κέρδισε όμως ήταν τα μάτια σου, που όταν τα κοιτούσα με μάγευαν. Ελπίζω να σε ξανασυναντήσω κάποτε...

FLIGHT FROM LONDON TO ATHENS

Same flight to Athens. You were sitting right in front of me (10B) on the FR15 flight from London Stansted to Athens.

ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ήσουν στο βιβλιοπωλείο και ρώτησες πού έχουν τον Budrillard. Σε κοίταξα και σου είπα ότι είσαι «σκληρή» και γέλασες. Ήθελα να σου πω να πάμε για κάνα καφέ. Θα ήθελα πάρα πολύ να σε γνωρίσω. Αν το δεις ποτέ, στείλε.

ΚΟΥΚΛΕΣ: ΔΕΝ ΜΙΑΨΑΜΕ

Ήσουν με το κόκκινο πουκάμισο. Κοιτιόμασταν όλο το βράδυ. Δεν μιλήσαμε ποτέ. Κακώς...

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ, ΣΤΟ ROOSTER

Παρασκευή 22/10 γύρω στις

17:00 καθόσουν στο Rooster σε τραπέζι με καναπεδάκι. Φόραγες γκρι παντελόνι αν θυμάμαι καλά. Καθόμουν στο διπλανό μαγαζί (στο καπάκι) σε ένα γωνιακό τραπέζι. Αν το δεις, απλά να ξέρεις ότι είσαι το πιο όμορφο πλάσμα που έχω δει εδώ και καιρό. Η κοπέλα σου είναι τυχερή. Εύχομαι να περνάς πάντα όμορφα.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΦΙΣΦΗ, ΘΕΣΗ 31

Ηράκλειο (Αστόρια). Καθόσουν στο μπροστινό κάθισμα και ήσουν το... Control. Για κάποιο λόγο ντράπηκα να σε ρωτήσω πώς σε λένε και να πούμε περισσότερα. Αυτό που συγκράτησα είναι τα όμορφα μάτια και η απίστευτα θετική αύρα που μου έβγαλες. Θα χαρώ πολύ να σε ξαναδώ χωρίς ντροπές αυτή τη φορά.

ΚΑΤΕΒΗΚΑΜΕ ΜΑΖΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ

Στο 608. Σε είδα, με κοιτούσες. Κατεβήκαμε Ευαγγελισμό. Έφυγες προς μετρό. Έμεινα στη στάση να σε σκέφτομαι...

ΓΩΝΙΑ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ & ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Εγώ έπαιρνα καφέ από την απέναντι καφετέρια κι εσύ στεκόσουν στην απέναντι γωνία. Κοιταζόμασταν για

αρκετή ώρα. Πέρασα από δίπλα σου αλλά ντράπηκα. Θα βγάλεις τα μπλε γυαλιά σου να δω τα μάτια σου;

ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ 221 ΠΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ

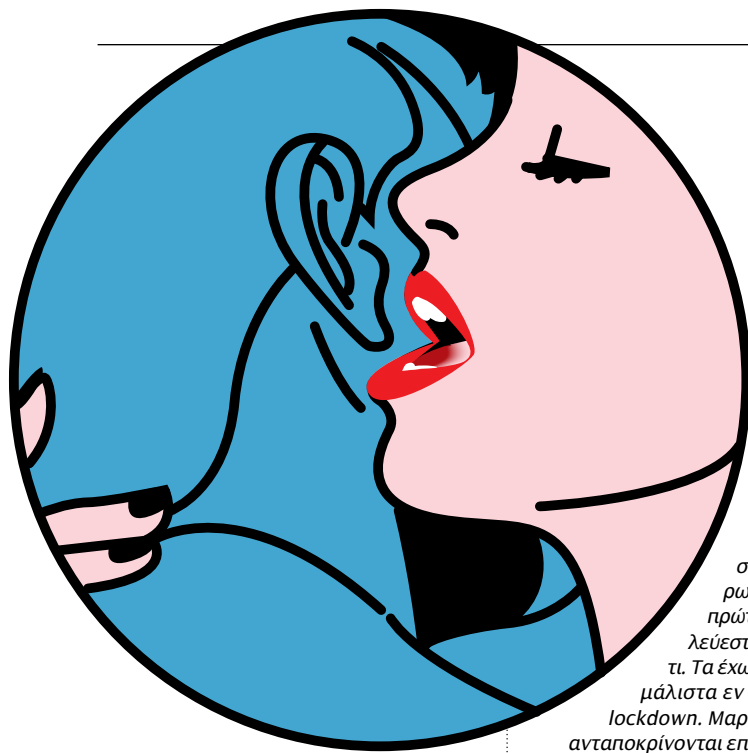
Κάθισες δίπλα μου στο λεωφορείο. Κοίταξες κάποια στιγμή έξω από το παράθυρο και μου είπες «Ο Τζέιμς είναι αυτός εκεί!». Τι γλυκό αγόρι που ήσουν. Θα ήθελα να σε ξαναδώ.

ΧΟΛΑΡΓΟΣ, ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Σε είδα στο γυμναστήριο στον Χολαργό. Είχες ανεμοδαρμένη χαιτή με μαλλί σαν του σπορ Μπίλι. Άκουσα κάτι φίλους να σε λένε το παιδί της Κρεστ... Τα δόντια σου όντως ήταν κατάλευκα και φωσφορίζαν στο σκοτάδι. Μετά από τη γυμναστική σε είδα πάλι στα αποδυτήρια να φιλάς τα μπράτσα σου...

ΛΟΥΚΑΡΕΩΣ, ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ

Κατέβηκες από φορτηγό γνωστής εταιρείας νερών ουρανίου τόξου για να κάνεις διανομή. Σε κοίταξα, με κοίταξες, αλλά δεν μίλησα και το μετάνιωσα. Έχεις φοβερά μάτια. Αν το δεις, στείλε μου τότε θα ξαναβγεί δρομολόγιο για εδώς!

νειακή στέγη και δεν έχει κανένα νόμιμο λόγο να σας διώξει, αν εσείς θέλετε και κάνετε μια ντουζίνα μωράκια. Τώρα, στο κυρίως θέμα. Ξέρω πολύ καλά και από πρώτο χέρι πόσο δυσκολεύεστε στο να βρείτε σπίτι. Τα έχω περάσει κι εγώ και μάλιστα εν μέσω του πρώτου lockdown. Μαρτύριο! Οι τιμές δεν ανταποκρίνονται επ' ουδενί στην ποιότητα των σπιτιών και σε καμία περίπτωση στους μνησίους μισθούς ενός ζευγαριού. Πρακτικά, αυτό που κάναμε εμείς ήταν 1) υπομονή (σπίτι βρήκαμε στο εξάμνη) και 2) μείωση των ζητούμενων μας. Ενημερώστε τους πάντες ότι ψάχνετε και καλή σας τύχη. Αν βρείτε κάτι, που να σας κάνει κλικ στα περισσότερα εκ των ζητούμενων και στα χρήματά σας, κλείστε το αμέσως.

Μετά από 2 χρόνια σχέσης, το αμόρε έφυγε εκτός Αθηνών και βλεπόμαστε πολυυυυ λιγότερο. Η επικοινωνία μας είναι λιγότερη και όταν έθιξα το θέμα μου απάντησε ότι «ρε μωρό, αφού ξέρεις δεν είμαι του τηλεφώνου». Εγώ αισθάνομαι ότι αποξενώνομαι και σαν να μην με νοιάζει και πολύ. Μανεκέν, help!!!

Μήπως, λέω μήπως, είναι από αυτές τις φορές, που η ζωή σοφά πάει τα γεγονότα εκεί που πρέπει; Αν αποξενώνομαι εσύ, αν αυτός δεν είναι και πολύ του τηλεφώνου, μήπως να το επαναδιαπραγματευτείτε μέσα σας και έξω σας; Μετά από δύο χρόνια, η σχέση σας σίγουρα έχει δέσει για τα καλά, ξέρετε ο ένας τον άλλον, όμως, μπορεί πλέον ο καθένας σας να λειτουργεί καλύτερα ως μονάδα (χωρίς να το επιδιώκει απαραίτητα συνειδητά) και κάπως να έχετε βολευτεί ωραία στη νέα σας ζωή. Αν, λοιπόν, δεν σας πάει η σχέση από απόσταση, μην το πιέζετε. Πάρτε λίγο τον χρόνο σας και αναλογιστείτε αν σας αρέσει το μαζί ή το χωρία.

Άκου, φίλη Τζένη, μιας και άνοιξες αυτή την κουβέντα στο Instagram. Τα ενοίκια είναι όλα πανάκριβα! 35 τ.μ. τα νοικιάζουν 400-450 ευρώ. Και μη νομίζεις τίποτα ανακαινισμένα. Μπάνιο-κουζίνα άθλια του 1970. Ψάχνουμε σπίτι με το αγόρι μου εδώς και 7 μήνες και τίποτα. Άσε που πας να δεις ένα σπίτι και για να στο νοικιάσουν πρέπει μέχρι και το Ε9 σου να τους δείξεις. Καταλαβαίνω την ανασφάλεια για το ποιον θα βάλεις σπίτι σου, αλλά κάπου έλεος. Σε ένα σπίτι με ρώτησαν αν σκοπεύω να μείνω σύντομα έγκυος, γιατί δεν θέλουν φασαρίες. Ωραία φάση ε;

Εντάξει, έχω γίνει έξαλλη τώρα, ειδικά με το τελευταίο! Αυτό ξεπερνάει κάθε όριο αγένειας και απέχει χιλιόμετρα από τις απλές διερρευνητικές ερωτήσεις που μπορεί και οφείλει να κάνει ο εκμισθωτής για να γνωρίσει καλύτερα τον υποψήφιο μισθωτή του. Θα σου πρότεινα στεγνά και ωραία να γράφεις σε σχόλιο την εμπειρία σου για τον εν λόγω εκμισθωτή στη σελίδα με τις αγγελίες, απ' όπου βρήκες το σπίτι. Το σπίτι είναι οικογε-

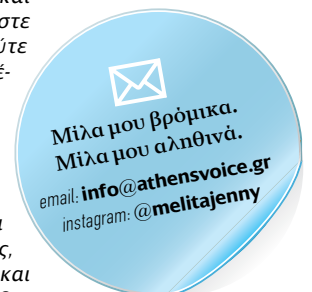

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά μας θέματα να ακούγονται σαν παθιαρικό τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Αγαπημένη μου Τζένη, θέλω να σου εξομολογηθώ εδώς κάτι, που βραίνει πολύ. Είμαι 22 και πριν λίγο καιρό γνώρισα ένα αγόρι σε ένα πάρτι με το οποίο ανταλλάξαμε τηλέφωνα, αρχίσαμε να μιλάμε και κανονίσαμε να βγούμε ραντεβού. Μετά τον καφέ μας, ήρθαμε πιο κοντά και άρχισε να μου λέει να πάω σπίτι του να συνεχίσουμε. Μου άρεσε πολύ και είπα να πάω. Τον ακολούθησα κι όταν αρχίσαμε να ερχόμαστε αρκετά κοντά και να μένουμε χωρίς ρούχα, αυτός έφυγε πήγε στο μπάνιο και επέστρεψε με ένα ξυραφάκι, λέγοντάς μου ότι θα το χρειαστώ. Έφυγα από το σπίτι του σχεδόν με κλάματα και δεν τον ξαναείδα ποτέ, αλλά είχε προλάβει να με κάνει να νιώσω ένα μηδενικό.

Όμορφό μου κορίτσι, κανένας, μα κανένας δεν έχει το δικαίωμα να μας πει πώς θα ορίσουμε τα σώματά μας. Φτάνει ναι! Αν μας αρέσουμε με τρίχες ή χωρίς τρίχες σε οποιοδήποτε σημείο εμείς επιθυμούμε, αυτό είναι δικό μας θέμα και μόνο. Δεν είμαστε αντικείμενα, ούτε κοούκλες φτιαγμένες για να εξυπηρετούμε τις φαντασιώσεις και τα πρότυπα με τα οποία έχουν θρέψει οι σεξιστικές ταινίες, οι διαφημίσεις και η κοινωνία η ίδια το μυαλό κάποιων αντρών. Όλοι έχουμε ανασφάλειες, αλλά προσπαθούμε να τις γαληνέσουμε και όχι να τους δίνουμε τόσο χώρο, ώστε να πληγώσουμε και άλλους στο διάβα μας. Ο συγκεκριμένος τύπος φαντάσος, λοιπόν, τι ανασφάλειες και τι έλλειψη παιδείας έχει, για να φτάσει στο σημείο να βγάζει τα κόμπλεξ του πάνω σε έναν άλλον άνθρωπο, ειδικά πάνω σε μια τόσο τυφερή στιγμή. Εσύ, κορίτσι μου, είσαι η υπέροχη της ιστορίας αυτής, εκείνον θα ήθελα να ρωτήσω απλά: Πόσο κενός άνθρωπος είσαι, ρε φίλε, που ορίζεσαι από... τρίχες;

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11), που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο, είναι «ζορική» καθώς λόγω της συμμετοχής του Ουρανού φέρνει απρόοπτες καταστάσεις στα οικονομικά, θετικές ή αρνητικές, δημιουργώντας παράλληλα συναισθηματική αναμόλυνση. Η ανησυχία θα είναι αισθητή τόσο τις μέρες που προηγούνται, όσο και εκείνες που έπονται της Νέας Σελήνης. Τα σενάρια πολλά: μπορεί να υπάρξει ένα κέρδος από μια επένδυση, μια κληρονομιά, μια νέα πρόταση στη δουλειά ή αντίθετα μια ζημία, ξαφνικά έξοδα που σε πετάνε εκτός προϋπολογισμού κ.λπ. Στο συναισθηματικό κομμάτι, η ανάγκη να απελευθερωθείς από τοξικές καταστάσεις, ακόμα και παλιά τραύματα που συνεχίζουν να αιμοραγούν, είναι έντονη, ενώ δεν αποκλείεται να προκύψουν συγκρούσεις, περιστατικά ζήλειας, ακόμα και βίαια ένστικτα στα ερωτικά, γι' αυτό απαιτείται ψυχραιμία. Την επομένη όμως η Αφροδίτη περνά στον Αιγόκερω, όπου και θα παραμείνει για το ασυνήθιστα μεγάλο χρονικό διάστημα των 4 μηνών, δίνοντας ευκαιρίες αναγνώρισης στην καριέρα, αυξάνοντας τη φιλοδοξία σου, φέρνοντας επίσης εξελίξεις σε σταθερές σχέσεις, π.χ. συγκατοίκηση, γάμο κ.λπ. Η είσοδος του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) τονίζει πως λεφτά και σεξ θα απασχολούν το μυαλό σου στο μεγαλύτερο μέρος του Νοεμβρίου.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Η εβδομάδα έχει «εκρηκτικές» διαστάσεις, με τη Νέα Σελήνη (4/11) απέναντί σου στον Σκορπίο, σε αντίθεση με τον Ουρανό από το ζώδιό σου, να δημιουργεί ανατροπές σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων, επηρεάζοντας κυρίως το 2ο δεκαήμερο με τα γεγονότα να εκτείνονται σε διάστημα δύο εβδομάδων, μέχρι την Πανσέληνο. Έκλειψη Σελήνης στο ζώδιό σου στις 19/11. Βρίσκεσαι σε συναισθηματικό αναβρασμό, με διάθεση επαναστάσεων απέναντι σε ό,τι και όποιον σε περιορίζει, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος ρήξεων ή και χωρισμού

στα προσωπικά ή σε μια συνεργασία. Δεν είσαι θερμοκέφαλο άτομο, αλλά η ενέργεια που εκλύεται είναι τέτοια που σε κάνει να αντιδράς, χωρίς διάθεση συμβιβασμού, αν και αργότερα μπορεί να το μετανιώσεις. Για κάποιους μπορεί υπάρξουν και ξαφνικές νέες προτάσεις στα επαγγελματικά ή κεραυνοβόλοι έρωτες, με περίπτωση ενθουσιασμού. Η είσοδος της Αφροδίτης στον Αιγόκερω την Παρασκευή, παρ' excellence για 4 μήνες, είναι επίσης θετική για νέες γνωριμίες και μάλιστα με άτομα διαφορετικής ιδεολογίας, κουλτούρας κ.λπ. καθώς αυτή η περίοδος ευνοεί τα ταξίδια, τη μετοίκηση στο εξωτερικό, τις σπουδές, αλλά και τα νέα επαγγελματικά σχέδια, επεκτείνοντας τους ορίζοντές σου. Το πέρασμα του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) δείχνει πως οι «άλλοι» και οι απαιτήσεις τους θα απασχολούν πολύ την καθημερινότητά σου.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Άγχος και περισσότερο στρες στην καθημερινότητα φέρνει η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο και ίσως διαπιστώσεις πως ακόμα και ο ύπνος σου είναι κακής ποιότητας αυτές τις μέρες. Θέματα υγείας και φυσικής κατάστασης θα σε απασχολήσουν στο διάστημα των επόμενων εβδομάδων και επειδή «κάλλιον προλαμβάνει, παρά θεραπεύει» θα ήταν καλό να προγραμματίσεις κάποιες προληπτικές εξετάσεις, να επισκεφτείς εκείνον τον ειδικό που όλο αμελείς, αλλά και να κάνεις μια νέα αρχή στον τρόπο που διατρέφεται και φροντίζει εν γένει το σώμα σου. Αυτό το φεγγάρι μπορεί επίσης να φέρει ξαφνικές αλλαγές στις εργασιακές συνθήκες, π.χ. αλλαγή πόστου, υποχρεώσεων, προσώπων στο γραφείο κλπ., χωρίς να αποκλείονται και νέες προτάσεις για δουλειά. Την επομένη η Αφροδίτη περνά στον Αιγόκερω για τους επόμενους 4 μήνες κατ' εξαίρεση, μια θέση που ευνοεί τόσο τα οικονομικά, για διευθετήσεις οφειλών, επενδύσεις, κληρονομικά, περιουσιακά, χρήματα

που διαχειρίζεται από κοινού με τον σύντροφό σου ή κάποιον συνétaιρο κ.λπ., όσο και τα αισθηματικά, βγάζοντας βαθιά συναισθήματα και έντονες σεξουαλικές συγκινήσεις. Ο Ερμής στον Σκορπίο (6/11) πάλι τονίζει πως ο προγραμματισμός είναι απαραίτητος για να τα βγάλεις πέρα με τόσο τρέξιμο.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) σε αντίθεση με τον Ουρανό μπορεί να φέρει ανατροπές στα ερωτικά αλλά και σε δημιουργικά σχέδια, όχι απαραίτητα αρνητικές, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 2ο δεκαήμερο. Νέες αναπάντεχες γνωριμίες, κεραυνοβόλοι έρωτες, μια «απρογραμμάτιστη» εγκυμοσύνη, καινούργια επιχειρηματικά σχέδια ή αντίθετα αναταράξεις σε μόνιμες σχέσεις, προβλήματα στη σχέση με τα παιδιά σου ή αλλαγές στον σχεδιασμό των επαγγελματικών σου στόχων, είναι μερικά από τα πιθανά σενάρια με αυτό το φεγγάρι. Πολύ σημαντική η μετακίνηση την Παρασκευή της Αφροδίτης απέναντί σου στον Αιγόκερω και η παραμονή της μέχρι τις 5/3/22 κατά παρέκκλιση, μια διέλευση που κάνει τα θέματα προσωπικών σχέσεων και συνεργασιών ιδιαίτερα σημαντικά όλο αυτό το διάστημα. Οι ευκαιρίες για νέες σχέσεις, για θετικές εξελίξεις και αποκατάσταση ισορροπιών σε ήδη υπάρχουσες και το πέρασμά τους στο επόμενο στάδιο μέσω μιας επισημοποίησης ή ενός γάμου, καθώς και οι πιθανότητες για καινούργιες συνεργασίες, δουλειές, συνεταιρισμούς κ.λπ. θα είναι αυξημένες αυτό το τετράμηνο, εκτός από την περίοδο που θα γυρίσει ανάδρομη (από 20/12 - 28/1/22) όπου εκεί θέλει προσοχή. Η είσοδος του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) φέρνει περισσότερη αισιοδοξία και δημιουργικότητα.

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Απρόβλεπτες καταστάσεις στα οικογενειακά και στα επαγγελματικά μπορεί να φέρει η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11), επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 2ο δεκαήμερο. Αιφνιδιαστικά γεγονότα αναφορικά με μέλη της οικογένειας, ίσως μεγαλύτερης ηλικίας, νευρικό-

τητα και συγκρούσεις με άτομα που συγκατοικείς θέματα με το σπίτι ως ακίνητο, μετακομίσεις π.χ. λόγω ανάγκης για μεγαλύτερο χώρο λόγω αύξησης των μελών της οικογένειας, εξαιτίας ιδιοκατοίκησης ή λόγω των επαγγελματικών π.χ. μετάθεσης, αλλά και αλλαγές στις συνθήκες της δουλειάς, π.χ. αύξηση αρμοδιοτήτων, αλλαγή πόστου, αλλαγές στην καθημερινότητα της καριέρας, καινούργια προσωπικά χειρήματα κ.λπ., όλα είναι μέσα στο πρόγραμμα. Η Αφροδίτη περνά στον Αιγόκερω την επομένη, όπου και θα παραμείνει ένα πολύ μεγάλο διάστημα έως 5/3/22, κάνοντας τα θέματα υγείας και φυσικής κατάστασης προτεραιότητα, ωθώντας σε να θέσεις νέες ρουτίνες για τη συστηματική φροντίδα του εαυτού σου, αν και οι πειρασμοί θα είναι πολλοί, αφού αυτή η διέλευση αυξάνει την όρεξη για γλυκά και λιπαρά, ευνοώντας την αύξηση βάρους αν δεν βάλεις όρια. Το πέρασμα του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) κάνει τη σκέψη σου πιο εσωστρεφή και συναισθηματική και λιγότερο λογική.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Επικοινωνιακά blackout, μεταφορικά και κυριολεκτικά, τόσο με πρόσωπα όσο και με συσκευές τεχνολογίας, μπορεί να φέρει η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) λόγω της αντίθεσης που δημιουργεί με τον Ουρανό, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 2ο δεκαήμερο. Ξαφνικά ταξίδια, αλαλούμ με ραντεβού, απρόσμενα γεγονότα στις μετακινήσεις ή σε σχέση με το μεταφορικό σου μέσο είναι επίσης πιθανά, γι' αυτό χρειάζεται λίγη προσοχή και στην οδήγηση αυτές τις μέρες, ενώ ίσως κάνεις και κάποιες διαφωτιστικές συζητήσεις ή μάθεις κάποιες πληροφορίες που σου λύνουν ερωτηματικά αναφορικά με τα επαγγελματικά, τις σπουδές ή τις σχέσεις σου. Και τώρα πάμε στα σπουδαία νέα, που δεν είναι άλλα από τη μετακίνηση της Αφροδίτης στον Αιγόκερω την Παρασκευή και την παραμονή της εκεί για τέσσερις ολόκληρους μήνες, ένα διάστημα που

ευνοεί κατά κόρον τους έρωτες, τα φλερτ και τις νέες γνωριμίες, τη διασκέδαση, τα γέλια, την προβολή των ταλέντων σου, ιδιαίτερα αν ασχολείσαι με τον χώρο του θεάματος, τα δημιουργικά σου σχέδια, τις επιχειρήσεις, τις σχέσεις με τα παιδιά σου, αλλά και την απόκτηση απογόνων, αφού η γονιμότητά σου θα είναι αυξημένη. Η είσοδος του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) δίνει ταχύτητα στην σκέψη και στους ρυθμούς της καθημερινότητας σου.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Η έξοδος του Άρη από το ζώδιό σου δημιουργεί πιο «λογικούς» ρυθμούς στην καθημερινότητα, με τη νέα του θέση στον Σκορπίο να εστιάζει το ενδιαφέρον σου στα οικονομικά και τον Ερμή στο ίδιο ζώδιο (6/11) να σε βάζει στη διαδικασία να διαμορφώσεις ένα καλύτερο πλάνο διαχείρισής τους. Όμως, η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11), που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο, φέρνει απρόβλεπτα γεγονότα, με όλα τα σενάρια να είναι ανοιχτά, τόσο τα θετικά, όσο και τα αρνητικά. Έτσι, μπορεί να υπάρξει μια καινούργια πρόταση στα επαγγελματικά ή μια νέα δουλειά που αυξάνει το εισόδημά σου, κάποιο μόνους, ένα κέρδος από μια επένδυση ή αντίθετα ξαφνικά έξοδα που φέρνουν «τούμπα» τον προϋπολογισμό σου, μια επιτακτική ανάγκη κλεισίματος μιας κατάστασης, π.χ. μιας επιχείρησης που σε βάζει συνεχώς «μέσα» κ.λπ. με την αποφυγή ρίσκων να συσπάται σε κάθε περίπτωση. Κρίσεις σε προσωπικές σχέσεις είναι ακόμα πιθανές. Η είσοδος (5/11) και παραμονή της Αφροδίτης στον Αιγόκερω για 4 μήνες κατά παρέκκλιση μπορεί επίσης να βγάλει αυξημένες δαπάνες στον τομέα του σπιτιού, που όμως θα είναι για «καλό σκοπό», π.χ. μια ανακαίνιση, μια αγορά ακινήτου, μια μετακόμιση, χωρίς να αποκλείεται η στήριξη σε μέλη της οικογένειας που έχουν ανάγκη.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Είσαι ο πρωταγωνιστής της εβδομάδας, με μια Νέα Σελήνη στο ζώδιό σου (4/11) που ενεργοποιεί το τετράγωνο Κρόνου-Ουρανού, φέρνοντας καθοριστικές αλλαγές σε σχέσεις και συνεργασίες, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 2ο δεκαήμερο. Για όσους βέβαια έχουν γενέθλια αυτές εδώ τις μέρες, η επιρροή αφορά ολόκληρη τη γενέθλια χρονιά. Απρόβλεπτες καταστάσεις, όλων των «αποχρώσεων» είναι πιθανές, όπως μια νέα γνωριμία γεμάτη έλξη, ένας κεραυνοβόλος έρωτας, μια ξαφνική πρόταση για συνεργασία, ή αντίθετα σκηνικά απόλυτης έντασης, ακόμα και οριστικής ρήξης μέσα σε προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις. Βλέπεις ο Ουρανός κάνει ακριβείας αντίθεση με αυτό το φεγγάρι, οπότε God knows τι θα βγάλει τελικά. Το σίγουρο είναι πως θα υπάρχει νευρικότητα, συναισθηματική αναστάτωση και εσωτερικευμένος θυμός, οπότε χρειάζεται να προέχεις και παραπάνω την υγεία σου. Η Αφροδίτη εισέρχεται στον Αιγόκερω την επομένη, όπου και θα «στρογγυλοκαθίσει» μέχρι τις 5/3/22, μια θετική διέλευση που θα βοηθήσει σε θέματα επικοινωνίας, δημοσίων σχέσεων, σπουδών, φλερτ, δίνοντας ευκαιρίες για ταξίδια και ανάλαφρες στιγμές με φίλους. Βοηθητική και η είσοδος του Ερμή στο ζώδιό σου (6/11), αν και σε κάνει περισσότερο υποκειμενικό στις απόψεις σου.

ΤΟΞΟΘΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Παρασκηνίο στα εργασιακά και πιθανές αλλαγές στις συνθήκες της δουλειάς φέρνει μεταξύ άλλων η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο. Μια αλλαγή συνεργατών, πόστου, αρμοδιοτήτων, μια νέα δουλειά ή μια αποκαλυψη μουσικών διαδρομών που δεν γνώριζες είναι πιθανά, με τις αποκαλύψεις να αφορούν και άλλους τομείς, όπως τις προσωπικές σχέσεις, αφήνοντάς σε κατά περίπτωση άναυδο με τα όσα πληροφορείσαι ή «πιάνεις» διαισθητικά από τη μη λεκτική επικοινωνία, αν είναι πιο attuned συναισθηματικά άτομο. Ωστόσο, θα ήταν καλό να αντιδράσεις ψυχραιμια και με σύνεση, κόβοντας τοξικούς δεσμούς όπου είναι απαραίτητο, χωρίς να παρασυρθείς σε υπερβολικά ξεσπάσματα που στο τέλος εσένα φθείρουν ψυχολογικά. Η υγεία σου άλλωστε είναι ένας άλλος τομέας που επηρεάζεται από αυτό το φεγγάρι, βγάζοντας μια ανάγκη ουσιαστικού νοιαξίματος και σωστού προγραμματισμού για το καλό της από δω και

πέρα. Την επομένη η Αφροδίτη εισέρχεται στον Αιγόκερω, όπου και θα παραμείνει για τους επόμενους 4 μήνες, δίνοντας βοήθειες στα οικονομικά σου, αν και το διάστημα που θα γυρίσει ανάδρομη (20/12 - 28/1/22) χρειάζεται «σφιχτή» διαχείριση.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Αλλαγές σε επίπεδο στόχων και ξεκαθαρίσματα σε ερωτικές, επαγγελματικές και φιλικές σχέσεις μπορεί να φέρει η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 2ο δεκαήμερο. Αυτές οι ανακατατάξεις μπορούν να αφορούν και άτομα τα οποία σου προσφέρουν με κάποιο τρόπο τις υπηρεσίες τους, με την ένταση να οδηγεί ίσως σε απότομες συμπεριφορές που αργότερα θα μετανιώσεις, οπότε κοίτα όσο μπορείς να μην εξωθήσεις τα πράγματα. Από την άλλη δεν αποκλείεται για μερικούς το ακριβές αντίθετο σενάριο, δηλαδή ουρανοκατέβητες γνωριμίες και έρωτες, νέα πρόσωπα με τα οποία υπάρχει κίνος τόπος για συνεργασία κ.λπ. Τα σημαντικά όμως για σένα ξεκινούν την επομένη, με την Αφροδίτη να εισέρχεται στο ζώδιό σου και να «στρατοπαιδεύει» εκεί για τέσσερις ολόκληρους μήνες κατ' εξαίρεση, εξαιτίας της αναδρομής της το διάστημα από 20/12 - 28/1/22. Θα βοηθήσει τα οικονομικά σου, θέματα εμφάνισης, φέρνοντας μεγαλύτερη εξωστρέφεια και ευκαιρίες για φλερτ, αλλά και χρήσιμες συνειδητοποιήσεις για το κομμάτι της δέσμευσης. Το πέρασμα του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) βοηθάει επίσης σε θέματα κοινωνικής δικτύωσης και συλλογικής δουλειάς.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Σημαντικές αλλαγές στα επαγγελματικά ή τα θέματα του σπιτιού μπορεί να φέρει η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) που σχηματίζει ακριβείας αντίθεση με τον κυβερνήτη σου Ουρανό, επηρεάζοντας κυρίως το 2ο δεκαήμερο. Τα σενάρια πολλά: μια προαγωγή στη δουλειά, μια αναγνώριση για τις επιδόσεις σου, μια απρόσμενη πρόταση που ενθουσιάζει, μια μεταγραφή σε άλλη εταιρεία, ή αντίθετα το ξαφνικό τέλος μιας συνεργασίας, μια αλλαγή κατεύθυνσης στην καριέρα, ή και μια χωροταξική αλλαγή εξαιτίας των επαγγελματικών, όλα είναι πιθανά, καθώς η φύση του Ουρανού είναι απρόβλεπτη και αυτό το φεγγάρι ενεργοποιεί το τετράγωνο Κρόνου-Ουρανού. Το σίγουρο είναι πως η εσωτερική ανησυχία θα είναι μεγάλη, σε επίπεδο που μπορεί να επηρεάσει την υγεία σου, αν δεν βρεις τρόπους να τη διαχειριστείς, ενώ καλό θα ήταν να αποφύγεις ξεσπάσματα με τα μέλη της οικογένειάς σου. Η είσοδος του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) δείχνει πως και το μυαλό σου θα απασχολείται με θέματα καριέρας, οργανώνοντας τα logistics του πράγματος. Το πέρασμα (5/11) και η παραμονή της Αφροδίτης στον Αιγόκερω έως 5/3/22, στον πιο σκοτεινό οίκο του ωροσκοπίου σου βγάζει έντονες ευαισθησίες, αλλά και τάση για ανεκπλήρωτους, πλατωνικούς ή κρυφούς έρωτες.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Η Νέα Σελήνη στον Σκορπίο (4/11) που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο, βγάζει υπερένταση και απρόοπτα στην επικοινωνία, τις μετακινήσεις, το μεταφορικό σου μέσο, τα ταξίδια, τις σπουδές, φέρνοντας απρόσμενες ειδήσεις που αφορούν συνεργάτες, φίλους ή συγγενείς και είναι καλό να αποφύγεις τον απότομο τρόπο και τις προστριβές με τα κοντινά σου άτομα αυτές τις μέρες, ακόμα κι αν δεν κοιμάσαι και τόσο καλά, πράγμα πολύ πιθανό. Όμως αυτό το φεγγάρι μπορεί να έχει αντίθετα και θετικές προοπτικές σε όλα τα παραπάνω, καθώς ο Ουρανός συμμετέχει με αντίθεση, βοηθώντας σε να ανοίξεις τους ορίζοντές σου, να έχεις μια εξέλιξη στις σπουδές σου, να προχωρήσεις στην εκμάθηση ενός νέου γνωστικού αντικειμένου, να θέσεις στόχους, να προχωρήσεις καινούργια σχέδια στα επαγγελματικά, να διαφημίσεις τη δουλειά σου, να ταξιδέψεις στο εξωτερικό. Η είσοδος του Ερμή στον Σκορπίο (6/11) φέρνει αισιόδοξη διάθεση, όρεξη για κοινωνικότητες και εύνοια στην επικοινωνία μέχρι 24/11, ενώ και το πέρασμα της Αφροδίτης στον Αιγόκερω (5/11) όπου και θα παραμείνει για 4 μήνες, θα ενισχύσει τις συνεργασίες, τη συλλογική δουλειά, αλλά και τις ευκαιρίες για φλερτ που μπορεί να προκύψουν και μέσα από το φιλικό σου περιβάλλον. **A**